ژوندون

د اطلاعات او کلتور وزارت

LIBRARY OF CONGRESS
6
MAY 2 - 1982
GOVT. COPY
ORDER DIVISION
RB
1

شنبه ۲۹ حوت ۱۳۶۰
۲۰ مارچ ۱۹۸۲
شماره (۵۱ـ ۵۲)
سال (۳۳)

قیمت یك شماره (۱۳) افغانی

ببرك كارمل منشی عمومی کمیته‌مرکزی حزب دموکراتیك خلق افغانستان ورئیس شورای انقلابی‌جمهوری دموکراتیك افغانستان هنگامیکه نخستین کنفرانس سرتاسری‌ح . د . خ . ا را افتتاح مینمایند .

اختصار وقایع مهم هفته

دافغانستان د خلك د مو کراتیك‌گوند سرتاسری شاندار او پر تمین کنفرا نس د ۱۳۶۰ کال د حوت په ۲۳ نیته له غر می نه مخکی په لسو بجو دافغانستان د خلك دمو- کراتیك گوند د مرکزی کمیتی د عمو می‌منشی اودافغانستان ددموکراتیك جمهوریت دانقلابی شورا د رئیس ببرك کارمل په‌افتتاحیه وینا سره دکابل پو لی تخنیك دا نستیتو ت په جمنا زیوم کی په رسمی تو گه پرا نستل شو .

دبا ختر آژانس خبریال زیاتوی چی‌د کنفرانس کار له لنډی‌تفریح‌وروسته دافغا- نستان دخلك دموکراتیك گوند دمرکزی کمیتی دسیاسی بیرو د غړی او دافغانستان ددمو - کراتیك جمهوریت د وزیرانو د شورا د رئیس سلطانعلی گشتمند په مشری دوام وکړاو د رپوټ دوړاندی کولو خخه‌وروسته دافغانستان دخلك دموکراتیك گوند د مرکزی کمیتی‌غړی او دکابل ښار د گوندی کمیتی منشی ظهور- رزمجو ، دگوند دمرکزی کمیتی علی البدل غړی اودافغانستان دصنفی‌اتحادیودمرکزی‌شورا رئیس عبدالستار پر دلی او د کندز د کرنی‌د کوپراتیفونو استازی امان اله دهقان‌دافغانستان دخلك‌دموکراتیك‌گوند دمرکزی کمیتی‌درپوټ‌په باب وینا وی وکړی او هغه یی تائیدکړ.

ورپسی د مرکزی کمیتی غړی اودگوند د مرکزی کمیتی د تشکیلاتو دخانگی مسوو ل نجم الدین کاویانی داعتبار نامی دکمیسیون رپوټ ولوست چی‌له‌رایوا خستلو وروسته تائید او تصویب شو .

دو همه غونډه دا فغانستان د خلك دموکراتیك گوند د مرکزی کمیتی دسیا سی بیرو د غړی او منشی نور احمد نور په‌مشری له غر می وروسته په دریو بجو پیل شوه او په هغی کی دگوند د مرکزی کمیتی‌دسیا سی بیرو غړی او منشی ډاکتر صالح محمدزیری‌او دملی دفاع دوزار ت د هوایی پوځ دگوندی ساز مان استاز ی او د کنفرانس نوروشپږو تنو برخه والو استاز یو داساسی رپوټ په تائید او ملاتړ ویناوی وکړی .

له لنډی تفریح وروسته غونـــــډه د افغانستان د خلك د مو کراتیك گونددمرکزی کمیتی دمنشی نیاز محمد مومند په مشـر ی وشوه .

او په هغی کی دگوند د مرکزی کمیتی دسیاسی بیرو غړی او د وزیرانو دشـــورا رئیس او دملی دفـاع دوزارت د قرارگـــاه دگوندی ساز مان استاز ی، سلطانعلی‌گشتمند په کنفرانس کی دشاملو نورو شپږ تنـــو په گډون ویناوی وکړی .

دافغانستان د خلك دموکراتیك گوند د سرتاسری کنفرانس د لمړی ورځی غونډی د شپی په اته نیمو بجو پای ته‌ورسیدی .

دا فغانستان د خلك د مو کراتیك‌گوند دپر تمین سر تاسری کنفرانس دریمه‌غونـډه د حوت په خلورویشتمه نیته له غرمی مخکی په نهو بجو دا فغانستان د خلك دموکراتیك گوند د مرکزی کمیتی د عمو می منشی اود افغانستان ددموکراتیك جمهوریت دا نقلا بی شورا د رئیس ببرك کارمل په گډون دکابل دپو لی تخنیك انستیتوت پـــه تالار کـــی جوړ شوه .

پدی غونډه کی چی دافغانستان د خلك دموکراتیك گوند د مرکزی کمیتی د سیاسی بیرو د علی البدل غړی اومنشی محمودبریالی په مشری پیل شوه دافغانستان د خلـــك دموکراتیك گوند د مرکزی کمیتی د سیا سی بیرو غړی او منشی نور احمدنور دافغانستان دخلك د مو کراتیك گوند داساسنامی دتعدیل او تکمیل په‌باب یو رپوټ وړانـــدی کړ او ورپسی د غونډی دریو تنو برخه وا لـــو ویناوی وکړی .

دبا ختر آژانس خبریا لان خبر راکو ی چه لنډی تفریح وروسته د کنفرانس دغونډی کار دافغانستان د خلك د مو کراتیك گونـد د مرکزی کمیتی دسیاسی بیرو د غړی‌اومنشی ډاکتر صالح محمد زیری په مشری دوام وکړ او په هغه کی د غونډی او وتنو برخه وا لو دآجندا په ارتباط خبری وکړی .

ډاکتر زیری ددغو خبرو په پای کی له ببرك کارمل خخه هیله وکړه‌چی‌دافغانستان د خلك دموکراتیك گوند د سر تاســـر ی کنفرانس اختتامیه ویناو کړی. ببرك کارمل په خپله ویناکی د هغومسئلوپه باب چی په کنفرانس کی خبری پری وشوی اشاره و اودغونډی برخه‌والو استازیوته یی پیشنـ وکړ چی دافغانستان د خلك د مو کراتیك دسرتاسری کنفرانس د پری کړه لیکونو باب تصمیم ونیسی .

• • •

ببرك کارمل منشی عمومی کمیته‌مر حزب د موکراتیك خلق افغانستـان و شورای انقـلابی جمهـوری دمـوکر افغانستان قبل از ظهر ۲۲ حوت ضمن باشکوه بنای یادگاری را که بخاطربزرگ پیکار رز مندگان انقـلاب در مقابل مقر مرکزی حزب دموکراتیك خلق افغانستان گردیده است افتتاح‌و در میان اوج احسا حاضرین از روی آن پرده برداشتند .

دافغانستان د خلك دموکراتیك دمرکزی کمیتی عمو می منشی او دافغا ددموکراتیك جمهوریت دا نقلابی شورا ببرك کارمل دافغانستان د خلك‌دموکرا گوند د سر تاسری کنفرانس داستاز یو گډون د حوت په ۲۵ نیته له‌غر می مخ شهیدانو غونډی ته لاړ او د گلانوله‌اینب وروسته یی دانقلاب د لاری د شهیدانو روح ته دعا وکړ ه.

دافغانستان د خلك د مو کراتیك گوند د مرکزی کمیتی د سیاسی بیرو غړی او د افغانستان د ښځو دد مو کراتیك ساز مان رئیسی ډاکتری اناهیتاراتب زاددحوت په ۲۰ نیټه د هیواد دمرکز او ولایاتو دافغانستان دښځو د موکراتیك سازمان له استازو سره چـــی د افغانستان د خلك د مو کراتیك گوند پـــه سرتاسری کنفرانس کی یی گډون کـړی وو ددوستی د ټولنو په مقر کی وکتل.

• • •

دا فغانستان دخلك د مو کراتیك گوند د سر تاسری کنفرانس د جو ړیـد ود درناوی له امله داسلامی شئونو عـالمانو او روحانیونو یوه اعلامیه صادره کړی او دهغی په ترڅ کی یی خرگنده کړیده چی موږعالمانو او روحانیونو دا فغانستان د خلك‌دموکراتیك گوند د مرکزی کمیتی اساسی او هراړخیـــز رپوټ چی دافغانستان دخلك دموکراتیك گوند د مرکزی کمیتی د عمو می منشی او دافغا ـ نستان دد مو کراتیك جمهوریت دا نقـلا بی شورا د رئیس ببرك کارمل لخوا وړاندی شو. اوپه هغه کی په هراړخیزه توگـــه داسلام دمقدس دین غوښتنی او زموږ دهیواد دزیار- ایستونکو مسلمانانو گټی انعکاس شوی وی، تاییدوو .

• • •

به افتخار کنفرانس سر تاسری حز ب دموکراتیك خلق افغانستان که در مرکزکشور قهرمان ما کابل دایر گـردید بعد از ظهرروز ۲۲ حوت در مقرستره محکمه جمهوری د مو- کراتیك افغانستان میتنگ پرشکو هی‌مشتمل برقضات عالیرتبه ستره محکمه‌روساومامورین اداری وقضایی کار مندان ،اجیران، مستخدمان آن ریاست به ابتکار ساز مان او لیه حز بی ستره محکمه بر گزار گردید.

• • •

بتاسی از مصوبـــه بیست و دوم دلـــو سالجاری کمیسیو ن مشتر ك کمیته مرکز ی حزب د مو کراتیك خلق افغانستان وشورای وزیرا ن جمهوری د مو کراتیك افغانستان ، روز ۲۲ حوت کورس آموزشی وتنویر کادرها جهت تطبیق ادامه اصلاحات ار ضی در تالار ریاست طب وقایوی گشایش یافت .

پیک ژوندون

« در سالیکه گذشت ، توفیـــق یافتیم تا سلسله تدابیر و اقدامات وسیعی را در جهت گسترش پروسه تحولات اجتماعی ـ اقتصادی و فرهنگی تحکیم قدرت مردمی ، تامین وحدت ویك پارچگی مردم زحمتکش کشور و در جهت ایجاد امکانات نوین بخاطـر همکاری میان نیرو های مختلف اجتماعی و ملی به منصه اجرا در آوریم .» ببرك کارمل

شنبه ۲۹حوت ۱۳۶۰، ۲۰ مارچ ۱۹۸۲

سی وچهارمین بهار ژوندون

با فرارسیدن بهارفصل نوی درزندگی گشوده می شود جـهـان طبـیعی فعالیتش را از سر می گیرد سیمای طبیعت دگر گون می شود و همـــه پدیده های ذیروح وارد مرحله جدیدی از زندگی خود گردیده و حیات نوی را آغاز می نمایند تحرك وپویایی در تمام موجودات جهان بچشم می خورد . باآمدن بهار یك حر کت وجنبش همگانی در همه بخشهای زندگی طبیعی و بشری رو نما می گردد آری بهار موسم رستـــن و شکفتن است و فصل جامه بـــد ل کردن .

انسان بحیث موجود پویا وهد ـ فمند از این تغییرو تحول طبیعت بیشتر از هر پدیده دیگر متا ثـــر گردیده وهمپای حرکت و جنبشـــ طبیعت فعا لیتش را هما هنگـــك می سازد بابررسی و جمعبند ی کار هایش در گذشته و بااستفاده از تجارب سال پار برای یکسال دیگر پلان و بر نامه فعالیت خود راتنظیم می نماید وبا انرژی تازه وباجهانی از آرزو ها کارش رادر جهت سا ـ زندگی و تغییر سیمای زندگی دنبال می نماید .

همانطور یکه شروع فصل نـــو تغییر ودگر گونی رابا خود همر اه دارد و تمام پدیده ها جامه بـــدل کرده و باچهره جدید ی عرض اندام می کنند ((ژوندون)) شما ـ ایـــن هفته نامه محـبوب خـانواده هـای کشور ـ نیز درآستانه جامه بدل کردن است و دستخو شس یك تغییـــر و تحول کمی و کیفی .

خوانندگان ار جمند !

شروع سال ۱۳۶۱ نقطه عطفـی است در تاریخ حیات نشرا تی هفته نامه ژوندون به این معنی که ژوند ـ ون همزمان باوارد شدن در سی و ـ چهار مین بهار زندگی نشراتی خود اینك از چوکات وزارت اطلا عا ت و کلتورجدا گردیده وبعد ازین بحیث اورگان نشراتی اتحادیه نویسندگان جمهوری دمو کرا تیك افغانستا ن به نشرات خود ادامه میدهد .

معهذا باتعلق گرفتنش به اتحادیه نویسند گان باشکل نوو محتـــوی جدید شروع بکار مینماید .

باید عرض کنیم که ژوندون در طول حیات سی وسه ساله اش یگا نه نشریه یی بوده است کـه بـرای خوانند گـــا نش بهتر یـــن مطالب و مضامین ذوقی ـ هنـــری آموزشی و تربیتی و غیره مسایـل مورد علاقه خانواده ها رابه نشـــر رسانده وتقدیم خانواده ها کرده است وبه این ترتیب در این دوره طولانی زندگی خود خدمات ارزشمند وقابل قدری را در جهت رشد و شگوفائی فرهنگ کشور و تنویر تربـیـه و رهنمایی اذهان مردم ما انجام داده است .

قابل یاد آوری است که خوا ـ نندگان محترم ژوندون و خـانواده های محترم علاقمند آن نباید فکـر کنند که با تعلق گرفتن ژوندو ن به اتحادیه نویسندگان ارتباط شان به مجله محبوب شان قطع میگردد بلکه بخاطر اطمینان خاطر شما خوانند ـ گان عزیز باید عرض کنیم که ژوند ـ ون دراین دوره جدید حیات نشراتی خود باچهره زیباترو محتوی ارزشمندتر بیشتر از پیشتر در خدمت عـلا ـ قمندانش قرار می گیرد به این معنی که با نشر بهترین و گزیده تریـــن مضامین ادبی ـ هنری ـ فلسفی ـ سیاسی و غیره مسایل ذوقی مورد علاقه ونیاز خوانندگان محترم د ر زمینه بسیج وسوق ادبیات انقلا بی در جهت دفاع از انقلاب شکو همند ثور خدمات ارجمند وقابل قدر ی را انجام خواهد داد و ذوق و عطش هن ردوستان و علاقمندان ادبیا ت کشور را اقناع خواهد کرد اگر چه شکل ظاهری یعنی قطع آن نسبت بگذشته خورد می شود مگر ایـــن موضوع معنی آنرا ندارد کـــه از زیبایی صوری و معنوی ژونـــدو ن کاسته شده است زیرا می گوینـد که :

آراستن سرو زپیرا ستن است .

بهرصورت این موضوع را می کذ ـ اریم به خوانندگان که در آینـــده چگونه قضاوت خوا هند داشت.

ما در حالیکه آرزو می بریم کـه کار مفید وسود مندی را کار کنان مجله ژوندون قبلا در جهت تنو یر و تر بیه اذهان خا نواده های کشور انجام داده باشند همچنان متو قـع هستیم که کار کنان آینده این مجله محبوب کشور بیشتر از گذ شته در خدمت خوانندگان مجله و خانـواده های غریز کشور قرار گیرند و در جهت کار سود مند ، مثمر وارزنده فرهنگی ، انقلابی پیروزی های چشم گیری نصیب شان گردد .

در این شماره

مردم افغا نستا ن مداخلات مسلحانه و تبلیغات شیطانی امپر یالیز م امریکا را محکوم می نمایند .

• • •

زن ایده آل

• • •

بهار دهقانان و زحمتکشان

• • •

لیلی خالد یاد فلسطین قهرما ن د آزادی سمبول

• • •

دو تصویر در آب

• • •

مبارزه برای صلح و خلع سلا ح به مثابه یکی از و ظایف عمـــده جنبش بین المللی زنان

• • •

نهضت بین المللی اتحادیه های کار گری . . .

• • •

از وصایای طبی ابن سینـــای بلخی . . .

• • •

شرح روی جلد : تابلوی گل ـ پیام آور بهار و سال نو

• • •

شرح پشتی چهارم : تابلوی نقاشی نمایانگر زندگی کوچی

یك تصحیح ضروری

تابلوی گراف دوزی که در شماره (۴۹ ـ ۵۰) بتاریخ ۸ حوت به چاپ رسیده سهواً بنام انخور گر قلمداد شده است بدینوسیله ضمن عر ض معذرت از صاحب اصلی اثر، از خوا ـ نند گان محترم خواهش می نمائیم تا تابلوی مذکور را بنام محترمه موسی وردك تصحیح نمایند .

تبصره

مردم افغانستان مداخلات مسلحانه و تبلیغات شیطانی امپریالیزم امریکا را محکوم مینمایند

باپیروزی انقلاب شکو همندثوروبخصوص مرحله نوین وتکاملی آن آ تش سوزندویی بر پیکر امپریالیزم جهانخوار ایالات متحـــدهٔ امریکا وسایر یاران و همدستان ارتجاعـــی وهژمونیستی آن مشتعل گردید و پیروز ی های روز افزون مردم افغانستان در عرصه‌های گوناگون اقتصادی سیاسی واجتماعی موجب آن شد تا همهٔ دشمنان مردم ما در تحـــت قوماندهٔ امپریالیزم ایالات متحدهٔ امریکا صف واحدی راتشکیل بد هند و جنگ اعلام‌ناشدهٔ را بر ضد وطن، مردم وانقلاب ما عملا براه اندازند .

مردم ما وهمهٔ مردم جهان در عرصهٔ عمل مشاهده می نمایند که امپریالیزم جنا یت پیشهٔ ایالات متحدهٔ امریکا در هر کجایی از جهان ما که ندای آزادی و آزادی خوا هـــی برمی خیزد و مردمان کشور ها باشکستاندن طلسم استبداد ، ارتجاع وامپریالیزم بـــه سرنوشت سیاسی، اقتصادی واجتماعی خویش مقدر می‌گردند دست مداخله دراز می کند و با بکار بردن ذرایع ووسایل گوناگون می - خواهد جلو سیل خرو شان آزادی و بیداری توده ها را سد واقع شود واین آواز های رسا را در گلون خفه نماید .

بلی !همین ایالات متحده امریکااست‌که امروز در کنار رژیم های خونخوار افریقا ی جنوبی ، اسرائیل ،کوریای جنوبی ، رژیـــم جنایتکار چلی قرار دارد و روزانه ده ها نفر را در السلوادور قربانی توطئه های رذیلانه خود می گرداند .

به کشور انقلابی خود بنگریم بـــعد ا ز پیروزی انقلاب ملی و دمو کراتیک ثـــور و بخصوص مر حلهٔ نوین وتکاملی آن امپریالیزم ایالات متحدهٔ امریکا و دستیاران جنا یتکا ران وی از هر وسیله‌ایکه توانستند در برابررشد وتکامل پیروز مند انقلاب شکو همند ثورکار گرفتند و لی نتوانستند جلو پیروزی های آن را بگیرند . پوشیده نیست که‌همین‌ایالات متحدهٔ امریکا بود که باری خودرا درر دیف به‌اصطلاح مدافعین دین مقدس اسلام درسر زمین پدر وطن محبوب ما جاز ده کوشید تـــا آئین دیرین مردم ما را ببازی گرفته با آن تجارت سیاسی نماید .

همین امپریالیزم جنایتکار ایالات متحـــدهٔ امریکا است که با از دست دادن منا فـــع آزمندانهٔ خود در کشور ما تعداد ز یـــادی از اجیران خود را درماورای سرحدات کشـــور تحت تربیت نظامی قرار میدهد و باتمویـــل و تسلیح آنهارا غرض کشتار بیرحمانه‌هزارها هموطن بیگناه ما راهی افغانستان سر بلنـــد وانقلابی می نماید این گماشتگان دون صفت کلدار و دالر باعث تخریب راه ها ، پلها، عمارات و بنا های عام المنفعه در کشور مـــا گردیده باقتل و ترور بیرحمانه وطنپرستان و سایر وطنـــداران شرافتمند ما می خواهنـــد رضائیت با داران ار تجاعی ، هژ مو نیستی وامپریالیستی خودرا برآورده سازند .

ولی باوجود آنکه ایالات متحده ا مریکا وشرکای جرمش پشتاره هایی از اسلحـــه وباروت را بوسیله زر خریدان خود بکشور آزاد وانقلابی ما، ارسال میدارند تا بـــوسیلـــه آن بتواند جلو سیل خروشان پیروزی های روزافزون انقلاب نجات بخش ثور را بگیرند ولی هرگز به آرزو های شوم و غیر انسانی خود نایل نمی آیند ، زیرا مردم افغانستان امروز در مقام دفاع از انقلاب ملی و دمو - کراتیک ثور بر آمده اند وانقلابی را که بـــه اراده و حمایت خود به پیروزی ر سانیده‌اند باریختا ندن آخرین قطرا ت خون خود حفـــظ نموده آنرا رشد و تکامل می بخشند .

ضربات کوبندهٔ مردم انقلابی ما باعث آن گردیده است تاضد انقلاب و دست نشاندگان امپریالیزم در کشور ما در آستانهٔ نابودی قرار گیرند و روز بروز بسوی زوال و نا- بودی ابدی نزدیکتر گردند واین امر با عث آن گردیده است که آقای ریگن و شرکای جرمی وی دست و پاچه شوند واز دریچه‌های دیگری سربدر نمایند .

آقای ریگن که بحق مردمان آ زادهٔ مـــا دیگر فریب توطئه ها و تحریکات خصمانـــهٔ وی را نمی خورند اخیرا سوژهٔ جدیدی‌رابخود انتخاب نموده و بابکار بردن آن تبلیغـــا ت خصمانه خود را تحت نام به ا صطلاح(روز افغانستان) ادامه می دهد و ر یا کارانـــه وخاینانه باز در مقام به اصطلاح دفـــاع ا ز حقوق مردم افغانستان بدر می آید . غافل از آنکه دیگر تشت رسوایی وی در کشورما و سایر نقاط آزادهٔ جهـــان از آب بـــدر آمده است و مردمان آگاه وانقلابی جهان د یـــگر فریب اینگونه توطئه ها و سوژه بدل نمودن های وی رانمی خورند .

مردم ما اینگونه دلسوزی های‌دروغین‌ریگین را شکل دیگری از مداخلات صریح در امور داخلی کشور خود می دانند وانزجار ونفرت عمیق خودرا دربرابر آن ابراز می دارند ، چنانچه ببرك کار مل منشی عمومی کمیتـــه مرکزی حزب د موکراتیک خلق افغانستان و رئیس شورای انقلابی جمهوری دمو کـــراتیک افغانستان در پیام رادیوتلویزیونی شان که بمناسبت آغاز سال نو ایراد فرموده انـــد چنین اظهار داشتند :

« ریگن رئیس جمهور ایالات متحده دراین اواخر کوشیده است تاستراتیژی تجاوزعلیه جمهوری دموکراتیک افغانستان‌باعنوان بـــه اصطلاح (روز افغانستان) بعد نوینی بدهد این تلاش ها بخشی از سیاست تجا و ز و مداخله در امور داخلی کشور آزاد ومستقل ما افغانستان انقلابی می باشد . »

مردم آزادهٔ ما که از برکت پیروزی انقلاب ملی ودموکراتیک ثور و مرحلهٔ نوین‌وتکاملی آن آزادی های زیادی را نصیب گشته انـــد امروز پشتوانه بزرگ وپولادین حزب‌ودولت انقلابی خودرا تشکیل می‌دهند و باروحیه‌عالی مملو از وطن پرستی بکار و پیکار پرثمر وسازندهٔ خود در امر اعمار یك جامعهٔ عادلانه نوین ادامه می دهند حزب ودولت‌انقلابی ما روزتاروز در جهت بهبود حیات ز حمت‌کشان کشورگام برمی دارد ، فیصله ها و تصامیـــم عمدهٔ را اتخاذ می نماید که هریك ازآن‌مورد استقبال گـــرم وپـــرشور زحمتکشان میهن آزادهٔ ما قرار می‌گیرد ، چنانچه اخیرا رویداد بزرگی در حیات مردم مابوقوع پیوست و آن عبارت بود از تدویر او لین کنفرانس سر - تاسری حزب دمو کراتیك خلق ا فغا نستان که به اشتراك صد ها تن از نمایندگان‌حزب دوران ساز ما جامهٔ عمل پوشیدوپیروزمندانه به انجام رسید .

مردم ما امروز در هر گوشه و کنـــاری از کشور که قرار دارند باتدویر محـــا فـــل شکوهمند ومارش های بـــزرگ حـــمایت و پشتیبـــا نـــی خـــو د ر ا ا ز تصا میم کنفرانس سرتاسری حزب د مو کـــرا تیك خلق افغانستان و تطبیق فیصله های‌آن‌ابراز می دارند . همچنان ز حمتکشان افغانستان طی این گردهم‌آیی ها و راه پیمایی هـــای باعظمت اعمال خصمانه و مداخلات بیشرمانه امپریالیزم ایالات متحدهٔ امریکا را در امور داخلی افغانستان بشدت مورد نکو هش‌قرار می‌دهند و صدای اعتراض خود را علیـــه اینگونه مداخلات دشمنانه هر چه ر سا تـــر بلند می نمایند .

مردم شرافتمند ما طی این مارش ها و میتنگ ها همواره شعار می‌دهند که: زنده‌باد حزب پرافتخار دموکراتیك خلق افغا ستان زنده باد انقلاب ثور و مر حله نوین وتکاملی آن، بگذار وحدت حزب ومردم تحکیم یابـــد ، دست مداخلات‌امپریالیزم امریکا از افغانستان انقلابی و قهرمان کوتاه ، مرگ‌برامپریالیزم امریکا ، مرگ بر هژمونیزم چین ، مـــرگ برنظامی گران پاکستان .

مردم‌افغانستان مداخلات مسلحانه وتبلیغات شیطانی امپریالیزم امریکا را محکوم می - نمایند ، پایدار باد صلح در منطقه و جهان .

همبستگی حزب ، دولت و مردم انقلابی ما درفروغ پیروزی مرحله نوین و تکا ملـــی انقلاب‌آزادی بخش ثور این‌امیدواری راهر چه بیشتر تقویت می بخشد که هیچگونه‌توطـــئه ومداخلهٔ مستقیم ویاغیر مستقیم امپر یالیزم ارتجاع وهژمونیزم و دیگر همبستگان آن‌ها نمی‌تواند مانع رشد و تکامل انقلاب‌پیروزمند ثور و حفظ و نگهداشت دست آورد هـــای دورانساز آن گردد ، انقلاب ما همواره رشد وتکامل می نماید و هـــمه موا نـــع را از سرراهش به آسانی بر می دارد و بسوی افق های روشن و تابناك راه خودرامیپیماید.

(ج)

نقد وبررسی تیاتر

دو نمایش خوب وبدازافغان تنداری

زن ایده آل

اثری از :مولیر •

به دایر کت : استاد بیسید

مترجم : شفیع رهگذار .

در نقش های اساسی :

شفا ، پایا ، طوبی ، حبیبه عسکر

محل نمایش : کابل تنداری

در چند هفته آخیر افغان تنداری اثری دیگری از مولیر نمایش نامه نویس‌برجسته‌و نامور فرانسه رابه استیج آورد که مورد توجه روندگان تیاتر و خواهند گان آثار کلاسیك دراین زمینه قرار گرفت •

آثار مولیر که در مجموع در روالی طنز آمیز و گونه‌ی کمیك به نبشت آمده است ، به‌خاطر دیدعمیق اجتماعی وبرداشت‌های‌ژر ف وراستین نویسنده از محیط و زندگی و سبك وروش خاص او در پروراندن شخصیت هاو کرکتر های نمایشی در شگردی تفریحی وخنده آور ، در شمار آثار بر جسته ادبیات جهان به شمار میاید وبا شهرت و محبوبیتی که‌از آن بر خوردار است همه ساله ده ها هزار نگرنده رابه سالون های نمایش میکشاند •

مولیر ،کمیدی و ترا ژدی رابه مفهو م عا م کلاسیك آن قبول نداشت ، از نظر اوزندگی آمیخته ی تجزیه ناشدنی کمیدی های حل شده در ترازدی هاو ترازدی های کمیدی نما بود ،اوبه این باور بود که هر حادثه وروبداد و هر ماجرا و رخداد که درفردیت فرد خفه نشده و رنگی از کلیت داشته و بتواند به گونه یی وابسته گی خود راباجریان های اجتماعی حفظ کند ، اگر با نظری بی تفاوت وسطحی گرایانه به‌آن نگرش گردد موضوع یك‌کمیدی است حتی اگر عمیق ترین فاجعه های محتوم باشد و خلاف آن هرحادثه خنده آور دگر از پوسته وروی کش خود جداگردد . و نگرند ه بتواند .

بازرف نگری از سطح به عمق رود وانگیزه‌هاو سبب هارا به عنوان علت در معلول مورد مطالعه وبررسی قرار دهد دراین صورت‌دیگر کمیدی یی در کار نیست و بیننده با یك فاجعه و ترازی روبرو است •

مولیر در زمانی میزیست که نه تنها به هنرمند گفته میشد و وا دار میگردید که نگوید، نکند ، نیندیشد،بلکه باید نفهمد ویا این طور تظاهر کند تا حق زندگی را داشته باشدو خودرا مصئون بیانگارد وگرنه به وسیله کلیسا یاسالار ها روانه باستیل میگردید واگر چانسی میداشت فقط استخوا ن های پوسیده شده اش میتوانست از آن خارج گردد •

عصر مولیر عصر شب بود ، عصری که‌هر چند با مداد انقلاب در کار دمیدنی بود ، اما شبروانی سپیده کش با تمام نیرو میکوشیدند عمر شب و عصر شب را به درازا کشندتادر تاریکی بهتر بتوانند تار های قدرت خودرا بتنند و در این تنش انبوه بیشتر را از روشنی و سپیده به دور دارند •

این شرایط و ضوابط موجب شد که مولیر در هر عمیق بینی وژرف نگری فاجعه وترازدی ایرا خفته ببیند و سبب هر خنده رادر سطحی نگری ها بجوید •

او آدم های قصه های نمایشی خودرابیشتر از میان همین گروه ساده اندیش و سطی گرابه انتخاب میگیرد، به آنان خصلتی‌ابلهانه می‌بخشد و منش شان را در چار چوبه رویه بینی ها به شناخت میاورد تامبادا نگرنده‌به‌این تصور رود که خنده ها وشادی ها در عمق وژرفنای حوادث وجود دارد ! این آدم های ساده بر مبنای اندیشه ساده گرایانه‌ی‌خود تار های حوادثی رابه دور خود می‌تنند که موجب خنده میشوند و به نمایش لطف خاصی می‌بخشند •

مولیر روانشناسی است وبا استفاده از دانشی که دراین زمینه دارد عاطفه آدم های نمایش خودرا زیر کانه میکاود ، میکوشد ناگاه شخص به روشنی در دید نگرنده قرار گیرد و انگیزه حس های عاطفی به انحراف کشیده شده‌را به درستی بنما یاند ودرپس این همه مسایل با طنز نیشدار ،و تلخ خود به هر سطحی گیری و سطحی اندیشی بخندد و بخنداند برای همین است که در پس هر موج خنده یی که حوادث نمایش های مولیر میپرا کنند گریه یی‌نیزنهفته است واین گریه سکوت است، گریه‌ی‌دانایی است که باشکافتن رویه هاو نهاد های سطحی میخواهد به عمق به فاجعه ، به تراژدی برسد •

ا ما نمیتواند، اجازه ندارد که‌بگوید،اجازه ندارد که بنویسد ، اجازه ندارد که حتی با اشاره بنماید و حتی اجازه ندارد که‌بفهمد•

«زن ایده آل» نیز نمایشنامه یی است در همین رده وبا همین ویژگی ها :

« موسیو دولا نسوژ» مردی ساده لوح، شکاك و بدبین است که چون رواج فسادرادر زندگی مولود بورژوایی عصر خود درك نموده است و میداند معشوق گرفتن زن شوهر دارو رفیقه داشتن شوهر زن دار در جامعه کاری عادی به حساب میاید و خود تعصب شدید دراین مورد دارد د ختری راکه از خردسالی برای پرورش به او سپاریده شده است. به امید فردا ، به امید زنا شویی در آینده بااو و به امید اینکه پا کدامنی را به قول خود درنها د و منش او جایگزین سازد ، او را از هر گونه آگاهی‌و دانایی باز میدارد تامبادا شناخت زمینه های زندگی اجتماعی موجب فساد ش گردد ودر نتیجه احساس اوراجریحه دار سازد •

ا ما د ختر خردسال‌پشیین که اکنون‌جوان شده است زیر تاثیر خواست های عاطفی طبیعی خود به مرد جوانی دل میبازد ودوراز چشم عاشق پیرباا‌و به معاشقه میپردازد، این جوان پسر دوست «دولا نسوژ» است وبدون آنکه از آشنایی معشوقه بادوست پدر آگاه باشد همه‌ی نقشه‌هاوکامروایی هاو کام جویی های خود از معشوقه را به‌وی قصه میکندو دولانسوژ نیز بی آنکه‌چیزی به او باز گو کند درخفا میکوشد وی را در عشق ناکام گرداندو معشوقه فریب خورده رابرای خود نگه‌دارد•

دراین قصه ی ساده آنچه هسته‌ی حوادث را میسازد و موجب خنده میشود ساده لوحی ساده اندیشی و سطحی‌گرایی قهرمان داستان نسبت به معشوق و رویه ی مزورانه او برای نگهداشت وی به خودش است وطرز تفکر ناشیانه وی در برداشت ها ، قضاوت هاو نگرش ها یش در مسایل •

میتوان گفت باز گردانی اثر به‌زبان در ی صرفنظر از اینکه محتوی نمایش از نظر جهت آموزشی و یا حتی مقداری تطابق با شرایط زندگی‌محلی کشور ماو زمان ماسست‌وضعیف مینماید با مهارت انجام شده و مترجم کوشیده است بابه کار گیری اصطلاحات‌محلی وضرب المثل های‌عامیانه‌خودرابه‌بعدزبانی و بیانی در اصل نمایش نز دیك سازد •

دایر کت زن ایده آل دایر کتی است‌موفق که درآن کارگردان به‌تمام لحظات‌نمایش خود مسلط است بازی هاو بالخصوص بازی شفاو

بقیه درصفحه ۵۰

صحنه یی از نمایش رقص و آواز

نمایش رقص و آواز :

یك تکرار تازه و بی زمینه

افغان ننداری همزمان بابه‌سن آوری نمایشنامه «زن ایده آل» مجموعه یی ازرقص و آوازرا نیزدرنمایشی جداگانه به دوستداران این گونه هنر ها ارائه داد که تکراری بود ملالت بارو بی ز مینه .

ملالت بار به این جهت که نه تنها دراین نمایش نگرنده باآفر ینندگی و خلاقیت روبرو نبود و نه تنها هیچ چهره‌ویااستعدادی تازه بارور شده به شناخت نمیاید ، بلکه اجرای همان پارچه آواز های بار ها تقلیدشده و رقص گونه های تماشاگر فریب نیز حتی به موفقیت اجرای پیشین خود نبود و هیچ جلوه یی از یك دنبال روی و تقلید موزون درآن دیده نمیشد ونمایش بی زمینه بود به این دلیل که در کلیت‌خود هیچ‌سخنی برای گفتن نداشت اصالت بومی ومحلی به شناخت نیامده ویاکم به شناخت آمده‌بی‌دانمی شناخت نمیتوانست گامی‌درجهت‌معرفی‌آوازها،رقص‌هاو لباس هاو نحوه آرایش بخشی از مردمان گوشه یی از کشور ما محسوب گردد و حتی تلاشی هم صورت نگرفته بود که دست کم به جای اجرای پارچه‌های‌خارجی و مسخ‌آهنگ های تاجیکی ، ایرانی ، هندی ، ترکی و .. تقلید های چشم بستهٔ آواز خوانان از آهنگ های خود مابا شد .

میتوان گفت نمایش رقص و آواز افغان ننداری هیچ تفاوتی در نحوه اجرا وپرداخت بکار بانندار ی های پل با غ عمو می و چمن نداشت ، جز اینکه دراین نمایش آواز خوان و رقاصه مجال‌میبافت درزیر انوار رنگه پروژ کتور های قوی ودر استیجی مدرن و زیبا به خوانندگی و رقص پردازد .

ما دراین نمایش‌ننداری های‌پل باغ عمومی ودور چمن را با افغان ننداری به مقایسه گذاشتیم به این سبب که اگر این‌تماشاخانه هادر کار خود تازگی را نوید نمیدهند وبه تماشاگر همان را میدهند که خواهان آن است ، التزام و مسوولیتی رسمی نیزدربرابر مردم وبرای حفظ رصالت های هنری وبا ور گردانیدن استعداد ها ندارند . اما افغان ننداری دارد ، یعنی این موسسه در برابر هر نمایش خود مسوول است همانگونه که نویسنده در برابر هر کلمه یی‌که‌می نویسد وقتی موسسه بزرگی که نقش یگانه را نیز در هنر های تیاتری و بخش های وابسته به آن دارد دست‌به ترتیب‌نمایش رقص‌و آواز میزند نگرنده حق دارد دست کم متوقع باشد این نمایش ا نسا مبلی باشد از رقص ها ی محلی ، تر کیب آلات ساز زن محلی آواز های محلی ، آلات موسیقی محلی، لباس های محلی ، آرایش های محلی ،ترکیب‌آلات نحوه اجرای نغمات محلی‌ومانند آن ویا اینکه اگر دراجرای‌هیچ‌یك‌ازاین موارد موفق نمیگردد استعداد های تازه یی رابه‌میدان آورد .

آهنگهای تازه یی راجرا کند رقص‌های بومی و محلی تازه‌ویابه‌شناخت‌نیامده هرچندپراکننده وباز هم اگر نمیتواند و فقط به تقلید چند آواز خوان از چندآهنگ‌کهنه ومسخ آن‌اکتفا میکند درهمین تکرار تازه تکرار ها رنگی از تنوع دهد ویابه وجود آوری فضای نمایشی دلنشین با استفاده از دیکور ، روشنی انداز و مانند آن از ملالت بیشتر جلو گیری کند که که متاسفانه به هیچ یك از موارد اشاره شده در نمایش رقص و آواز افغان ننداری توجهی نشده است .

دراین نمایش که ارکستر آن باساز های محلی ترکیب گردیده رهبری آن به عهده هنرمند شناخته شده استاد هاشم میباشد آواز خوانانی با نام های نیلا ، شگوفه ، جینا ، رحیم عزیزی ، ماه‌پیکر ، الطاف حسین پروین زحل و نجیبه سپوژمی سهم دارند که آخرین علاوه از آواز خوانی پارچه رقص‌هایی را نیز به اجرا میاورد .

شاید یاد آوری این نکته غیر ضروری نباشد که اغلب چهره هایی که از آنان نام گرفتیم یا از تیاتر های شخصی فرا خوانده شده اند و یابه استثنای یکی دو تن که نام وشهرتی در رادیو تلویزون‌دارند از بازیگران گمنام خود افغان ننداری میباشند که زیر نام های تازه به سن کشیده میشوند .

باتوجه به مسوولیت بزرگی که افغان ننداری در به شناخت آوری انواع هنر های نمایشی بومی و محلی کشور و بارود گردانیدن‌استعداد استعداد های تازه و پرمایه ی جوان دارد امیدوار یم در آینده شاهد نمایشاتی درزمینه رقص و آواز بامایه های بیشتر و رسالت های افزون تر در استیج کابل ننداری باشیم.

صحنه یی از نمایش رقص

بهار دهقانان وز حمتکشان

تاریخ حرکت تکاملی خودراهمواره‌به‌جلو دنبال می‌کند ، ایستائی وعدم تحرك رانمی - پذیرد ،طبیعت قیافه بدل می کند روزها به شب وشب‌هابه‌روز و بالا خره ماموفصل وسال یکدیگر خویش را چون‌سایه تعقیب می‌نمایند.

درجریان این‌پروسه ایستائی نا پذیر ودر اثر مبارزهٔ توده ها وایجاب شرایط در میان کتله های خرد و بزرگ جوامع بشری دگرگونی هایی به ظهور میرسد که‌گردیاس وناامیدی را از رخ انسان زحمتکش و استثمار شونده می زداید و افق های تابناکی را در جلودیدگاه وی قرار می‌دهد .

آری! بهار این فصل سرور و شادابی که مقدمش بر کاینات ذیروح جان تازه‌یی می بخشند و اشجار ، گیاهان و نباتات را ازخواب غفلت و طولانی زمستان بر می- خیزاند برای مردم زحمتکش جهان و برای خلق زحمتکش افغانستان ارزش های بخصوصی را حایز است .

باقرارسیدن نخستین روز های فصل بهار ووزیدن نسیم ملایم و روان بخش آن برکوه ودشت و بیابان دهقان زحمتکش ابزار کاربدست می گیرد و باشور و شعف زایدالوصف بهاری راهی‌کوه ودشت می‌گردد تا باهمه نیرو وتوانی که در بدن دارد کار کند عرق بریزاندوبرای‌خود ودیگران نعمات مادی تولید نمودهٔ فقر ونیستی ، غربت وتهیدستی را از خوردترین و دور ترین کنجهاوزوایای جامعه و کشور خویش محو ونابود سازد .

فصل بهار علاوه بر آنکه فصل خنك و سرمارا درکشورماوجهان ازبین می‌بردوسیمای طبیعت رادرکنج وکنارجهان تغییرمی بخشد و زمینه کار وعمل مثبت وسازنده را فراهم می‌آوردبرای زحمتکشان‌افغانستان ازاین‌اهمیت عظیم نیز برخوردار است‌که کمترازچهارسال قبل بر این در جریان فصل بهار تحول‌عظیم و دو ران‌سازی درسیمای جامعه ما ببارآمده حیات‌سیاسی، اجتماعی واقتصادی زحمتکشان کشور مارا به نفع ایشان‌تغییر بخشیدوزنجیر های استبداد نیم قرنه سلالهٔ نادری را از دست وپای انسان زحمتکش واستثمارشونده میهن ما بدور نمود و افق های درخشانی را در برابر ایشان قرار داد .

قبل ازپیروزی انقلاب شکوهمند ثورکه دهقان زحمتکش جامعهٔ ما همپای‌فرارسیدن فصل بهار و گذشتن موسم سرمای زمستان کمرهمت بر می بست و آهنگ دشت‌ودمن می‌نمود بسیار کار میکرد و بسیار عرق می- ریختاند ، مگر سوال اساسی در این است آیا او در زمین کی و برای کی‌کشت می- نمود و محصول زحمات‌و عرق ریزی های شباروزی وی به جیب چه کسی فرو می - ریخت ؟ مسلماً درزمین فیودالان مستبد کار میکرد و ثمره زحمات طاقت فرسای وی را فیودالان ، زمینداران و سود خواران دون همت صرف عیاشی ها وخوشگذرانی های خویش می نمودند .

ولی خوشبختانه امروز وضع به گونهٔ دیگری تغییر یافته‌است و دهقان از بند رسته و آزادهٔ امروز جامعهٔ ما آن دهقان محنت‌کش واستثمار شونده‌ای نیست که هرطرفش را ابریاس وناامیدی فرا گرفته باشد ومحصول کار و زحمتش به جیب دیگران بریزد ، بلکه امروز دهقان زحمتکش جامعهٔ ما دهقانی است آزاد و پر تحرك‌واین همه آزادی هارا از برکت پیروزی انقلاب ملی ودموکراتیك ثور نصیب گشته است ، ازبرکت پیروزی انقلابیکه بنابر ارادهوحمایت خلق زحمتکش کشور و در تحت رهبری خردمندانه حزب دموکراتیك خلق افغانستان پیش آهنگ طبقهٔ کارگر و همهٔ زحمتکشان کشور در دومین ماه بهار سال ۱۳۵۷ به پیروزی انجامید و باتحول ظفرمند ششم جدی ۱۳۵۸ بنابر ارادهٔ توده های وسیعی از مردم زحمتکش کشور ما وارد مرحلهٔ نوینی از تکامل خود گردیده است .

ظفرمندی انقلاب ملی ودموکراتیك ثور در پهلوی آنکه تحولات بزرگ و قابل ملاحظه‌ای را در سیمای جامعهٔ ما و حیات زحمتکشان کشور ببار آورد و هزار ها هزار کارگر و پیشه‌ور جامعه را از قید انواع مظالم‌اقتصادی سیاسی واجتماعی وارهانید اثرات نهایت مثبت و ارزشمندی را بر حیات هزارها هزار دهقان ستم دیده واستثمار شونده جامعه از خود بجا گذاشت .

بعد از پیروزی انقلاب ملی و دموکراتیك ثور به اثر توجهات نیك و بیخواهانهٔ حزب‌ودولت انقلابی ما اصلاحات دموکراتیك ارضی در جهت بهبود حیات اقتصادی‌واجتماعی دهقانان و در هم کوبیدن سیستم فرسوده فیودالی و مناسبات فیودالی در سر زمین آزادهٔ ما بنابر اراده ملیون ها دهقان عذابدیدهٔ واستثمار شونده براه افتیده و با وجودتوطئه ها و تحریکات خاینانهٔ دشمنان انقلاب و بمیان آمدن پاره‌ای از اشتباهات در امر تطبیق آن هزارهاخانواده دهقانی و دهقانان بی زمین کشور مالك زمین شدند و امروز در این فصل بهار با شور و نوای انقلابی در زمین خود ، برای خود و جامعهٔ خود میکارند نه برای چند استثمارگر بیرحم ویاچند فیودال و زمیندار دون‌همت .

قبلا تذکار یافت که دراثر توطئه ها و مداخلات بیشرمانه دشمنان انقلاب ثور ومردم زحمتکش افغانستان جریان پیروزمندتطبیق اصلاحات دموکراتیك ارضی در کشوربرای مدت نه چندان درازی به سکته‌گی مواجه گردید ولی بعد از پیروزی مرحلهٔ نوین‌و تکاملی انقلاب ثور بنابر ارادهٔ مردم‌افغانستان خاصتا دهقانان زحمتکش و توجه نیك حزب ودولت انقلابی ما مرحله دوم اصلاحات دموکراتیك ارضی و آب بادر نظر داشت خصوصیت‌های محیطی رفع اشتباهات گذشته مجدداً آغاز گردیده است واین بار نیز باوجود آنکه وطن مردم وانقلاب ما در مقابل یك جنگ اعلام ناشدهٔ محافل ارتجاعی ، هژمونیستی وامپریالیستی در راس امپریالیزم جهان خوار ایالات متحدهٔ امریکا قرار دارد این اقدام ارزشمند وانقلابی حزب و دولت ملی و مترقی ما مورد استقبال پر شوروحمایت وپشتیبانی زایدالوصف مردم زحمتکش‌کشور بخصوص طبقهٔ دهقانان قرارگرفته است وبنابر اراده و حمایت قاطع آنها پیروزمندانه‌به‌پیش خواهد رفت و ریشه های کهن نظام فرسوده فیودالی و ماقبل فیودالی را از دور ترین زوایای کشور ما محو و نابود خواهد ساخت.

آری ! اکنون دهقانان عذاب دیدهٔ ماعلاوه برآنکه به اثر مساعدت شرایط طبیعی در این فصل بهار بکار و بار زراعتی و کشاورزی خود ادامه می دهند داوطلبانه حاضرمیشوند تا سلاح بدوش گیرند و در پهلوی قوای‌مسلح قهرمان و خارندویان جوان کشور از میهن ، مردم ، انقلاب‌وزمینی که ازبرکت پیروزی انقلاب زنجیر شکن‌ثور بدست آورده اند دفاع نمایند ، امروز دشمنان مردم افغانستان که منافع حریصانه وآزمندانهٔ خود را در سر زمین آزادهٔ ما از دست داده اند میکوشند تا انقلاب ثور را تخریب نمایند واهداف عالی وانسانی آن در انظار مردم ما و جهانیان وارونه جلوه‌بدهند تابه زعم خود بتوانند منافع از دست دادهٔ خودرا دوباره بدست آورند .

ولی مردم آزاده و قهرمان ما امروز دوست را از دشمن بخوبی فرق کرده اند و از تهٔ

بقیه درصفحه ٤٥

لیلی خالد یا د فلسطین د قهرمان ولس د آزادی سمبول

لیلی خالد

د فلسطین قهر مان و لس چی پوره خلور دیرش کاله یی د صهیونیستی او امپریالیستی تیریو په وړاندی پخپلو انقلابی مبارزو بوخت دی او دویتنام خخه وروسته یی دامپریالیزم او صهیونیزم په مقابل کی خپلی انقلابی مبارزی تودی ساتلی دی ، نارینه او ښځو یی د خپلی خاوری او و لس د آزادی او خپلواکی دپاره خانونه قربان کړیدی یو د هغو سترو انقلابی مبارزو ښځو خخه چی د خپل عمر زیاته برخه یی د خپلی خاوری او خلکو دپاره په مبارزو کی تیره کړ یدی لیلی خالد ده .

لیلی‌خالد یعنی هغه‌خوک چی دفلسطین په خلور دیرش کلنه مبارزه کی ستر رو ل لوبو لی دی او د فلسطین د خلکو د آزادی دسمبول په نامه یادیږی .

لیلی خالد د حیفا پـــه ستا نستن کی‌نړی ته راغلی ده دژونددخلورو پسرلیو خخه‌بی زیات پخپل پلرنی هیوادکی نه و تیری کړی چی په ۱۹٤۸ کال‌په‌زرگونو عرب دیوی شپی په اوږدو کی دخپل پلرنی هیواد یعنی فلسطین خخه د صهیو نیستـــی تیری کونکو لخوا وشړل شو لیلی او ددی کورنی هم ددغوشړل شوو بی‌دفاع فلسطینیانو په کنار کی وه لیلی خالد د خپل عمر دلس کلنی خخه د خپلی خاوری او و لس‌د آزادی دپاره بیرغ پورته کړیدی د خپل و لس او خلکو په گټه یی داسی انقلابی کارونه سوته رسو لی دی چی نه یوازی د فلسطین دخلکو دپاره ستر ا همیت لری بلکی د نړی دښځو دپاره ستر ویاړ او افتخار هم دی .

نو موږی برسیره پر دی چی د جگړی په‌تو دو محاذونو کی د خپلو عربی وروڼـــو سره د ددښمن په مقابل کی جنگیدلی ده نور داسی کارونه یی هم کړیدی چی دفلسطین د خلکو د غیرت او شجاعت شمله یی لوړه کړی ده چی یو د هغو سترو کارونو خخـــه یی د فلسطین د خلکو بر حقه مبارزی‌نړیوالو

دلیلی وسلوالی خویندی دتطبیقاتوپه حال‌کی

ته ښکاره کړی په (۱۹٦۸) او (۱۹۷۰) کال کی ددوا لو تکو (ترا نسور دایرلا ینزهوائی کرښی او بله چی‌به العال پوری اړه درلوده) تښتولی‌وی اگرچی لیلی خالد ددوهم خـــل دالوتکی په تښیدو کی د رویشت ورځـــی داسرائیلو د پو لیسو په ا داره کی بندی‌وه خو ددی دسنگر د ملگرو لخوا کله‌چی دریمه الوتکه و تښتول شوه دالو تکی دعملـــی‌د خلاصیدو په‌بدل کی لیلی هم وروسته لـــه درویشت ورځو بند خخه را خلاصه شوه اوس ددی انقلابی رو حیه او پر خان او خپل ولس باندی داعتماد رو حیه لاپیاو ړ ی شو ی وه دی اوس دیوی متر قی انقلابی پیغلی په‌خیر خپلو مبارزو ته دوام ورکاوه لکه‌چی وا یی : تر ولو لمړی ما دازده کړه‌چی زما طبقه یعنی کارگر یی وظیفی او هر چیری(ا مپریالیستی او وروسته پاتی هیوادونو کی)خوار اودظلم او فشار لاندی دی نو خکه دیوی خواد هیواد او خاوری آزا دی او دبلی خوا د خپلوطبقاتی گټو د لاسته راوړولو دپاره می په انقلابـــی مبارزوپیل وکړ تر خو چی زماو لس او زمـــا مـظلوم قو م او ملت د خپل اصلی هیـــواد خښتنان شوی نه وی او تر خو چی ز ماطبقه زما محروم و لس د خپلو انسانی حقو قـــو خاوندان شوی نه‌وی زه به هیخکله او حتـــی د ژوند دا خری شیبی پوری د مبارز ی‌سنگر خوشی نکړم.

لیلی خـالـد په خپلو یادداشتونـو کـــی دا مریکا یی ا مپریالیزم یا دونه گوی ا و وایی :ا مریکایی ا مپریالیزم چی نن دنړیوال امپریالیزم مشر توب په غاړه لری د نړی د ولسونو ستر دښمن او با الخصوص‌دفلسطین د خلکو د حقه حقوقو ستر مخالف دی . دی وایی: ا مریکا اسرائیل ده او اسرا ئیل‌پخپل وارسره په فلسطین کی دا مریکا او اروپا له ترکیب خخه جوړ شویدی زه او زما خوارولس بایده دامپریالیزم او صهیونیزم پر ضد خپله بر حقه مبارزه توده وساتـو ځکـــه چـی داد امریکا امپریالیزم دی چی د خپلو لویدیخـو انډیوا لانو سره په یو لاس کولو اسرائیـل قوی کوی لیلی خالد داسرائیلو ســـــــره دامپریالیستی هیوا دو نو د هغو مرستـــــه یا دونه کوی کوم چی‌په لاندی ډول‌داسرائیلو سره شویدی .

پـــه ۱۹٦۵ کـال‌کـی دآلمان فدرالی دولت داسرائیلو سره نه بیلونه مارکه مرستـــه وکړه او هغه یی په‌اقتصا دی لحاظ پیاوړی کړه .

فرانسی نه یواز ی د مایلستر الو تکی اسرائیلو ته ورکړی بلکی هغوی ته‌یی جگړه ماری بحری بیړی هم په لاس کی ورکـــړی اوهم داراز یی په ۱۹۵٦کال‌کی «کی مولی، انتو نی او بن گورین » د گډی د سیسی په نتیجه کی په مصر حمله وکړه فرا نســو ی امپریالیزم اسرا ئیلو ته داتو م د جو ړولو په‌برخه کی زیات معلومات ورکړل‌انگلستان د فلسطین د خلکو په وړا ندی په هر خای کی هر ډو ل جرم ته لاس واچوه اودفلسطین د خلکو ډیر پاخه او با تجربه پو هان،عالمان او مشران یی ووژل عمدا راز هغوی‌اسرائیلو ته سکاك هاك فانتوم الو تکی او هم د خمکی نه هوا ته راکټونه ورکړل .

امریکا په هر بانکی کنفرانس او هـــره اقتصا دی ټولنه کی داسرا ئیلوملاتړ و کړ، نو مو ړی وایی :په ۱۹٦۹ کال کله چـــی‌د امریکا جمهور رئیس ریچار دنکسن‌داسرائیلو دصهیونیستی ساز مان د جو ړیدو په دو ه اوپاو می کلنی غونډه کی خبری کو لی‌دخپلو خبرو په ترڅ کی‌یی وویل: موږ د ملتونو او ولسونو د حق خو د اردیت پلوی کووامریکا داسرائیلو ملاتړ له دی کبله کوی چی‌امریکا د هرډول تیری او تجاوز غندنه کوی ».

خو دلته‌وینو چی دا مریکایی‌امپریالیزم مشرپه خومره بی شر مانه تو گه‌داسرائیلو مبارزه بر حقه بو لی داچی د فلسطین«۷۰۰» زره نه زیات خلك اواره گان او د خپـــل پلرنی هیوادخخه بهر په فلاکت‌او بدبختـــی سره ژوند کوی تیری بو لی دوی خکه دوی ته تیری وایی چی اسرائیل په منځنی ختیـځ کی دامریکائیانو د گټو دساتلو بهرتن‌سنگر دی که اسرائیل‌نه‌وی نو ډا مریکا حاکمـــه طبقه به خپل بانکونه په خډك کړی خـــود فلسطین خلك به خپلی مبارزی لا پیاو ړ ی کړی او خپل انقلابی کنارو نه به لاغښتلـــی کړی تر خو خپل‌خانونه آزاد او خپل و لس د ظلم او تیری خخه خلاص کړی .

د فلسطین هغه و لس چی نن په‌بهر کی د کیږ دیو لاندی ژوند کوی او په هیواد یی صهیونستانو خیټه اچولی د ښایسته ویالو او شنو باغو خخه یی هغوی استفا ده اخلی یوه ورځ به د فلسطین د خلکو بری په نصیب شی او د تل دپاره به‌په فلسطین کی دتیری او ظلم زمانه ختم کړی .

لیلی خالد چی د خپل‌هیواد په شنو درو او مستو ویالو مینه‌ده وایی چی د خپل ولس او خلکو په دردیدلی او کړ یدلی حالت می خوب له سترگـــو تښتیدلی دی زه د هغـــو بندیانو چغی آورم چی داسرائیلو پـــــه محبسونو کی د سختی شکنجی لاندی دی زما وجدان اوز ما رو ح ماته دا اجازه نه راکوی چی زه گرار کښینم و لی ؟هغو خه گنـــاه کړیده ؟په‌کو م جرم بندیان دی ؟او موږ ولی له وطنه شړل شوی یو ، زه له درد له کبلـــه دسړی خخه گر که کوم، په سړی باندی‌دردد دراو ستلو خخه ناآرا مه کیږم خکه چی زه دردد په حس کو لو یو هیږم چی هغه‌دخلکو د تبا هی درد او بالاخره د هیوا درد زمادټول ولس‌او خلکو درد دی په داسی حال کی چی درد زمابه روح باندی اغیزه کوی نو ضرورزما ولس هم خوروی . ددی درده خخه دی چی‌ما قوت‌پیداکړیدی نو د خوریدلو او کړ یدلو خلکو خخه دفاع کوم .

لیلی خالد هرو خت خپل کور اوهیواد را په زړه کـوی خپـــل سمسوره فلسطین له یاده نه باسی اووایی :

زماو لس ، زما وطنه !، زما فلسطینه!
ستا دپاره به مقاومت‌وکړم ستا د عزت‌دپاره
به درد قبول کړم ».

بقیه در صفحه ٤٤

امروز جهان بشری تبعیض انسانها رامبنی براختلاف نژادـلسانـرنگ وغیره نمی‌شناسد

تدابیر موثر واقدامات مشخص به‌منظور امحای کامل نژادپرستی واپارتاید

زمینه برای امحای امتیازات نژادی مسا عد ساخته شده واقدا ما تی که بایست اتخاذ گردد ، در تصامیم ، قطعنامه ها و مقا و لات که در تحت نظر ملل متحدونمایندگی اختصاصی آن وهمچنان بواسطه اعمال موسسات حکومتی وغیر حکومتی اتخاذ شده است واضحاً بیا ن ومشخص گردیده است .

اکنون وقت آن فرا رسیده است که ا ین تصامیم و قطعنامه ها بطور جا مع و کا مل‌مورد تطبیق قرار داده شود و همراه با آن گام‌های موثرتر بر ضد نژاد پرستی ، امتیازات‌نژادی واپارتاید و همچنان در جهت رفع ا ستعمار وتثبیت حاکمیت ملی بر داشته شود . برای این منظورطرق ووسایل مختلف تحت مطالعه قرار گرفته شده می‌تواند. بطور مثال‌کمیسیون حقوق بشر در جلسات سال ۱۹۷۸ خود چنین نظر داد که کنفرانس جهانی با یست چنان اقدا مات اتخاذ نماید که شا مل عناصر ذیل باشد :

تمام کشور هائیکه در آن کانونشن های بین‌المللی حصه نگرفته بودند که دران‌موضوعات نژاد پرستی ، امتیازات نژادی واپارتاید را مورد بحث قرار می دادند، می‌باید بزودی ممکنه تصویب این را و یا دسترس پیدا کردن باین وسایل را مورد مداقه قرار دهند وبه آن قدرت قایل شوند .

ـ شامل ساختن مو ضوع حقوق بشر در نصاب تعلیمی اطفال و جوانان با عطف توجه خاص به‌مراحل او لی تعلیم و تربیه در باره برابری انسان ها وبدیهای امتیازات نژادی .

ـ انکشاف پرو گرام های ملی در جهت تضمین دسترس داشتن در تعلیم و تر بیه بشمول تعلیمات عالی برای تمام افراد شهری ومدنی .

ـ استفاده از کلیه و سایل موجود اطلاعاتی در جهت تربیه نمودن مردم عامه بطور متمادی ومنظم در روحیه احترام گذاشتن به حقوق انسانی و بویژه برضد تمام روش‌ها،تطبیقات ومظاهر نژاد پرستی وامتیازات نژادی .

ـ تقویه پروگرام خدمات مشورتی حقوق بشر : مقصد از این است که تعلیم و تربیه وانتشار اطلاعات در صورتیکه باید علل اصلی امتیازات نژادی و سایر تخلفات حقوق انسانی محوگردد حایز اهمیت اساسی می ـ باشد .

ـ کمك متزاید به نهضت آزادی خواهی، ووارد ساختن فشار ز یاد بر آن حکو مات و کار پوریشن های که همکاری آنها باحکومت افریقای جنوبی مانع تحقق سریع‌آن مساوات نژادی می گردد که در قطعنامه‌وتصامیم متعدد راجع به‌افریقای جنوبی آن را تقاضا نموده است .

ـ سرباز زدن از هرنوع حمایه و کمك برای رژیم های نژاد پرست که آ نهارا قادر بران می سازد که روش ها و تطبیقات نژادی را بشمول روش هائیکه هدف آن محروم‌ساختن مردم از حقوق غیر قابل انکار آ نها می‌باشد ادامه‌دهد.

ـ توجه نمودن به اسامبله عمومی د ران مورد که باید تاسیس یك صندوق بین المللی مورد مداقه قرار گیرد بطوریکه این صندوق خوش برضا باشد و منظور ازآن تطبیق این پروگرام برای این دهه باشد .

یکی از زنان دهقان از کشور های جنوب‌شرق آسیا .

ـ و ضع مقررات در جهت همکاری بهتر و همچنان منسجم شدن در داخل فامیل ملل‌متحد بشمول کمیسیون های منطقوی بغرض تعمیل این پروگرام درین دهه وامحای کامل‌امتیازات نژادی .

کمیسیون حقوق بشر از کنفرانس التماس نمود که تاسیس چنان طرز العمل ها را به سویه ملی و محلی توصیه نماید که بر ضد هرآن عمل امتیاز نژادی ازان کار گرفته شود که ممکن یك فرد ازان رنج برد و حقوق‌انسانی وآزادی های اساسی او را پا مال نماید .

در این کنفرانس تو جه خاصی باید به موضوع بد ترشدن و ضع در افریقای جنوبی مبذول گردد . برای دول عضو ، بخصوص آن اعضای عمده‌ایکه با افریقای جنوبی تجارت‌می‌ـ نمایند ، ضرورت مبرم ا حساس میشود که قطعنامه های شورای ا منیت ، اسا مبله‌عمومی وسایر ارگان های ملل متحد را بطور کا مل عملی و تطبیق نماید . ممکن نیست بدون همکاری فعال و بلا قید و شرط این قدرت ها آن مساعی که منظور آن پیدا نمودن یك راه حل مسالمت آ میز برای مسائل افریقای‌جنوبی می باشد ، به نتایج قناعت بخش منتهی گردد .

در این شکی نیست که کنفرانس جها نی موضوع تجهیز حمایه بین المللی وکمك به مردمان ونهضت هایی راکه بر ضد استعمارـ نژاد پرستی وامتیازات نژادی مبارزه می ـ نمایند و همچنان مو ضوع‌کمك به آن‌پروگرام های‌حکومتی وغیرحکومتی‌راکه‌هدف آن‌امحای امتیازات‌نژادی میباشد، موردمداقه قرارخواهد داد . این کنفرانس ممکن مو ضوع تجهیزجامعه بین المللی را بغرض کمك نمودن به قربا نیان اپارتاید ، و رفع مصایب شان هم مو رد بحث قرار دهد .

اقدامات ملی را که در این پروگرام برای این‌دهه سفارش میگردد ، باید بمنظور تطبیق بیشتر هم در نظر گرفته شود که درین‌صورت تااخیر این دهه روابط بین دسته های نژادی به ذریعه اقدامات تقنینی ، عرفانی و د یگر اقدامات اصلاح خواهد شد واز امتیا زات نژادی جلو گیری بعمل خواهد آمد .

اعمال ملی بر ضد امتیازات در ساحه‌تعلیم وتربیه ، اطلاعات و کار از تجربه و سیع یونسکو وایلو (موسسه بین‌المللی کار) در ساحات مربوط آ نها استفاده کرده می تواند، تاامتیازات در این ساحات جهانی هم بلحاظ حقوقی ، و هم درساحه عمل بکلی از بین‌برده شود .

این کنفرانس همچنان باید طرق و وسایل را مورد بررسی قرار دهد که امحای هر نوع اقدام تبعیضی را بمقابل کارگران مهاجر ، ودر عین حال تقویه و حمایه حقوق ا نسانی، ملی ، عرقی واقلیت ها را و همچنان ازاهل محل را بر طبق منشور ملل متحد، اعلا میـ عمومی حقوق بشر و سایر قطعنامه‌ها ووسایل ملل متحد یقینی و مامون سازد .

این کنفرانس جهانی ع.لاوه بران می‌تواند اقدا مات را مورد غور ومداقه قرار دهد کـا جوانان و موسسات جوانان را در گیرمیسازد. تدویر یك اسا مبله جهانی جوانان میتواند شمولیت فعال جوانان و مو سسات جوانان را در مبارزه علیه نژاد پرستی و امتیازات نژادی بسویه ملی ، منطقوی و بین‌المللی بو جـا خوب شدید تر نماید .

کنفرانس های محلی می توانند تعا و ن کنفرانس جهانی را از راه بذل مساعی وتوجه خاص به مسایل خاص مربوط به روابط نژادی در یك منطقه متمم نماید . تنظیم‌همچواجتماعات به کمك و همکاری سیستم ملل متحد میتواند طریقه‌ای را بو جود آرد که بذریعه آن‌توصیه های کنفرانس جهانی در معرض تطبیق قرار گیرد و تجهیز مساعی پیگیر در جهت مبارزه بانژادپرستی وامتیازات نژادی یقینی گردد .

برول و سهم مو سسات غیر حکو متـی هم ممکن ا صرار بعمل آ ید . ازاین‌موسسات بحیث وسایل مفاهمه دو طرفه بین سیستم ملل متحد و سکتور های بزرگ عامه استفاده شده می‌توانه . آ نها می توانند برضد بدی وشرارت نژاد پرستی و امتیازات نژادی مردم را تحریك نمایند و آنهارا بلحاظ ا خلاقی و بصورت محسوس بعمل وا دارد و تجهیزنماید.

مختصر اینکه و ظیفه عمده کنفرانس جهانی برای مبارزه بانژاد پرستی و امتیازات نژادی این‌است‌که توصیه‌های متعددپروگرام‌برای‌این دهه بسویه‌ملی، منطقوی وبین المللی غرض بسویه ملی ، منطقوی و بین‌المللی غـرض تطبیق کامل و موثر آن گرفته شود ، تاکه تااخیر این دهه هدف های نهایی بصو ر ت عمده نزدیك به نقطه تحقق رسیده باشد .

کمك مالی بغرض تطبیق بعضی از اقدامات ضروری‌که این پروگرام برای‌این‌دهه تقاضای آنرا دارد ، البته اهمیت اساسی دارد. امید است که از راه تاسیس صندوقهای رضاکارانه طوریکه در این پروگرام پیشبینی شده ازراه منابع اضافی ملل متحد فعالیت های جدی در قسمت باقیمانده این دهه گرفته شده‌بتواند.

از بالا به پائین :
گروپ های مختلفی از جامعه بشری ازقاره های مختلف جهان .

ترجمه: رسول . یوسفزی

نهضت بین المللی اتحادیه‌های کارگری ودفاع ازمنافع طبقاتی کارگران وامر صلح در جهان

در دهمین کنگره جهانی اتحادیه های کارگری منعقده ها وا نـــا پسو یه بین المللی از انقلا ب‌افغا- نستا ن حمایت شدو طر ح هـای امپر یا لیزم علیه ج.د.ا فغا نستا ن نکو هش گردید .

یکی از مشخصا ت عصر کنونی رشد و تحکیم رو ز افزو ن اتحادیه های کارگری و نقش این اتحادیـه ها در دفا ع از منافع طبقه کارگرو تحکیم صلح و دیتانت‌در جها ن‌است که بیش از هر و قت دیگر نقش‌دو- را نساز طبقه کارگر رادر اعمـــار جوامع مد ر ن فا قد استثمار فرد از فرد آشکار میسا زد .

این نزد همگا ن مبر هن اســت که‌رشد نهضت بین المللـی‌کارگری در عصر کنو نی با تا ثیـــرا ت دیر پای ا نقلاب بـزرگ سو سیا- لستی اکتو بر ۱۹۱۷ و تغییر د ر تواز ن قوا به نفع نیرو های طر - فدار صلح ، دمو کرا سی و پیشر- فت اجتماعی ار تباط نا گسستنـی دارد . چه در سا ل ها ی او ل پیروزی انقلاب اکتو بر بود کـــه نهضت اتحادیه کارگر ی طـــور قا بل ملا حظه فعال گرد ید، و در نتیجه انقلاب اکتو بر عضو یـــت‌در اتحادیه کارگر ی جها نی در آ ن وقت به (٤٥)میلیو ن نفر بالغ شد که شا مل رشد کمی و کیفی اتحادیه های کارگر ی در سایر مما لـــك جهان بشمول کشور ها ی سرما- یداری غر بی نیز میبا شد ،اعضای اتحاد یه جهانی کارگر ی اکنو ن‌به (٤٠٠)میلیو ن نفر میر سد .

درقبال افزایش تشنج بین‌المللی و مساعی امپر یالیزم مبنی برحملات تازه بر نیرو های صلح وپیشرفت اجتماعی ، کارگران درسراسر جهان بروحدت و همبستگی بیشتر نیازدارند.

اتحادیه های کار گری در پهلوی مبارزه جهت تامین حقوق حقهٔ کار- گران و سا یر زحمتکشان درجهان، برای تحکیم صلح وثبات بین‌المللی نیز تلاش پیگیر می کنند .

باید تذکر داد هنگا میکه سر ما یدا ری دا خل یك مر حله ثبات نسبی گردید ، سیر های ار تجا عی و انحصا را ت امپر یا- لستی تخطی های شدیدی را بر حقو ق و منا فع کار گرا ن‌وایجاد نفا ق بین اتحاد یه ها ی مختلف کا رگری آغاز کردند و کو شید ند تاجلو نسج نهضت بین المللی اتحاد یه کارگر ی را بگیر ند ، معهذا همه پلان ها ی ار تجا ع و امپر یا لیزم در زمینه نا کا م شدو با تشد ید تخا صم بین کار و سر مایه در زمان بعد از جنگ و تعمیق بحران عمومی سر ما یداری بررشد و نیرو مند ی همه جا نبه نهضت اتحادیه کارگر ی جها نی افزوده شد . ا ین مر حله بیش از هرچه د یگر د ر پر تو نقش برجسته یی حا صل شد که تو سط اتحادیه ها ی کارگر ی جوامع سو سیا لستی ایفا گردید .

در نیمهٔ دو م سا ل ها ی ۱۹۶۰، تعداد اعضا ی اتحادیه ها ی کار - گری در کشور ها ی سو سیا لستی به مقا یسه تعداد اعضا ی اتحادیه های کار گر ی در کشور ها ی سر مایداری خیلی با لا ر فت به‌این معنی که تا اوایل سال ۱۹۸۰، سی فیصد بیشتر گردید با ین گو نه اتحادیه های کار گری کشور ها ی سو سیا لستی اکنو ن یك مو قف بر جسته را در نهضت جها نی اتحاد یه ها ی کارگری احراز نموده و نقش فعا لی در نیرو مندی مز ید این نهضت انجا م میدهد .

در زما ن کنو نی چند ین فندرا- سیو ن بر جسته اتحادیه های کار- گری مو جود است که بزر گترین آن فند را سیو ن جهانی اتحاد یه ها ی کارگر ی است ، این فند - را سیون که دهمین کنگر ه آ ن‌در ماه حو ت سا ل ۱۳۶۰ در هاوانا مرکز کیو بای ا نقلابی با شرکت هیأت اتحادیه ها ی کار گر ی کشور ها ی مختلف جها ن بشمو ل جمهوری د مو کرا تیك افغا نستان انعقاد یا فت در سا ل ۱۹۴۵ تاسیس یافته و مرا کز ملی اتحادیه های کا رگری (۷۰) کشور مختلف راباهم متحد می سا زد .

۱۹۰ میلیون کار گرعضویت فید را سیو ن جهانی اتحاد یه ها ی کارگر ی را دا راست دومین فید را سیو ن بزرگ در مو رد عبارت از سا زما ن و حد ت اتحادیه کارگری افریقا با (۷۰) الحا قیه در قاره افر یقا میبا شد که همکاری فعا لا نه خو یش را با فند راسیون جها نی اتحادیه های کارگر ی حفظ میکند . سو مین اتحادیه بزرگ عبا رت از کا نفد راسیو ن بین - المللی اتحادیه ها ی کارگر ی آزاد میبا شد که در سا ل ۱۹۴۹ تاسیس شده واکنو ن ۵۴ میلیو ن عضو دارد این کا نفد راسیو ن ۱۲۴ مر کز اتحادیه ها ی‌ملی کا رگری در (۸۰) کشور قلمرو رابا هم متحد ومرتبط می سا زد ، چهار مین‌سا ز ما ن بزرگ بین المللی در زمینه کانفد- راسیو ن اتحادیه کارگری ارو پایی است که مرکب از انجمن ها ی

بقیه در صفحه ۴۴

یکتن ازاعضای‌اتحادیه های‌کارگری‌دراتحاد شوروی طرق استفاده بهترازابزار کار رابه یکتن دیگراز اعضای اتحادیه مربوط نشان میدهد .

نوشته یوران یووکو (از بلغاریا)
گزیده و ویراستهٔ پو آسمایی

دو تصویر در آب

بر سنگ آب نما نوشته‌بود:
((این چشمه بدبت ((حاجی والکو)) ، پسر پنو در سال ۱۸۷۳ ساخته شد .))

کالو ا ، زن کولی خورد وریز هایی می فروخت که در حقیقت روپوش گدایی بود مثل گل سر شوی ، میده ذغال و دوك نخ ریسی ـ چیز های که به سختی می توان فروخت ، چون زنها چنه می زدند و پول اندك می دادند و حتی گاهی هم زیر بار نمی رفتند ، اما کولی پیر دریافته بود که‌هر وقت بژو را دختر ش به همراه باشد ، بازارش گرمتر می شود زمانیکه بژو راهنوز کوچك بود ، یاد گرفته بود که‌روز های سرد همه تنش را بلرزاند، همانطور که مادرش به او آموخته بود این کار دل زنها را به رحم می آورد ، اما در تهٔ دل‌تعجب آنان بیشتر از ترحم بود ، زیرا در فکر بودند که دختر کی به این قشنگی چگونه می تواند از یك کولی باشد ، لیکن اکنون دیگر ((بژو را)) دختری جوان شده بود ، چشمهای درشت و سیاه‌او حالتی بی پروا و شیطنت باز داشت و اندام باریك و نرمش همچون نسترن وحشی کشیده شده بود ،تنها برای او ، برای تبسم و زیبایی جا و دانهٔ او بود که زنان اشیای ((خشره))کالورا را می خریدند .

همان زنانی که آب از دست شان نمی چکید ، اینك گشاده‌دستی کرده و پول را نشمرده می دادند، حتی از بهایی که کالو را مطالبه می کرد ، اندکی هم بیشتر .

انگیزه آن ، حس حسادت مبهمی بود که کما بیش جرات نداشتند ، نزد خود شان به آن اعتراف کنند .

اینها همه دست بدست هم می داد و به کالو را پول می رساند بی گفتگو راز رونق بازارش در همین بود و برای همین میخواست ((بژو را)) همواره در کنارش باشد ، اما بژورا کسی نبود که به آسانی‌تن به دستور دهد ، اگر به‌او فرمانی داده می شد ، جز پشت گردن و سر تکان دادن کاری نمی کرد، بخصوص در موسم بهار سرکش می شد کولیهای کهنسال‌در آفتاب بهاری خود را گرم می کردند و می گفتند نوروز به خانه آمد ، باید دل به صحرا زد))

اما وقتی بهار بر سر بژو را می زد ، چشمانش می درخشید انکار تنش از بار پوشاك راحت می شد ، همینکه زنبوران عسل در کنار شکوفه ها ی سیب‌غلغله بر پا می کردند بژو را از ین خانه به آن خانه می دوید ، پیران را می خندانید بچه ها را بازی می داد و آه ونگاه سوزان ((کولی پسران)) رابدنبال خود می نهاد .

نه تمنا های کلو را را مش میکرد ، نه تهدید های او .

آنگاه میان این دوزن چنان کشمکشی ایجاد می شد که تنها می توانند از خانهٔ کولیها به گوش رسد ، اگر روزی روزگاری مادر می توانست ، رضایت بژوار را بدست آورد ، وقتی بود که قول میداد ، او را با خود بخانه ((حاجی والکو)) ببرد ، بژورا دوست داشت به آن خانه‌برود، موقعی که هنوز خردسال بود، بدامن مادر می آویخت و پای در سرای بزرگ ((حاجی والکو))که دیوار های بلندی داشت می گذاشت ، چشمان درشت بژورا از شمشاد های کهن ، داربست و ریحانی که از وسط سنگفرشها ی کف حویلی قد برافراشته بود ، از تعجب باز می ماند وشب عید که آنها خانه تکانی داشتند، از تماشای رنگهای تند قالینچه ها و لحاف و تشکها ، جامه های فاخرا طلس زربفت و آن دم و دستگاه ، سرش گیج می‌رفت اما آنچه بیش ازین ها بهت زده اش میکرد ، شاخسار گلگون بید او رشلیمی ، درخت شکوهمندی بود که جز در حویلی حاجی والکو پیدا نمی شد .

اکنون بژورا ، با دلی شاد و روشن به صحن حویلی پای می گذاشت و حتی دیگر به شمشاد های آزین شده‌و شاخسار بید آنجا نگاهی نمی انداخت، تنها برای دیدار ((گانایلا)) دختر حاجی والکو بود که‌به آن خانه می رفت ، گرچه بژورا آنقدر از زیبایی خویش مطمئن بود که زنهای دیگر را با حقارت بنگرد و به حساب نیارد ، اما در برابر ((گانایلا)) احساس می کرد که با کسی همطر از خودش سروکار دارد ((گانایلا)) در چشم او از همهٔ دخترا ن زیبا تر بود ، با اینهمه چیزی که شگفتی او را بر می انگیخت ،آن بود که ((گانایلا)) به زیبایی خویش اصلا نمی نازید یا انگار از ان بکلی غافل بود ، گانایلادرپس آن ظاهر ساده‌و مست دختری پر کار بود ، با اینکه به‌برازنده نمودن خویش رغبتی نداشت روز بروز زیبا تر می شد و اندامش ، بسان میوه یی آبدار می رسید .

نمی شد گفت بژو را ، این دختر را دوست داشت ، زیرا وی به هیچکس دلبستگی را ستین‌پیدا

بقیه درصفحه۲٦

شرح حال نویسنده

((یوردان یووکو)) نویسنده نامدار بلغاریا در سال ۱۸۸۰ در روستای ((ژروانا)) در مشرق کشور بدنیا آمد، کودکی را در ده گذارانید وسپس‌جهت تحصیل به ((صوفیه))رفت، سالهای جوانی اشرا ((معلم))بود وی قصه های بلند نیز نوشته است ، از آن جمله‌خرمن چین(۱۹۲۰) ، قلعه یی در کنار مرز (۱۹۳٤) ماجرا های‌گورولوموف (۱۹۳٦)
((یووکو)) شور و کارانسانی‌را در زندگی روستایی بیان می کند ، به نظر ((یووکو)) ده‌جایی است که اسارتهای اقتصادی و محرومیت های هولناك مردم در آن با تمام‌خشونت احساس می شود ، ((دهقان))ازنظر ((یووکو)) کسی است که مساله ((سرنوشت بشری))در پیرامون او می چرخد .

داستان طنز

ارسالی اتحادیه نویسندگان

عالیه محصل پوهنځی طب کابل

جنگل مصنوعی

آنروز ها حتی از فراش پیر مکتب هم درباره تفریحات شهرهای اروپایی شنیده بودم لذا باپول قرض هم که شده بود دو پایم رادر یك کفش نمودم که من باید به اروپا بروم وبالاخره روانه هامبورگ شدم . درنیمه راه متوجه شدم که پولم زیاد تراز حدضرورتم استو بسیار خوشحال هم شدم • در اولین فرصت دریك هوتل ارزان قیمت اطاقی گرفتم ولی چشم تان روز بد نبیند که چند روز بعد متوجه شدم که زیاد تراز نصف پولم راخرج بیمه های که خودم هم نمیدانم برای من مادرمرده چه مفادی دارد مصرف شده واز تفریح هم خبری نیست ، پس دست به کار شدم وبه همسایه بغلی مراجعه کردم تااز او مشوره فکری بخواهم ولی اوفقط سرش را تکان داد، یعنی وقت ندارم ، ناچار دست بدامن کمپیوتر شدم واین مکالمه بین ما صورت گرفت :

۱- چه میخواهی ؟

-یك تفریح سالم •

-چند سال داری ؟

-شانزده سال .

- به کاباره برو

-و ای نه !!

-به دانسنیگ •

-نه :

پس به گور برو .

-نه پول بیمه گورستان را ندارم:

-اگر از جمعیت زیاد خسته شده‌ای به بزرگترین جنگل شهر که درده کیلو متری اینجاست برو•

- این دیگر «کم لطف» نیست وذوق زده به هوتل برگشتم . بعد از تبدیل لباس بسوی جنگل شتافتم . ولی اصل قضیه از همین جا شروع میشود • درنیمه‌راه جنگل یك مامور یونفورم پوشیده ، اطو کشیده ، آرداده ، که گویی چوب فورت کرده راه را بمن مظلوم بست وتحقیقاتش شروع شد :

-کجا میروید ؟

-به جنگل •

-خوب، پول بیمه رفتن به‌جنگل را بپردازید•

باناباوری به سویش نگاه کردم . ای دادو بیداد • اینجا به تفریح‌رفتن هم پول‌میخواهد! درمانده طرفش خیره خیره نگاه می کردم‌واو شاید از نگاه های ماتم هدفم رادریافته بود بالبخند ترحم آمیزی گفت : «مثل اینکه شما از زندگی مدرن چیزی نمی دانید !» مانندآنکه سطل‌آب سردی رابسرم انداخته باشندبه‌خرد پیچیدم و برای اینکه قضیه بدتر نشودآخرین پولم را تسلیم او کردم و بسرعت گامهایم افزودم •

به جنگل رسیدم ولی مثل اینکه جناب مامور دست بردارنبود باز هم پیش آمد :

-خانم از همینجا تماشا کنید !

-از همینجا ؟ نه من میخواهم بداخل جنگل گردش کنم •

[illegible]

گوشهایش هم سرخ شدو باز هم همان جمله لغتی به گوشم طنین انداخت «خانم !شما از زندگی مدرن چیزی نمی دانید •»

وبرای ایکه بیشتر خنده اش ناراحتم نکند بسرعت ازمن دور شد ، من‌هم‌از خدا خواسته نفس راحتی کشیدم ،تفنگ شکاری را بدست گرفتم ویك پرنده زیبایی جنگلی را که بالای یك درخت کهنسالی نشسته بودوبطرفم زلزل نگاه میکرد نشانه گرفتم وفیر هم کردم ولی ناگهان همان مامور مثل اجل سررسید ولی قبل از آنکه به او فرصت حرف زدن رابدهم از فیر پرنده گذشتم وفرار را به قرارترجیح دادم تازه از بستر خواب برخاسته بودم که زنگ در آپارتمانم بصدا درآمد ، با کنجکاوی بطرف در رفتم ولی وای ... برچایم میخکوب شد م ، همان مامور با همان یونفورم اطو کشیده وآرداده ، مود بانه گفت : خانم ! شما برعلاوه‌آنکه اززندگی مدرن‌چیزی‌نمی‌دانید پرنده مصنوعی شماره نوزدهم درخت شماره سو م بزرگترین جنگل مملکت راسوراخ‌کرده اید !! » •

کلیات نورمحمد نوری

محمد انور نیر

درگنجینهٔ گرانبهای فرهنگی کتابخانهٔ نسخ خطی آرشیف ملی افغانستان نسخهٔ قلمی منظوم کلیات نورمحمد نوری محفوظ است وجا دارد که آن را به هم میهنان عزیز و ارجمند، به ویژه به ذوقمندان و دوستداران شعر وادب کشور ، معرفی نماییم .

ناظم یاسرایندهٔ این اشعارنغز نورمحمد نوری ساکن قلعهٔ غیبی چهاردهی کابل می باشد . اتفاقاً به همین نام و تخلص (نورمحمد نوری) شخص دیگری از قندهار است ، منتها به این تفاوت که نام مکمل وی مولوی نورمحمد متخلص به «نوری» می‌باشد این شخص موخرالذکردرزمان امیر شیرعلیخان میزیسته ، وحتی به در باروی آمد وشدی داشت . وی با مامورین انگلیسی پنجاب‌هم بی مراوده و ارتباط نبود ، وحتی قرار نگارش خودش زمانی به لندن نیز سفر کرده بود.(۱) وی را کتابیست‌به‌نام «گلشن امارت» درشرح احوال امیر شیر علیخان (ازسال ۱۲۳۷ تا ۱۲۸۷ هـ . ق) که درسال ۱۳۳۵ شمسی از طرف انجمن تاریخ آن وقت در کابل به طبع رسیده است . ولی نورمحمد نوری ساکن‌قلعهٔ غیبی غیر ازوست .

بهر حال کلیات مورد بحث شامل یازده بخش ، به ترتیب ذیل می‌باشد :

۱ـدیوان نوری :

این دیوان شامل غزلیات و قطعات است، وجمعا (۱۰۱) ورق می‌باشد که‌به تاریخ‌دوشنبه ۲۲ رجب المرجب ۱۳۴۳ق کتابت شده‌است.

آغاز : حمد توبرون از حدامکان وبیانها ـ در مدحت ذات بود لال زبانها .

۲ـ قفل گم کرده کلید :

این‌بخش‌شامل‌دودایره‌است،که درآن پنج خط موازی پنج‌خط موازی دیگرراعمودا قطع‌کرده، و استخراج نوری میباشد . دورا دور هریك این دوایر مصرع‌شعر یا کلماتی چند نگارش یافته است، ویابه واسطه‌نگارش حروف‌بدان معنایی استخراج کرده است.همچنان دورادور محیط هریك ازین دایرهٔ رباعی دارد، چنانچه به دور دایره بالائی این رباعی نگاشته آمده :

هرکه یازده بیت زین دایره کشید
پس یقین میدان که آن باشد رشید
گم شده زین دایره از من کلید
سعی فر مایید که تایابید کلید

وایتست رباعی دایرهٔ دوم :

یازده بیت هرگه زین بکشد
به یقین اینکه عاقل و دانا ست
باشد این قفل گم بگشته کلید
کن تو پیدا کلید این بکجاست

۳ـ مخمسات وغیره انواع شعر !

این بخش مشتمل بر مخمساتی بر غزلیات برخی از شعر ای معروف متقدم‌از قبیل بیدل صائب ، حافظ وغیره می‌باشد . مزید بران مثمن وغیره انواع شعر هم دران به ملاحظه می رسد ، وجمعا ۵۹ ورق است .

آغاز :

فی اشتیاق وصلك العمر قدمضی
انظر بعین لطفك یی یایم العطاء
قدلیس لی لفر قتك طاقتا لنا
یا من بداء جما لك فی کل ما بداء
بادا هزار جان مقدس تر افدا

انجام :

چونکه این راز مشرکین بشنید
بوا لحکم بو لهب ولید پلید
جامها هر یکی بتن بدرید
گفت بر ما هرچه روزبدبرسید
ز قدوم تو شاه سلام

٤ـ احسن القصص (قصهٔ یوسف زلیخا):

نورمحمد نوری این مثنوی رابه تاریخ‌یوم پنجشنبه هفتم ذی الحجة الحرام ۱۳۴۲ هـ .ق سروده است ، و جمعاً (۲٦۸) ورق است .

ودر آغاز فهرستی نیز دارد .

آغاز :

الهی کن تو روشن جسم و جان را
بحمد خویش گویا کن زبان را

انجام :

که نوری بس غریب وزیر باراست
بان لا تقنطو امید وار است

۵ـ: قصیده های اهل عرفان :

این قصیده هابه تاریخ ۱۹ماه ذی‌الحجة ـ الحرام ۱۳۴۲ هـ کتابت شده ، و جمعاً (۹) ورق می‌باشد .

آغاز :

ثناء بیعد د بـرذات یـکتا
کهمشت خاك راداده‌چنین جا

انجام :

دعادر اصل (وصف) سیف المومنین‌است
که این قول رسول المر سلین است

٦ـ مثنوی (ماهرو):

در اصل ماهرو نام دختری بوده ، زیبا وطناز ، که در شهر بنارس هندوستان سکنا داشت . این داستان منظوم‌بسی دلچسپ ودل انگیز است ، ودران قصهٔ غرق شدن عاشق ماهرو، وشنیدن ماهرو ازآن، و اینکه وی به رهنمایی پیرمردی خویشتن رابه دریا غرق می‌سازد ، در حالیکه غرق شدن عاشقش واقعیت نداشته وافوایی بیش نبوده است به ملاحظ می‌رسد ، این مثنوی دارای تاریخ یوم جمعه هشتم ماه ذی الحجة الحرام ۱۳۴۲ق می‌باشد و جمعا درسه ورق است .

آغاز :

سر نامه بنام آن یگانه
که آورد عشق اندر میانه

انجام :

اگر مردی تودر عشق آنچنان باش
بیاد دوست در روز و شبان باش

۷ـ معراج مبارك رسول الله (صلعم) (منظوم) :

تاریخ کتابت وسرودن این مثنوی یوم یکشنبه ۲٦ ماه رجب المرجب ۱۳۴۳ ق است، وجمعا (۳۵) ورق می‌باشد .

وطوریکه از نام پیداست در قصهٔ معراج رفتن حضرت رسول اکرم (صلعم) سروده شده است .

الهی ده ضیاء (یی) قلب ما را
رهان از قلب ما این ماسواء را

انجام :

اگر چه پر گناه وشر مسارم
امیداز فضل والطاف تو دارم

۸ـ مثنوی :

اگرچه نام این مثنوی واضا ذکر نشده ، ولی پر محتوا می باشد ، و مطالب دلچسپ عدیده یی دران گنجانده شده است ، این مطالب به ترتیب عبارتنداز :

نخست ابیاتی چند در حمد خداوند (ج)، لغت حضرت رسول (صلعم) ، مدح خلفای راشدین و مناجات بدر بار قاضی الحاجات وبیان عشق باری تعالی و احیاء دل به ذکر وبیان‌ترك علایق وتفریدشدن درورطهٔ دریایی وحدت، وسپس این مطالب : بیان طبع کتاب مثنوی اسرار عشق ، بیان گوهر بخشیدن یوسف (ع) ابن همین را، حکایت ابراهیم شیبانی به همراهشیخ‌عبدالله بجهة سیربجانب صحرا ، حکایت یکی از قوم بنی اسرائیل که گوساله رامی پرستید، حکایت زنی که از مشرکان بوده و همیشه درپی ضرر (به) آنحضرت (ص) بود . رفتن موسی (ع) به کوه طور از بهر مناجات وسوال کردن حاجت خودرا از وی و فراموش کردن موسی سوال درویش را ، حکایت دختر با کره‌ایکه درجمع خاتونان مصریکی ازطاعنان بی‌بی زلیخا بوده آمدن عزیزی شبی در خانهٔ خواجه حسن بصری ... حکایت دیگر ، حکایت حضرت حبیب عجم ، حکایت دیگر دربارهٔ مردزاهدی دربخارا ، حکایت مشاطه که دایهٔ ... فرعون بود ، حکایت دیگر از سلطان بایزید، ساقی نامه (فایدهٔ ساقی نامه) ، نکتهٔ ساقی نامه ، حکایت دیگر از محی الدین پیر دستگیر ،در بیان نقل معراج آن حضرت (صلعم) ،دربیان خواب دیدن ابراهیم (ع) که فدا کند پسررا، آرزو ، ساقی نامه، فایده ، دربیان قول‌طاعن، ... نکته ، وحکایت دختر نمرود .

از آنجاییکه آخر این مثنوی ناقص است ، تاریخ دقیق کتابت آن معلوم نیست ، با آنهم قسمت موجود حاوی (۳۳) ورق است .

۹ـ اولی الامر (مثنوی):

نوری درین مثنوی‌خویش چند حدیث‌متواتر ومشهو رراازصحیح بخاری و مسلم انتخاب نموده و به رشتهٔ نظم کشیده است ، واین روایات راچنین نقل‌کرده وعنوان میدهد :

روایت ام الحصین‌از حضرت رسول(صلعم) .. روایت ابو هر یره از حضرت رسول (صلعم) ، روایت عبدالله بن امیر المومنین (حضرت‌عمر) (رض) از حضرت رسول(صلعم) فایده ، وروایت ارفجه‌ازحضرت‌رسول (صلعم)

آغاز : الحمد لله رب العالمین والعاقبة اللمتیقین ... الخ .

انجام : از برای اجتهاد خاص و عام
تابسه شب نظم تالیف شد تمام
چونکه اندر هرشبی سه ساعتی
جمله نه ساعت بیاید را حتی

۱۰ ـ محمود نامه :

نورمحمد نوری اشعار این بخش را کاملا به شکل مخمس منظو م‌ساخته ، وبه تاریخ یوم دوشنبه ۵ماه رمضان المبارك ۱۳۴۳ هـ.ق آنرابه اتمام رسانده است، وجمعاً بداخل (۱۳) ورق می‌باشد . ولی اینکه موصوف‌این اشعار خویش را به نام کدام محمود مصدر کرده ایجاب مطالعه دقیق وبیشتر رامی‌کند .

آغاز :

زانده فرقت تودلا آه وناله را
شرح کنم‌زد ختردل صدرساله‌را

انجام :

این گداراره بران دربار بودی کاشکی .

بقیه در صفحه ٤۵

(۱) دك : گلشن امارت،بحث مقدمه به قلم استاد احمد علی کهزاد .

د جلال آباد څخه د ښا یسته‌میر محسن ننگرهار ی لیږ نه

دمین پیغام

گرانی !

ما خپل هغه کور او کلی چی تر ټوله نړی را ته خوږ او گران دی کلونه، کلونه می پکی خاپوړی کړی، ستا ددوه‌کیسی سترگودپاره‌هغوټو- لونه تیرشوم،پری می ښود،ستاسو سیمی او وطن ته را غلم ، را شه‌زما دخوږ زړه له، ژړاځنی ځان خبره کړه، زما درنځ طبیب او ډا کتره شه، زما دزړه په ټپو (زخمو دمینی او محبت ملهم ته کیده د ننني پیښ شوی غم او اند یښنو څخه مـــا خلاصه کړه .

گرا نی !

زه دومره بیو ځلی او درویزگر، (سوال گر) نه‌یم چی لتا څخه روپی اوډوډی وغواړم ، ته پدی پوه شه، اوښه‌پوه‌شه ،چی زه دبل څه هیله‌او آرزو نلرم ، فقط اوفقط ستادپراخی ټنډی شین خال زه لیو نی او په‌ځان مین کړی یم ، مهر با نی وکړه ما تی یی وښیه ، تر څو زه خپل غمجن‌او اند یښمن زړه می پی خوښ اوخو- شا له کړم .

گرا نی !

ستا مینه زه یی پدا سی رنـــځ اخته کړی یم ، چی ننني طبیبان او ډا کتران زما درنځ په علاج نپو هیږی ټیك تشخیص او پوره پیژند نه یی نشی کو لی ، نو د دوی در مل هم ما ته گټه نشی اړ ولی او نه اړوی.

همدا وجه ده، چی دننني طبیبانو اوډاکتر انو په‌درمل نه روغیږم،راشه ما ته خپل سپین مخ دوه سره منی راکړه هیله ده‌چی پی روغ شم ځکه ماخوب لیدلی‌چی می ستا دسپین‌مخ پـــه ســـر و منـــو ز ه روغیږم که زه روغ شوم ستا هر ډول کار اوخدمت ته چمتو اوتیاریم .

گرا نی !

زه ستا ځنی نور څه غواړم،ستاد سپینو ملغلرو غا ښو نو هیله من او ارزومن یم ، را شه چی د نږد ی‌څخه دی وگور م تر څو خپل غمجـــن او اندیښمن ینه او زړه پی خوښ او خوشا له کړم .

گرا نی !

که هر څومره د زیار او زحمت، ستو نزو او مشکلات ، ربړو نو او کړاونو ، در دیدلی او زور یدلـــی، ربړ ید لی او کړ ید لی، د ژونـــد غملړ لی دوره او وخت پماتیر شی، خو بیاهم ستا سپین اوهسکه غړی (گردن) زما هیر شوی ندی نو ځکه ستا سو کور اوکلی ته په خوراخوارو اوزارو ، هیلو او ارزو ، را غلی یم چی یو ځلی بیا ستا سپین ملغلری غا ښو نه وگورم .

گرا نی !

زه رنځور او دا سی رنځوریم‌پرته لدی چی د خپلی وړی خو لی‌شر بت را نکړی په نور څه نرو غیږم نوراشه زما در نځ در مل وکړه او د خپلی وړی چینه رنگی خو لی څخه دژوند او به (آب حیات) را کړه تر څو درنځ څخه خلاص او د ژوند په‌خوند پوه شم .

گرا نی !

ستا د مینی په خو لو ډوب،دځان اوجهان نه ناخبره ، دغم پـــه بستر بیخوده پروت یم،مهر بانی وکړه‌دا- ناری سینو،څخه دی لږ څه شربت را کړه هیله ده چی د بیخودی رنځ څخه خلاصی ومومم اوروغ شم .

گرا نی !

ته پخپله وفا داری او پا که مینه یقینا او باور وکړه ، پرته لدی‌چی دکلو کلو را هیسی ، ستا د نری‌او پستو شونډو هیله او آرزو می په زړه کی داغ او آرمان دی د بل څه خو ښ من نه یم او غو ښتنه هـــم نلرم نو را شه د خپل دوه شونډو په شر بت می موړ کړه .

گرا نی !

دو بی را تلو نکی دی ، د خپل تورسنبلی ویښتانو څخه، دوه کوڅی اویادوه قودی را کړه تر څو د هغی څخه ښکلی چوری جوړه کړم چی‌د گرمی په وخت د گرمی څخه خلاصی ومومم .

گرا نی !

تاته ښه پته او پوره معلو مـــه ده چی په‌دی ننني نړی کی زه پردیس او مسا فر یا د یږم ، او یم نوښکاره خبره ده چی د خوراعاطفی او پاملرنی وړیم ، راشه‌دکاږه غشو بڼو څخه دی څودا نی لاړی او ډا گی را کړه تر څو ځان ته د خو ښی او خوشا لی کوډله او جنگړه جوړه کړم .

گرانی !

ستا باد رنگی زنه ، نری ملا،او لوړه ونه زه یی، دننني چارو څخـــه ویستلی یم، کار او ژوند راته‌خوند ته‌راکوی ، دسو دا یانو او لیونیانو په څیر په سم او غر گرځم نږدی‌دی چی دژوند څخه ټبرا او بیزاره شم، هر چیر ته چی ځم او هری خوا ته چی گورم ، ستا ، هغه مینه چی زما په زړه کی یی ځای نیو لی، په‌نور څه می تنده می نه ما تیږی، نووایم:

را شه ، ما سره پدی غم او اند- یښنه کی گډون وکړه ، تر څو ستا په مرسته دننني پیش شوی ر نځ او اند یښنو څخه خلاص او پـــه څنگ شم .

گرا نی !

که دغما ز د غما زی په نا وړو او تحریك نه‌ډکی دروغو خبرو می نـــه رټی او پما نه پقاریږی نو د نـــری ایرا نی قلمو نو گو تو څخه دی یو لیکا نی (قلم) را کړه تر څو د غم‌په دفتر کی د خپل غملړلی ژوند خاطری اویادونی پی ولیکم .

گرا نی !

ستا ما لگینه حیا، تل زما پـــه یا ددی، او دژوند تر پایه پـــو ری به‌یی، هیر نکړ م .

دا ځکه چی هر ښه خواړه پـــه مالکه د قدر او ستا ینی وړ گرځی، نو ستا مالگینه حیا ماته تر ټـــولو خوږو خوړو خوږ اوگران دی خورا قدر او ارزښت لری .

گرا نی !

زه پو هیږم چی ستا په پا که‌زړه کی زما دپاکی‌مینی او رهم بل دی خو ما از میښت کوی خوزه تـــاتـــه وایم :

ته پخپل حسن او ښا یست یقین او باور وکړه چی ستا هجر ان او لریوا لی زما د صبر کنډ و لی ډکه کړی اوس چور بی حوصیلی شوی یم نور نشم کولی چی ستا د مینی راز پټ وساتم‌نورا شه‌راشه‌اوراشه دادانقلاب په ښکلی‌ښکلی‌دوره چی‌د خوارانو او غریبانو عاجزا نو او بیو- زلانو نادارانو او بینـــوا یا نـــو بیکسانو اوبیوسانو د خو ښی او خو شا لی هو سا یی او آرا می دپاره مخ ته را غلی د نږدی څـــخه دزړه خوا له وکړو یو د بل په هیله او آرزو پوه شو ترڅو یو د بـــل په گډون او مرسته د خپلو پاکو هیلو او ارزو گا نو سره سم د پیښ شوی رنځ دارواو اسا سی در مل پخپله وکړ و.

په در نښت او ډیره مینه .

نیکخو

ازوصایای طبی ابن سینای بلخی

پیرامون حفظ صحت وسلامت بدن

بو علی سینای بلخی نابغهٔ جهان طب معتقد بود که ورزش یکی از ارکان مهم سلا مت مزاج است و غریب آنست‌که ورزش‌های گوناگون را در سنین مختلف‌گفته و اثر پرارج ورزش وسپورت را درسلامت‌جسمی وروحی انسان بیان نموده است.

بو علی در کتاب قانون خو یش شرح مسبوطی را در مورد ورزش اطفال، نو جوانان و جوانان وبالغان واشخاص مسن وپیران ذکر گردیده است .

شیخ برای پیران ورزش های ثقیل را نهی وبعوض وزرشهای‌سبك راتوصیه نموده است.

نا بغه جهان طب می گو ید: (بهترین ورزش در هر سن وسال پیاده گردی است) او درباره تربیت جسمی نظر یه یی را در قانون ذکر کرده که تربیت جسمی وروحی‌آدمی و سلا مت و تقویت اعضاء بدن اواز مهمترین آن میباشد .

فرزند گرانقدر بلخ باستان و طبیب بزرگ جهان درقانون درباب بهداشت آب‌ومسکن ،هوا واستحمام وشرایط صحت وتندرستی درفصول وسنین مختلف تذکراتی داده‌که‌اینها هم اساس طب و قانون ا مروز را تشکیل مید هند .

شیخ چون قدما به هوای وبایی اعتقاد داشته و طرقی رابرای‌دوری گزیدن از مسیر باد از نگاه جلوگیری از شیوع امراض تذکر داده و پرهیز از سکونت در کنار آبهای‌راکد را بمردم تو صیه نموده است .

بقیه در صفحه ۵۱

ترجمه و تلخیص از : شفیقه((یا ر قین))
از متن اردو ی ((بزم تیموریه))ترجمه شد ،

ظهیرالدین محمد بابر وحیات ادبی‌وی

ظهر الد ین محمد با برو حیات ادبی و ی

بابررانه تنهابه حیث یك سپاهی سپا هی بی مثال ، یك فا تح پیرو زمند و بلند پا یه و یك پادشاه با عزم و ار اده میتوا ن قلمداد کرد ، بلکه ار با ب‌بصیرت او رابه حیث یك شا عر بزرگ و قا بل قد ر می شنا سند و منحیث یك ادیب و مو رخ احترا م قا یلند.بابر منحیث یك فرد نظا می در میدا ن کار زار شجا عت و پا یمرد ی از خود نشا ن میداد و زما نیکه از نبرد ها وپیکار هامی آسود به سوی شعر واد ب کشیده می شد و به دامن علم و هنر با شیفتگی ودلداد- گی پناه می جست . با بر از نسل تیمور کو ر گانی است و عده یی‌از مور خین تیمو ر رایك فا تح‌طا لم وسفا ك می شنا سند ، و لی اگر در مورد این فاتح بز رگ بد و ن تعصب و بد بینی قضاو ت صو رت گیرد ، دید ه میشود که او تنها مرد میدان جنگ نبوده ، بلکه مر د ی بود ه علا قمند به علم وهنر وهمواره در حضر و سفر ودر بزم و رزم علما و شعرا راگرامی میدا شته و با خود همراه می برده است . چنا نچه در تزو ك تیمو ری ذکر است :

«محمد ثین و ار باب اخبارو قصص را بخود راه داد م وازقصص انبیا و او لیا و اخبار سلا طین رو ز کارو کیفیت رسید ن ایشا ن به مر تبهٔ سلطنت و زوا ل دو لت ایشا ن از ین طا یفه شنید م و از قصص و اخبا ر ا یشا ن و گفتا رو کر دا ر هر یك تجر به ها بر می دا شتم و اخبار و آثار عالم‌از ایشان می شنید م و بر ا حوا ل عا لم اطلاع حاصل مینمو دم . به مشایخ و صو فیا ن و عا ر فا ن خدا پیو- ستم و با یشا ن صحبت ها دا شتم و فوا ید ا خر وی اخذ نمودم و سخنا ن خدا ی می شنید م و کرا ما ت و خوار ق‌عادت از ایشا ن مشا هد ه مینمو د م‌ومرا از صحبت ایشا ن سرور و حضور تمام حا صل می آمد ....

امرنمود م که هر طا یفه و هر طبقه را که سا دا ت و علما باشند، اعزاز و احترا م نما یند و هر مطلبی که ایشا نرا بوده با شد با نجا م مقرو ن گر دا نند ورعایت احوا ل ایشا ن بو ا جبی‌نمایند.(۱)

در ملفو ظا ت تیمو ری می خوانیم :

((زما نیکه به تو لمبه بر گشتم، در سا حل دریا خیمه بر افرا ختم در هفتاد میلی ملتان واقع است...و زرای من بر با شند- گا ن تولمبه دو لك رو پیه جر یمه بستند وبرای تحصیل آن عما لی مقر ر کردند . در جملهٔ با شند گا ن تو لمبه ، سا دا ت‌هم بود ند که ا زاو لا د حضر ت محمد (ص) می با شند ، علما ی اسلام‌هم بودند که وار ث دین پیغمبر می با شند . من همواره سا دا ت وعلما را به‌نظر تعظیم و احترا م می دید م و در دربار من جا ی آنا ن بسیا ر مهم و معزز بود از ین جهت حکم کردم که از آنان نه تنها جر یمه گر فته نشود ، بلکه خلعت ها واسپ ها ی عر بی بر ا یشا ن اعطا گر دد . (۲))

ملفو ظا ت تیمو ری شرح حا ل تیمور ، جها نداری و کشور گشایی اوست که تو سط ار با ب علم ودا نش در باره او نگا شته شد ه است، و تزو ك تیمو ر ی هم کتا بیست در مورد قوا نین وضوابط تیمور و شر ح نظم و نسق ا مور حربی و ملکی زما ن او که وقایع ورویداد ها ی آنو قت را از زبان تیمور نقل می کند بنابراین ممکن است که مند ر جا ت با لا نیز ا ز اقتبا سا ت نو یسند گا ن در بار با شد و لی در ظفر نا مه که توسط شر ف الد ین یزد ی ، سی سال بعد از وفا ت تیمور نو شته شده چنین می خوا نیم :

((حضرت صا حبقرا ن را د ر سفر و حضر پیو سته اعا ظم ار با ب عما یم از سا دا ت و علما وفقها واهل فضل ودانش ازبخشیان ا یغور و د بیر ا ن فرس ملا ز م می بوده اند و همواره‌جمعی از ایشا ن بر حسب فر ما ن قضا جر یا ن هر چه و قو ع می یا فت از صا درا ت افعا ل‌واقوال‌آنحضرت ووارادات احوال ملك و ملت وار کان دو لت همه را تحقیق نموده با هتما- می تما م قلمی می کردند و حکم چنا ن بود بر سبیل تا کید که هر قضیه چنا نچه د روا قع بوده باز نموده شو د بی تصر فی درآن‌و ز یا تی و نقصا ن ، به تخصیص‌در- با ب اصا لت و شجا عت هر کس که اصلاً مرا عات جانب ومدا هنت کرده نشود ، خصو صا در آنچه به شها مت و صرامت آنحضرت تعلق دا شته با شد که در آ ن‌به هیچ و جه مبا لغه نرود و هم با اشا ر ت علیه آنحضر ت اصحاب بلاغت و بدا عت آنرا کسوت عبارت پوشا نیده ، به نظم ونثر درسلك تالیف می کشید ند به هما ن شرط که در ضبط آ ن ر فته بود وبکرات در مجلس عا لی به سمع مبار ك‌می رسا نید ند تا و ثوق تما م به صحت آ ن حا صل می شد . بدین نمط منظو مهٔ تر کی و مو لفی‌فارسی هریك از ان مشتمل بر معظما ت احوا ل واو ضا ع آنحضر ت رقم زدهٔ کلك نظم و تالیف شده بود و بغیر ا زا ن بعضی از بند گا ن‌درگاه عا لم پناه متصد ی تدوین تاریخ آنحضرت شده در تفتیش و تحقیق آن‌سعی بلیغ مینمودند .. (۳)

بقو ل شر ف الد ین یزدی ، زما نیکه تیمو ر در هندو ستان بمقا بل محمود تغلق صف آ را یی نمود، چنا نکه در هر جنگ رسم تیمور بود ، ار با ب کما ل‌واصحاب علم درین جنگ نیز با او همراهی می کردند . در ظفر نا مه آمده است :

((دروقت تعیین موا ضع سروران واعیا ن مر حمت حضر ت صا - حبقرا ن که در همه حا ل شا مل احوا ل‌اهل علم و کما ل بو د ی از جمع علما رفیع مقدار ك ظفر کر دار ملا ز م ر کا ب هما یون آثار بودند مثل خوا جه افضل پسر مو لا نا شیخ ا لا سلا م سعید جلال الحق وا لدین کشی ومو لا نا عبد ا لجبار پسر ا قضی القضا ة مو لا نا نعما ن الد ین خوارز می .... (٤))

بعد از هر پیکا ر ظفر مند ، تیمور به شکر ا نهٔ پیرو زی خویش علما و سا دا ت را مورد تفقد خویش قرا ر میداد و به آنا ن‌انعام واکرام بی حساب می بخشید یکی از ین علما مو لا نا نظام‌الدین شا می بود که نظر به خوا ست تیمور ، تاریخ عهد حکمر وا یی تیمور را بز با ن بسیا ر شیو ا و سلیس فا رسی نو شت و لی این اثر گرا نبها که یکسال‌قبل ازوفات تیمور به اتما م رسید ه بود وبنام ظفر نا مه مسما بود ، به طبع نرسیده است .

چنا نکه خوا ند یم تیمور علم پر ورو عا لم نوا ز بود و این خصو صیت او به نسل ها ی بعدی نیز انتقا ل نموده است ، چنا نچه الغ بیگ نو اسه تیموردر علم هیأت شهر ت دا شت ، دو د ختر الغ بیگ شا عر و نو یسند ه‌بودند وپدر با بر عمر شیخ میر زا نیز اهل معر فت و ثقا فت بود . بابردر کتا ب خود ((تزك با بر ی)) پدر خود را با این جملات معر فی‌میدارد:

((اخلاق و اطوا رش حنفی مذ - هب ، پا کیزه اعتقاد مردی بود پنج و قت نما ز.

ترك نمی کرد . قضای عمر خود را به تمام کرده بود. اکثر تلاوت می کرد.، به حضر ت خوا جه عبدا لله احرارارادت و به صحبـــت ایشا ن بسیار مشر ف شده بود و حضر ت خوا جه هم فر زند گفته بود ند.سواد روا نی داشت خمستین و کتب مثنوی وتاریخ ها خوانده بود . اکثر شاـ هنا مه می خوا ند ، اگر چه طبـع نظمی داشت اما به شعر پروا نمی کرد . (۵)

عمر شیخ میرزا با قتلق نکار خانم که‌دختر خان مشهور جغتا یی«یونس خان» بود ازدواج کرد که با بر ثمره این ازدواج می باشد . علم دوستی در خا نواده یو نس خان نیز عموـ میت داشت چنا نچه حیدر میـــرزا دغلت که فرزند محمد حسین کورگان دغلت و نوا سه دختری یو نس خان است ، در باره پدر کلان خود در تاریخ رشیدی چنین می‌نویسد :

«خان (یعنی یو نس خان)دوازده سال با مولا نا شرف الدین علی‌یزدی همراه بود و فضا یل بسیار ازاو کسب نمود. بعداز وفات مولانا،خان از یزد بطر ف عراق ، فارس‌و آذربا‌ـ یجان رهسپار شد و در شیر از بـه مجا لس فضلای آن دیار راه یا فت و هم آنجا باو لقب «استاد یو نس» داده شد . .. او فضا یل بسیار داشت ، قرآن را نیکو قرا ئت می‌کرد طبعی موز ون را صا حب بود و در موسیقی‌ونگاره‌گر ی مهارت‌داشت...

خا نی چون او نه قبل از او ونه بعد از او وجود دا شته یا خوا هد داشت .... (٦)»

از سطور بالابر می آید که خاندان پدری و مادری با بر هردو علم‌دوست و عالم و هنر پرور بوده اند وشکی نیست که در چنین خا نواده یـــی تعلیمات با بر به صورت بسیـــار وسیع و همه جا نبه صور ت گرفته باشد ، چنا نچه استا دان و علمای بزرگی چون : شیخ مزید بیگ، باباـ قلی علی ، خدای بیر دی‌بیگ وخواجه مولانا قا ضی عبدالله از زمان‌طفو لیت تا عنفوان جوا نی تعلیم و تر بیت با بر را به عهده گرفتند و هر کدام به سهم خود شمه یی از علم‌و هنر آن زمان را باوآمو ختند با بر در باره استادان خود به تفصیل در تزك‌باـ بری سخن گفته است . چنا نچه در مورد شیخ مزید بیگ می خوانیـــم.

«شیخ مزید بیگ اتا لیق و استاد اول من بود، ضبط و تزك او بسیار خوب بود و خد مت بابر میرزا (ابن بایسنغر میرزا بن شاهرخ میرزا ابن امیر تیمور) کرده بود در در باره‌عمر شیخ میرزا از آن کلان تر امیـــر نبود ... «۷»

همچنان در مورد خوا جه مولانـا قاضی عبدالله استاد و پیر بابر باین عبارت بر می خوریم :

«نام خوا جه مولانا قا ضی عبدالله است ، اما با ین نام مشهور شده بود . نسب او از طرف پدر شیخ بر هان الدین قلیج منتهی می شود واز جانب مادر به سلطان ایلك‌ماضی می رسد . در ولایت فر غا نه این طبقه مقتداو شیخ الا سلام و قا ضی شده آمده اند مرید خوا جه عبدالله بود . از ایشان تر بیت یا فته بود، در ولی بود ن خوا جه قا ضی مـرا هیچ شکی نیست ... خوا جه قاضی عجب کسی بود ، تر سیدن در او اصلا نبود آنطور دلیر کسی دیده نشده ، این صفت هم دلیل ولا یت است . مردم سایر هر چند بهادر باشند ، اند ك دغه‌غه و تو همی می دارند، در خوا جه قا ضی اصـــلا دغه غه و تو همی نبود .(۸) »

مشکل است که بگو ییم استادان بابر از کدام کتاب های مشخصی در تعلیم و تربیت او استفادهٔ مـی نمودند ، ولی در تزك با بر ی از: کلام‌پاك ، گلستان و بوستان سعدی شا هنا مه فردو سی خمسه نظا می وامیر خسرو ، ظفر نامه شرف الدین علی یزدی ، طبقات نا صر ی ابو عمر منها ج الجوز جا نی ، تذکر رفتـه است بنا بر آن می توان حدس زد که این کتاب ها از دروس تعلیما ت ابتدا یی با بر بوده است . زبان مادری بابر تر کی است ،ولی از نام های کتاب های فوق الذ کر بر می آید که با بر به زبان دری و عر بی نیز تعلیم می دیده است .

بابر در چنان عصر ی زند گی‌می کرد که هم شهر و دیار آبا یی اش سمر قند و فر غا نه و هم خراسان زمین و به خصو ص شهر هرا ت مجل تجمع ارباب فضل و کمال بود وبنا بر آن با بر با لوا سطه یا بلا واسطه از فیض این شعرا و علمـــا سود برده است چنا نکه غا یبا نه به مو لانا عبدا لرحمن جا می ارادت داشت و.آرزو مند وصال با مولانابود ودرتزك بابری نیز از و ذکر نموده و نوشته است که مولانا در علوم ظاهر و با طن بی نظیر زما نه خود بود . زما نیکه با بر به سلطنـت رسید بنا بر شدت ذوق و جوش عقیدت به مزار جا می رفت و آنرا زیارت نمود .

بابر از ارادتمندان شیخ الاسلام سیف الدین احمد بود که از اولاد ملا سعدالدین تفتا زا نی می باشد. سیف الدین احمد زما نیکه ازترـ کستان به خرا سان آمد، به رتبه شیخ الا سلا می نا یل شد ، بابر در مورد او چنین می نویسد : نها یت فهمیده بود ، به علوم معقول ومنقول واقف بود ، عالم بسیار متد ین و پرهیز گار بوده ، اگر چه خود ش به مذهب شا فعی گرو یده بود،ولی به تمام مذاهب احترام‌داشت ونمازش یك روز هم ترك نمی شد . در مورد ملا شیخ حسن‌می‌گوید : او به حکمت معقول و علم کلام بسیار ما هر بود گنجا نید ن مضا مین بسیار درلفظ اند ك ،از اخترا عات او به حسا ب میرود ، او ثا نی ندا شت ، به مرتبه، اجتهاد رسیده بود ، و لی اجتهاد نمی کرد . همچنان با بر در علم حدیث، میر جمال الدین محدث را بر دیگران تر جیح میداد . در باره او گفته است : «در خرا سان کسی به اندا زه او علم حدیث را نمی دانست.»

در ادب عربی بابر به میر عطاء اله مشهدی اعتقادداشت‌ورسا له های‌اورا که در علم قا فیه وصنایع بد یعه به زبان فا رسی نو شته شده بود ، بسیار می پسندید و بالاخره در علم فقه قا ضی اختیا ر را که مؤلـــف رسا له «عمده» در فقه است، بر تر می دانست .

بابر علاوه از ینکه خود شا عـر بی نظیر یست ، بهتر ین منتقد در مو ضوع شعر و شا عر یست، او نظری بسیار دقیق ووسیع دارد وبه مسا یل بادیدی مو شگا فا نه مـــی نگرد . نقد و تبصره او در مو رد شا عران زما نش بسیار دقیق است وبا آنکه عده یی از شا عران راغایبانه می شنا سد ولی بسیار واضح و روشن از آنان تصویر بد ست می دهد . در باره امیر علی شیر نوایی تبصره او را چنین می خوا نیم :

«علی شیر بیگ بی نظیر کسی بود ، به زبان ترکی شعر گفته است هیچکس اینقدر بسیار و خوب‌نگفته است . شش مثنوی نظم کرده ،پنج در جواب خمسه ، دیگـــر در وزن منطق الطیر ، لسان الطیر نام. چهار دیوان غزلیا ت تر تیب داده : غرایب الصغر لوا در شباب ،بدایع الو سط وفوا ید الکبر . بعضی مصنفات‌دیگر هم دارد که نسبت به این ها فرودتر وسست تر وا قعشده از آنجمـــله انشاهای مو لا نا عبدا لر حمن جا می را تقلید کرده جـــمع نموده است حاصل که به هر کس جهت هر کاری هر خط‌که نو شته جمع نمودن‌فرمود دیگر میزان الاوزان نام عرو ضـــی نو شته بسیار مد خول است . در بیست و چهار وزن ربا عی در چهار وزن غلط کرده در اوزان بعضی بحور هم‌خطا کرده ، کسی که متو جه بـــه عروض او شود معلوم خوا هد شد. دیوان فا رسی هم تر تیب کرده ،در فارسی «فانی» تخلص‌می‌کرد و بعضی ابیات اوبد نیست ، ولی اکثرسست وفروداند . د یگر در مو سیقی خوب چیز ها بسته خوب نقش ها و خوب پیشردها ست و با هل فضل واهل هنر مثل علیشیر بیگ مر بی‌ومقوی معلوم نیست که هر گز پیدا شده باشد . ۹»

با بر در مورد شا عران دیگر ی نیز سخن زده است که به خاطـــر تطویل کلام از آن صرف نظر شد . بابر در نتیجه صحبت و معا شر ت با شاعران و ادبیان و مطا لعه‌اشعار وآثار شعرای پیشین ذوق بلند علمی پیدا کرد و آثاری از خود بیاد گار ماند که یکی از آنجمله کتاب «تزك بابری ۱۲»است . این اثراز بهترین آثار علمی و تا ریخی بود ه و به‌زبان مادری با بر «ترکی»تالیف شده است اگر چه زبان تر کی یك زبان عالی وتکامل یافته علمی نیست ، ولی بابر اثر خود را با چنان زبان‌سلیس وروان و با چنان لطا فت و زیبا یی کلام بر شته تحریر در آورده است که مورد تو جه ارباب علم و فن می باشد و به همین جهت هم به اکثر زبان های مهم دنیا تر جمه و چاپ شده است . ابوا لفضل مؤلـــف «اکبر نامه »که خود از ادیبان و نو یسند گان بزرگ است ، دزمورد فصا حت و بلا غت تزك با بری می نو یسد : «واقعات خودرا از ابتدای سلطنت خود تا حال ارتحال از قرار واقع به عبارت فصیح و بلیغ نوشته اند . این کتاب را به خا طر مزایای بی شمارش رطب اللسا ن نا میده اند دستور العملیست بجهت فرمانروایان عالم وقانو نیست‌در آموختن اندیشه های درست و فکر های صحیح برای تجربت پذیرا ن و دا نش آموزان روز گار ، و آن دستور العمل دولت

بقیه در صفحه ٤٦

ع. خلیل رو ما ن

زنان ستاره‌های درخشان جوامع بشری اند

ترانهٔ مو زو ن زما ن آهنگ‌ستا یش ترا زمز مه میکند .
جها ن به قدر ت توانا ی تـــوافتخار مینماید .
بزرگتر ین قهر ما نا ن تاریـــخ‌سرتسلیم به قدم ها ی تو فر ودمی آور ند .
تـرا ای زن ای فر شتـه صلـح‌و آزادی احترام مینما یند

• • •

حا فظه تاریخ مشحو ن از فدا ـ کا ری ها ی زنا ن ـ مملو ازتمنیات وآرزو ها ی هستی سا ز ا نها ـ سر شار از فراز و نشیب ها ـ قربانی ها و خود گذ ر ی ها ی بی همتا ی زنا ن است . زنا ن پیکر جدا نا شد نی جوامع بشـــــر ی بوده ودر آهنگ تحو لا ت اجتماعی سهیم میبا شند . این‌زنان اند که علی الر غم دشواری هاو مشکـلات عد یده زندگی که دامنگیر ا یشا ن است ، توانسته اند راه پرواز بـه سوی فر دا ی پرا مید و شکـوفان را طی نمایند . در جها ن هر تحو لی که بنفع بشر یت انجـا م گردید ه ـ هر پدید ه اجتما عی که بو قو ع پیو سته و هر قد م مثبتی که‌در جهت ر فاه و آرا می مر دم بر دا شته شده است ـ نا شـــی ازخد متگزاری ز نا ن بو د ه‌اســت کا نو ن گر م خا نواده و تر بیـه فرزندان از ابتدایی تر ین شکـــل زندگی تا متکا ملتر ین آ ن‌تو سط زنان گر متر شده است . متا نت زنان با عث تر بیه هزا را ن هـزار انسا ن ـ که برای بشر یـــت تحفه ها ی خو بی به ار مغا ن‌آورده است ـ گردیده و توانسته است زند گی رابرای بشر یت سهو لـت بخشند. افتخا را ت همه به زنا ن تعلق دارند چه آنها بوده انـــد که با قبو ل مشکلا ت گو نه گونه تر بیه سا لم اطفا ل را فرا مو ش نکرده اند . آنها بوده اند که خود‌خورد و نو ش و خوا ب و را حـت را بدور افگنده و نگذا شتـــــه انـــد تا فرز نـدان شـان بـرای لحظه ای به کار ها ی نا د رست مبادرت ورزنـد . پس بایـد زنـان راستو د ـ خدما ت آنهارا گرا می داشت ـآنها رادر هموار نمو د ن و رفع مشکلا ت کمك و همکا ر ی نمود . زیرا آنچه هست ـ از آ ن زن‌است . بی جهت نیست کـــــه متفکر ین جها ن مشهو ر تر یـــن نویسند گا ن اد با فیلسو فا ن و حکما ی مختلف جها ن در ستا یش از مقا م وا لا ی ز ن عا جز مانده اند و خو بتر ین کلما ت و جملات خویش را در وصف زنا ن بکـــار برده اند .

در عصر امرو ز زنا ن حیثیـــت کبو ترا ن صلح را دارند ـ چـــه آنها میدا نند که دوران ما بیشتر از همه به صلح ضرور ت دا رد ـ ما درا ن میخوا هند تا در فضا ی صلح جهانی به کارو پیکار خو یش ادا مه دهند و زمینه فر دا ی‌شکوفا ن تر ی برای بشر یت آما ده سا ز ند . اکنو ن زنا ن قهر مان سراسر جها ن با بانك ر ســـا اعترا ض خو یش را علیه جنگ ـ جبر ـ ستم و زور بلند نموده و به مبارزه و پیکـار بـر خا سته انـد

ا کـنـو ن بـــر ا ی هیچ ـ کس در جها ن پو شید ه نیســت که‌زنا ن جز جدا ئی نا پذ یر محرك جا معـــه هستند . شنیـــد ن صدا ی مرگبارمسلسل ها بخـو ن کشید ن اطفا ل ـ پد را ن ودختران و صد ها فجا یع ضد بشر ی که از طر ف زور گو یـا ن امپر یـا لیزم ونیرو ها ی طا غو تی وا بستـــه بآ ن بر جها نیا ن تحمیل میشـود زنا ن رابه اعترا ض علیه انهمـــه جنا یت ها و ا دا شته است . ما شا هـد بـز ر گتر یـن ما ر شـ هـا و میتنگ هـا ی ز نـا ن قهر ما ن کشور ها ی مختلف جهان که علیه تو لید بم نیو ترو ن و سلاح ها ی ذروی براه اندا ختـه شده بود میبا شیم . اکنـــو ن کشور ها ی سر مایه دا ر ی‌بنا بر تضاد ها ی عمده درو نی خو یش رو ز برو ز به مر گ ابد ی تقرب مینما یند واین تقر ب حتمی‌است.

کشور ها ی‌امپر یا لیستی بنا بـر خا صیت‌سر شتی و ما هو ی خود علیه کشور ها ی آزاد چنین تخر ـ یبا ت را سا زما ن مید هند . اگر نظر ی بکشور ها ی امپر یا لیستی اندا خته شود بو ضا حت د یـده میشود که زن درآن کشورها محروم است .

تبعیض وفر ق فا قد بنیا د علمی میا ن‌مرد و زن هنو زهم و جـــود دا رد و زنا ن بد بختا نه استثمار می شو ند . و نیرو ی انها در سر‌ما یه سا لا ری خر یداری می شود پس زنا ن حق دا رند در برابر کشتن واشغا ل سر زمین هـــا ی شا ن همکا م با تما م نیرو هـــای صلح جو و تحو ل طلب به راه‌پیمائی ها که امپر یا لیزم و کشور های غار تگر و ا بسته با ن را بـــه لر زه در آورد ه‌است ـ بپر دا زند آنها کا ملا حق دارند تادر برابر تجاوز زو ر گو یی ـ تفو ق طلبـی وقدرت جو یی مبارزه نما یند وباز هم آنها حق دارند فر زندا ن خو‌یش را در دفا ع ا زکشور هایشان‌ـ دفا ع از استقلا ل شا ن ـ دفا ع از سر زمین شا ن و دفاع اززندگی شان تر بیه و تشو یق نمایند .

تاریخ کشور محبو ب مـــا ـ افغا نستا ن انقلا بی نیز خا طـره زنان قهر ما ن خود را بیاد دارد .

زنا نیکه با وجود روابط فیو دالی وما قبل فیو دا لی توانسته اند برای نسل آینده خو یش حما سه بیا ـ فرینند . هر گا هیکه وطن ـ آزادی ودست آور دها ی متر قی‌زحمت ـ کشان بخطر موا جه شده‌است ـ زنان آزاده و قهر ما ن و طـــن از قر یه ها و کو هیا یه ها ـ ا ز دها ت و دهکده ها با پد را ن ما‌ـ همنوا گردیده اند و فر یاد بـــر آو رند اند که :

که په میو ند کی شهید نشوی
زما لا لیه بی ننگی ته دی ساتینه

اکنو ن این صدا با صدای‌هزا‌ـ را ن خوا هر قهر ما ن وطن بعد از انقلا ب ثور و مر حله نو ین آ ن جهت محو ا خر ین بقایا ی حامیان جهل و ظلمت و با دا را ن امپر ـ یالیستی آنها با طنین فزا ینـــد ه خویش همه و طندا را ن را دردفاع از وطن دعو ت مینماید . چه بسا مادرا ن‌وخوا هرا ن ما که بـــرای صلح ـ آر امی و جلب توده ها ـ

زنان باگرمی و شور ا نقلابی، روز همبستگی ز نان یعنی هشتم مارچ را استقبال می نمایند

به غرض تبلیغ و ترویج ارمانهاو اهداف انقلاب ثور در گروه های تبلیغاتی سپاهیان انقلاب درمیان توده ها میروند ـ جاویدان باد این عشق و علاقه خواهران ما!

همچنان این خواهران در دیده وطن آزاده ما جان های شیرین خود را درین راه مقدس ـ راه‌ارمانی خویش ـ راه نجات توده های زحمتکش وطن از تبلیغات زهرا ـ گین دشمنان وطن وانقلاب فدا نموده اند . افتخار بآن شهیدان پاك خواهران با احساس ماکه جهت دفاع از دست آورد های انقلاب‌هدف سیه کار یهای‌دشمنان مکار انقلاب و وطن و مردم قرار گرفته اند . این جانبازی ها نمونه وفاداری به انقلاب وو ثیقه پیروزی حتمی بر دشمنان ما است .

انقلاب ثور بمردمان رنجدیده مابه زنان زحمتکش وطن ما مژده آزادی ـ به ارمغان آورد و برای نخستین بار آزادی زنان را اعلام نمود که با ساس آن تساوی کامل با مردان رادارا ء بوده و کلیه شئون حیات اقتصادی اجتماعی ـ سیاسی و فرهنگی را احتوا میکند مرکز متشکل و یك‌پارچه زنان افغانستان ((سازمان دموکراتیك زنان افغانستان)) است . این سازمان از بدو تأسیس خود در سال ۱۳٤٤ تا حال توانست مبارزات بر حق زنان افغانستان را رهبری نموده و آنها را بدور حزب دموکراتیك خلق افغانستان با نیرومندی تمام بسیج نماید.

این‌سازمان بمثابه حربه کار از موده زنان مترقی کشور علیه استبداد ـ ارتجاع ـ امپریالیزم ورژیم سلطنتی پیکار نموده ـ دیری نگذشت پایه های توده‌ای آن مستحکم گردیده و در میان‌زنان رنجدیده وطن او تورینه معنوی قابل ملاحظه کسب نمود . سازمان دموکراتیك زنان افغانستان‌علاوه از اشتراك در مبارزه طبقاتی علیه نظامهای فاقد عدالت اجتماعی در باسواد ساختن هموطنان ما در تقویت سطح آگاهی آنها از وضع داخلی کشور ـ منطقه وجهان با استفاده از میتودهای علمی مبارزت ورزید و درین امر پیروزیهای قابل و صفی کسب نمود . بهترین نمایندگان زنان زحمتکش کشور ما به صفوف سازمان د. ـ ز ـ ا جمع گردیده و رسالت شریفانه حزب محبوب خویش حزب دموکراتیك خلق افغانستان را مشترکا متقبل گردید . بعد از مرحله نوین و تکاملی انقلاب ثور سازمان دموکراتیك زنان افغانستان به‌مثابه گردان پیشاهنگ‌زنان کشور امر مبارزه بی امان علیه بقایای ضد انقلاب را دوش بدوش برادران مبارز خویش‌تحت‌رهبری‌ح‌د‌خ‌ا پیش بردو در زمینه ایجاد فضای صلح آمیز ـ کار جمعی ـ رفاه همگانی ـ عدالت ـ برابری ـ برادری شب و روز تلاش میورزد.

اکنون سازمان دموکراتیك زنان افغانستان بنمایندگی از زنان رنجبران ـ کارگران ـ دهاقین و همه زحمتکشان وطن توطئه های ماجراجویانه ـ شوونیزم امپریالیزم و ارتجاع را تقبیح نموده و همواره در جهت افشای دشمنان پیکار مینمایند .

اکنون برای هر زن از جهان روشن است که زنان افغانستان سر بلند و انقلابی حماسه میا ـ فرینند . شاهد این ادعا ابراز همبستگی کلیه سازمانها و اتحادیه های مترقی زنان با سازمان دموکراتیك زنان‌افغانستان است . فدراسیون بین المللی زنان هویت سازمان دموکراتیك زنان افغانستان را با دیده احترام‌نگریسته و هر لحظه با آن اظهار همبستگی مینماید .

زنان افغانستان با گردن‌های بلند ـ پرغرور و رو بیباك بسوی آینده در خشان خویش گام بر میدارند . آنها دیگر نمیگذارند تا زنگار غم بر چهره طفلکان شان نقش ببندد . زنان افغانستان مایل نیستند تا هیولای فقر وبدبختی بیسوادی و بیچارگی باز هم دامنگیر ایشان گردد.

نوشته رضا بارز

فرهنگ وتمدن

قبل‌ازینکه درمورد تمدن صحبت‌شود بهتراست به شرح مفهوم فرهنگ بپردازیم تابه دنبال آن خود بخود مفهوم تمدن بدست آید .

فرهنگ یا کلتور که یك کلمهٔ فرانسوی است اکثر نویسندگان آنرا معادل باتمدن استعمال می کنند . با اینکه هر دو کلمه درمعنی بهم نزدیك هستند اما فرق هایی میان این دو کلمه وجود دارد .

((فرهنگ را میتوان از جملهٔ دانشها و هنر هایی دانست که انسان می آموزد وبوسیله آن ،خود ودیگران و پیرامون خویش را بهتر وبیشتر میشناسد)) .

بدین ترتیب فرهنگ به صورت مجموعی آن چیز هایی رادر برمی گیرد که یا در کتابها و آثار مطبوع فراهم گردیده ویا هنوز درذهنها و اندیشه ها نهفته است ، البته می توان آنهابه مقولهٔ خاص روابط انسانی اطلاق نمود .

اماتمدن کلمهٔ عربی است و به مواد محسوس اطلاق میگردد ،تمدن درزبان دری به معنای شهریگری میباشد ، تمدن یابشکل اختراعات وساختمانها است و یا عبارت از امور اجتماعی مانند نظام حکومت وبنیاد های عمومی مثل حزب ها، انجمن ها واتحادیه ها ونیز آداب ورسوم گوناگون ملی و قوم‌است که همگی مربوط به زندگی اجتماعی واقامت درشهر ها وبرای زیستن انسانها در کنار یکدیگر و با همدیگر پدید آمده است و آنرا میتوان به مقوله عام روابطانسانی تعبیر وتفسیر کرد .

این روابط حامل عمومی ترین مفاهیمی است که در انسان‌نسبت به زندگی ایجاد شناسایی ومعرفت میکند . این شناسایی‌ومعرفت ازراه بر خورد وتماس فرد بامحیط بوجود می آید ، چنانکه کودکی‌بدنیا می‌آید، با عتبار رشد تدریجی‌جسمی وروحی وبر حسب احتیاجات غریزی ،کودك از راه تماس با محیط با مفاهیم عام از قبیل‌رسوم و سنت ها وبر داشت های‌اجتماعی آشنا می شود . این آموزش نظربه روابط موجود در جامعه و نظر به رشد عقلی از راه تماس جبری با محیط ایجاد می شود . این روابط درسطحی که مبین نیاز های مادی وروحی مشترك انسانها ست تمدن نامیده می شود .

برخلاف فرهنگ از راه تماس جبری انسان با محیط بدست‌نمی آید ، زیرا که محتوی آن‌مجموعا عناصر تشکیل دهندهٔ روابط اجتماعی در جامعه نیست .

پس هر انسانی خود به خود وابسته به تمدن جامعهٔ خود می باشد یعنی وابسته به مجموع‌پیوند ها ورسوم وقدرت ها و طرزتفکر وروابط حاکم بر محیط خویش .

البته اندازهٔ تماس جبری با محیط به حکم تمدن ، حرکت‌تکاملی تمدن است ، بدین معنی که هر قدر میزان شناسایی انسان باین مایهٔ وجود،وجو هر تمدن بیشتر وهر قدر تعداد انسان های آشنا به فرهنگ .زیاد تر باشد ، طبعا آن فرهنگ از نظر کیفیت وکمیت غنی ترواز نظر قدرت و نیروی آفرینندگی توانا تراست .

باین ترتیب ارزش فرهنگ هر جامعه رامیتوان از ارزش تمدن آن جامعه دریافت و تمدن نتیجه یاثمره فرهنگی است که پیش ازآن تمدن از انتقال بمراحل بالاتر باز میماند وروابط اجتماعی حاکم بر جامعه در حقیقت از مسیر اصلی حرکت منحرف می شود .

زیرا تمدن توانایی و دست‌یابی قدرت یك جامعه به لوازم‌واسباب ومنابع قدرت های زندگی‌اجتماعی است وفرهنگ میزان مایه و نیروی حرکتی است که جامعه برای جلو راندن تغییر کمی وکیفی این اسباب ولوازم در اختیاردارد.

تمدن هر دوره ساخته وپرداخته همان دوران نیست بلکه تمدن هر دوره نتیجهٔ فرهنگ پیش از آن دوران است در تمدنی که امروز حیات بسر میبریم تمدن مانیست زیرا ماآنرا نساخته ایم ، اما در زمینه آنچه میتوان کرد این است که برای امروز خود فرهنگ تازه

بقیه درصفحه ٤٥

موقف زن در اتحادشوروی

در جامعه و فامیل

انقلاب کبیر سوسیالیستی اکتبر که درسال ۱۹۱۷ در روسیه به پیروزی رسید بمثابه نقط عطف در تاریخ بشریت ، سر آغاز دوران جدید گذار از سرمایه داری به سو سیالیزم بشمار میرود • پیروزی انقلاب اکتبر کلیدحل بغرنج ترین پرابلم های اجتماعی رادر دست بشریت داد • قدرت استثمار گران را سر- نگون نموده مالکیت خصوصی رابه مالکیت سو سیا لیستی مبدل ساخت ، حل عادلانهٔ مسئله اراضی را به‌نفع‌دهقانان میسر گردانید، امکانات رهائی خلق های وابسته از یوغ‌ستم واستعمار را تا مین نموده و برای خلق ها حق تعین سر نوشت رابه ارمغان آورد • با - استقرار قدرت شورا ها شرایط لازم جهت تامین برابری واقعی زن‌بامرد در اجتماع بوجود آمد •

او لین فر مانهای دو لت‌شوراهاکه‌به‌امضای لنین صادرگردید باارمانهای زنان‌مطابقت‌کامل داشت • برای اولین بار به کسب حقوق سیاسی مساوی بامرد ، حق کار ، دریافت دستمزد مساو ی نایل گردیدند، ونیزقوانینی که تامین گر موقف مساوی آن در خانواده‌بود پاس گردید •

تصویب قانون حفاظ‌کارزنان واطفال ، حمایه مادر وکودك همه و همه مثال های برجسته مواظبت بزرگ دولت شوروی از زن بمثابه مادراست. اولین سندعمده زندگی‌مردم‌شوروی درسال (۱۹۱۸) یعنی قانون اساسی جمهوری پاس شد • در سال ۱۹۱۹ لنین باسر بلندی وافتخار چنین گفت : «حکومت شوروی به مثا به قدرت زحمتکشا ن در او لین روز های استقرار خود با هر آنچه که به حقارت و اسارت زن می انجا مید مقا طعه نموده و بزرگترین گا مها را در جهت‌برابری قانو نی زنان بردا شته است •

حزب کمو نست اتحاد شوروی به مساوات در چو کات قانون التفا تنموده برای تامین برابری و اقعی زن در عمل پیکار کرده است •

دو لت شورا ها از آغاز استقرارخود توجه خاصی به میتود ها و شیوه های کار به خصوص در بین زنان مبذول داشته است• در دشوار ترین روز های بعد از پیروزی انقلاب زمان جنگ‌داخلی ، گرسنگی ،ویرانی تجاوز خار جی و مبارزه حاد طبقا تی در شرایط کشوریکه بیش از صد ملیت که هر کدام در سطح مختلف تکامل قرار داشت‌به سر می بردند و به صورت مطلق همه‌زنان بیسوادبودند. امادولت‌شوراهامیتودهای کاررا طوری در بین زنان انتخاب نمود که برای‌آنها قابل درك و فهم بود، بعداز اولین کنگره سرتاسری زنا ن کار گر و د هقا ن در همه مناطق و نواحی شوروی در پهلوی کمیته های حزبی کمیسیون هاو بعد تر شعبات به خصوصی جهت کار در بین زنان ایجاد گردید •

در شرق شوروی که بقا یا ی خرا فات گزشته و جو د دا شت کار تنویری ، ساز- ماندهی و پرور ش در بین زنان با در نظر داشت سنن و عنعنات‌پسندیده مردم واحترام به عقاید آنان صورت می گرفت •

همچنان کلوپ های زنان کارگر و مراکز اجتماعی زنان دهقان تاسیس یافت • دراین مراکز زنان سواد می‌آموختند،تعلیمات مسلکی فرا گرفته سطح دانش حرفوی و مسلکی شان ارتقا می یافت‌همچنان مشوره‌های طبی دریافته مراقبت از نوزاد و تربیه طفل برای ایشان تدریس می گردید.

شرکت زنان درکارهای تولید :

سوسیالیزم در برابر زنان افق های‌وسیعی را گشود و امکانات اشتراك فعالانهٔ آنان رادر پروسه تولید مسیر گردانید شرکت زنان درامر تولیداجتماعی‌عامل‌مهم رشد شخصیت زن ، ارتقای سطح شعور سیاسی واجتماعی کار اجتماعی استعداد های زنان را شگوفان ساخته و دلبستگی های اورا وسیع ترمیسازد•

سوسیا لیزم برای زنان حق کار ، حق انتخاب آزاد حرفیه و مسلك حق دریافت دستمزد مساوی‌بامرد دربرابر کار مساوی ، حق استراحت حق استفاده از تضمینات اجتماعی و مادی در صورت عدم قابلیت کار راتضمین می‌نماید •

در اتحاد شوروی جهت جلب و جذب زنان به پروسه تولید کار وسیع و همه جانبه صورت گرفته است که دینا میك ارتقای نقش زنان در تولید اجتماعی ثمر گرانبهای این کار و پیکار بوده است •

قبل از جنگ دوم جهانی ۱۳۱۲ فیصد زن در عرصه های مختلف اقتصاد ملی مصروف بودند از سال ۱۹۵۰ - ۱۹۷۸ تعداد زنان مشاغل از۲ر ۱۹به۸ر۵۵ فیصدازدیادیافته‌است پنجاه فیصد کارگران و مستخدمین و ٤٨فیصد کلخوز ها و ٤٥ فیصد کارگران سلخوز ها را زنان تشکیل می‌دهد ، ٤٨ فیصد کارگران و مستخدمین تجارت و تغذیه اجتماعی زنان اند در عرصه های مختلف امور صحت عامه تربیت بدنی و تضمینات اجتماعی ۸۳ فیصد زنان مشغول‌کاراند،وهمچنان ٧٤فیصدکارمندان امور آموزشی ملی و ٧٤ فیصد امور فرهنگی ملی را زنان تشکیل می‌دهد •

زنان در رشته های اتوماتیزه شدهٔ توا- شرکت وسیع دارندعملادرتولیدسامان‌آلات‌برقی رادیو ختیك ، تولید ابزارو آلات الکترونیك زنان ٤٧ فیصد مشغول هستند • تعداد زنان انجنیر روبه افزایش است•وتقریبا ۹۵ فیصد مجموع متخصصین زن دارای تحصیلات عالی اند •

امروز ٤٠ فیصد متخصصین امور زراعتی‌را زنان تشکیل میدهد • انگیزه زن شوروی در کار وتولید تنها بدست آوردن یك مشت پول نیست بلکه او آگاهانه در تولید اشتراك می‌ورزد وبدین‌ترسیب می‌خواهددرامر ساختمان جامعهٔ نوین اشتراکورزیده ونقش خودرادرنو- سازی ایفاء کند زن شوروی می‌خواهد سطح رشد فرهنگی خودرا ارتقا بخشد ، ابتکار و خلاقیت از خود نشان بدهد •

مشخصیه عمده سوسیالیزم شرکت وسیع زنان در رهبری تولید است• امروز بیش‌از نیم میلون زن زحمتکش بحیث آمران واداره کنند گان موسسات تولیدی مشغول کاراند • همگام باتکامل انقلاب علمی‌و تخنیکی ، ارتقای درجه تخصص و دانش مسلکی زنان در دستور روز قرار می‌گیرد •

در نتیجه‌این تدابیرسطح تخصص زنان‌بلند رفته ازیك سو مقدار دستمزد شان بیشتر میشود واز طرف دیگر برای رشد شخصیت زنان وتثبیت‌مقام‌آنان‌قدم‌مهمی‌محسوب میگردد. مواظبت وبررسی شرایط کار زنان در اتحاد شوروی وظیفه دو لت است در طول روز کار هشت ساعت وپنج روز کار دریك هفته در کشور شورا ها پذیرفته شده است •

شورای وزیرا ن و اتحادیه‌های‌مسلکی‌اتحاد شوروی درسال ۱۹۷۸ مصوبهٔ راپاس نمودند جهت بهبود بخشیدن شرایط‌کارزنان مشاغلی درامور اقتصاد ملی ،گماشتن زنان به کارهای شاقه‌و مضربه صحت آنهامنع قرار داده‌شده همه این تدابیر جهت تامین مصوونیت در کار برای زن بمثابهٔ مادربادرنظر داشت مشخصات فزیو لوژیکی او اتخاذ گردیده است •

زن‌شوروی‌به‌مثابه شخصیت اجتماعی:

ارتقای متداوم فعالیت سیاسی زنان وسهم گیری وسیع زنان در پیشبرد امور اجتماعی یکی از مشخصات‌برجسته نظام سوسیالیستی محسوب می گردد.

زنان شورا ها حق انتخاب کردن وانتخاب شدن را دارنددرسال ۱۹۸۰ازجمله نمایندگان شورا های محلی۵ر۴۹فیصد آنرا زنان تشکیل میداد • همچنان ۹ر۳۵ فیصد نمایندگان شوراهای عالی جمهوریت های اتحاد شوروی را زنان تشکیل می‌داد •

زنان بطور فعال در کار کمیسیون‌های‌تدوین قوانین ، طرح پلانهای‌اقتصادی وبودجه دولتی ودر حل مهترین مسایل سیاست داخلی و خارجی شوروی شرکت می‌ورزند در امور درسی و حقوقی نیز نقش زنان قابل ملاحظ است • دختران جوان در عملکرد ساز مان کسمول فعالانه اشتراك می‌ورزند و ۵۰ فیصد اعضای صفوف سازمان لنینی جوانان اتحاد شوروی رادختران تشکیل‌می‌دهد ، و۵۰ فیصد اعضای اتحادیهٔ های مسلکی و صنفی را زنان تشکیل می‌دهد •

انقلاب فرهنگی ونقش آن درحل مسالهٔ زن :

یکی از اجزای متشکله پلان ساختمان‌سو- سیالیزم را انجام‌انقلاب فرهنگی تشکیل‌می‌دهد لنین در تدوین این پلان توجه خاصی به حل مسئله زن مبذول داشته و معتقد بود که به سر انجام رسانیدن حل عادلانه مسئله زن وتامین برابری واقعی او شرط عمدهٔ بحساب میرود •

قبل از پیروزی انقلاب اکتبر ۱۹۱۷ در روسیه سه بر چهار حصه نفوس بی سواد بودند ودر قسمت زنان مجلهٔ پرورش درسال ۱۹۰۸ مقاله را به نشر رسانیده که جهت‌محو بیسوادی به صورت قطعی دربین زنان ۲۸۰ سال ضرورت است • ولی دولت شورا ها این مسئله رادر طول چند دهه بطور موفقانه حل کرد ودر سال ۱۹۳۹ بیسوادی کاملا محو شد • در اتحاد شوروی تعداد زنان روشنفکر روبه افزایش است واین امر بیانگر شگوفانی فرهنگ شوروی است •

۷۰ فیصد آموز گارانو ۶۹ فیصد دوکتوران را زنان تشکیل می‌دهد ، در سال های اخیر تعداد زنانیکه در بخش های مختلف علمی مصروف کار اند سه مرتبه افزایش یافته است • زنان در اتحادیه‌های‌مبتکر نویسندگان خبر نگاران ، آهنگ سازان ، هنرمندان ، معماران وغیره وغیره وسیعا سهم میگیرند • نظم سوسیا لیستی همه شرائطی را که به زن اجازه میدهد تانقش خودرا با انجام وظایف مادری پیروز مندانه تلفیق نماید تامین‌نموده است ، تسهیلات فراوان اجتماعی زن راهمه‌جانبه یاری می‌رساند •

زن شوروی در خانواده نیز عضو فعال ودارای حقوق عام و تام بوده از حق مساوی انتخاب همسر ، اشتغال ، سکونت ،انتخاب تخلص بر خوردار است جلب فعال توده های وسیع زنان به کار و زندگی اجتماعی،مزرهای کهنه تقسیم کار بین زن و مرد را از میان برداشته است •

قبلا تنها مردان نان آور و تامین گر مادی درفامیل بودند . زن تنهامحافظ خانه مسوول امور مطبخ وبچه داری بشما ر میرفت• ولی امروز زن مشغول کار تولید بوده در فعالیت های اجتماعی وسیعا نقش دارد •

زن درهمه عرصه های کار و پیکار باطبیعت از زمین تا فضا واعماق معادن همگام وهمپای مرددست وپنجه نرم نموده وطبیعت رابه نفع بشریت وتکامل جامعهٔ سوسیا لیستی تغییر شکل میدهد .

ایجاد شبکه های وسیع خدمات برای اطفال از قبیل کودکستانها ، شیر خوار گاه‌ها اردوگاهها ، مراکز اجتماعی اطفال به زن شوروی این امکان را میسر ساخته است‌که عضو فعال جامعه و مادر مهربان وبا توجه باشد • البته گراف توسعه شبکه های خدمات به اطفال حرکت صعودی دارد بطور مثال در سال ۱۹۷۸ در ۱۲۲ هزار کودکستان که‌درآن ۱۳ میلون و یکصدو هفتاد و هفت هزار طفل پرورش شده اند در نگهداری اطفال موسسات و مراجع خارج از مکتب نقشی با اهمیتی را ایفاء می‌کنند بطور مثال کاخ های پیش آهنگان ، مراکز تخنیکی کودکی ستادیوم ها، کتابخانه های اطفال ،

در خطوط اساسی انکشاف اقتصادی و اجتماعی اتحاد شوروی که در کنگره «۲۶» حزب کمونست اتحاد شوروی‌تصویب شد یکی از مسایل محور این پلان را بهبود بخشیدن شرایط کار و زندگی زنان زحمتکش تشکیل می‌دهد ، در سال «۱۹۸۱» بلا فاصله بعداز ختم کار کنگره مصوبهٔ شورای وزیران اتحاد شوروی پاس شد که به تاسی از آن زنان از رخصتی یکساله بعداز وضع حمل باحفظ دستمزد و ترفیع استفاده کرده میتوانند ، همچنان بادنیا آوردن طفل مقدار پنجاه روبل از جانب دولت به فامیل کودک کمک میشود•

همه این واقعیت هاو فاکتها ، مظهر زنده مواظبت خستگی ناپذیر حزب و دولت‌شوروی از زن بمثابه انسان زحمتکش و مادر میباشد زن شوروی در فعالیت‌دراسیون دمو کراتیک بین المللی زنان بطور فعالانه اشتراك میورزد•

کمیته زنان شوروی با «۲۵۰» سازمان‌ملی زنان «۱۱۳» کشور مختلف باسازمان های منطقوی وبین المللی روابط دوستانه دارد •

باتبادله هیات های نمایندگی ، اطلاعاتو تجربه کار ، این روابط تحکیم متداوم می‌یابد

شوروی به جهان نقش ارزنده را ایفاء میکند خلاصه حزب مواظبت دائمی از زنان و آماده ساختن همه شرایط رابه حیث شرکت کنندهٔ جریانات تولیدی ، مادر ، تربیه کنندهٔ نسل آینده وناظرخانه وظیفه خود میداند .

ښځه دسولې په خدمت کې

د سو لې لپاره په مبارزه کې د نړۍ د ملتونو د زیاتو ښځو ګډون زموږددورا ن یو له ارزښتناکو او غوره خاصیتونو څخه دی ښځې چې زموږ د سیاری پرمخ باندې تر نیمایی زیاتو اوسیدو نکو څخه دی .څه دانسانی لوړو عوا طفو له پلوه او څه‌دبشری تمدن د ساتلو او د بشریت د پاینښت له پلوه د ملتونو دسو لې . دوستی او ا منیت سره ژور او نه شلیدونکی اړ یکی لری . ښځې یعنی میندې هغه بالقوه اوبالفعل‌قدرت دی چې تل د خپلو اولا دونو د را تلونکی په نسبت د بشریت درا تلونکی سره مینه او دزړه له‌کو می علاقه لری .

د شلمی پیړی په‌لو مړی نیمایی کې دوونړیوالو جګړو د (۷۰) ملیونو انسانانونه زیاد مړه او د خاورو سره یې برابر کړل . پدې جګړو او نورو کورسو زونکو جګړو کې د ښځې، مور، خور ، لور رنځ‌زښت زیات وه .

د نړۍ ښځې، ټولنې او د هغوټولنیزې موسسې د نړۍ‌په ګوټ ګوټ کې د جګړه مارو قوتونو د تیریو په نسبت د خپلې‌سختې کرکې او ازونه پورته کوی .

د نړۍ د پوهو ښځو کلك‌ا و ګټور دریغ او موضع نیول. د ټولنیزو اتحادیو، پارلمانونو او بین ا لمللی موسسو په خاص ډول په ویتنام او منځنی ختیځ کې دتیریو په وړاندې داستعمار او ا مپریالیزم ا و صهیونیزم او دنژادی توپیر د سیاست په مقابل کې‌په ډاګه او خرګند دی .

په اوسنی عصر کې د نورونړیوا لو عواملو له جملې څخه د ښځو ددموکرا تیکی ودې او دښځو د نهضت له کلبه . د نړ ی په مختلفو ملتونو کې د قواو انډول‌دسو لې دقوتونو په ګټه او د جګړه مارو قوتونو په ضرر بدلون میندلی دی . د سولې شعار د نړۍ د ښځو د ټولو سازمانو،اتحادیو او موسسو سر لیك ګرځیدلی دی . ځکه نور نو یو هو ښځو ته خرګنده شو یده‌چې په اوسنیو شرایطو کې اتمی بمونه په څو دقیقو کې کو لی شی د نړۍ هر ګوټ ته ورسیږی او نړۍ ویجاړه او په کنډوا لوبدله کړی او دیوې بلې نړیوالې جګړې په‌صورت کې‌به په ملیونونو انسانا ن، دنړۍ دتمد ن خزانې او فر هنګی زیرمې له منځه لاړې‌شی نو همدا علت دی چې ښځې د هغو په‌مقابل کې خپل داعتراض او ازونه پورته کوی .

د نړۍ د ملتونو د ښځو متر قی ساز مانونه پوره یو هیږی چې‌په ټولو مرامنامو ، خبرتیا و پریکړو او پخپلو پیا مونوکې یې‌په یو ډول یابل ډول سره جګړه مار قوتونه او بین المللی ار تجا ع‌چې په سر کې یې دا مریکی ا مپریالیزم ځای لری محکوم کړی دی ځکه همدا ا مپریالیستی قوتونه دی چې د تیری او جنګ سیاست پیاو ړ ی‌کوی. دوسلې مسابقې ته لمن وهی. دبین المللی او ضاع د خرابیدو تیا سبب‌ګرځی او دنړۍ په مختلفو برخو کې سیمه ایز ی جګړې هڅوی. د ملتونو په خپلوا کې تیری کوی . ملی آزا دی ښښونکی جنبشونه ټکوی. فاشیستی او تبعیض غوښتونکی رژیمونه‌مینځ ته راو ړی او دښځو مدنی او ټولنیزی‌آزادی له مینځه وړی .

نو له دې کبله آګاه ښځې او دملیونو ښځو نمایند ګانې د ملی او بین ا لمللی تریبونونو له شا ځخه په‌زړه ورتیا اوشهامت سره د غونډو په جوړولو او مارشونو په کولو سره د سولې ځخه ددفاع په خاطر اود جګړې پرضد اعلاموی چې :

د سو لې‌دپاره‌مبارزه دملتونودخپلواکی او د موکراسی دپاره مبارزه ده چې د نوی استعمار او استثمار پرضد مبارزه په یوی جبهې کې پر مخ بیول کیږی .

نور د نړۍ د ملتونو ښځې د ملی او بین المللی اتحادیو په‌و جود کې خپله وظیفه ګڼې چې‌نه یوازې د ښځې دخپلواکی او هر اړ خیزو حقوقو په لاره کې مبارزه وکړی بلکې بایدپه ملی او بین ا لمللی حالاتو کې د ښځو ویښتیا دپاره هڅه وکړی او د یوې دوا مداری سو لې دپاینښت‌دپاره دیوې لویې اردو په ډول. دجګړې پر ضد د اوضاعو د کړکیچ دکمښت او دیتانت لپاره د ملتونو دوستی او ا منیت په‌سو له غوښتونکی سیاست او دسو لې په ګډ ژوند سره سمبال شی .

دافغانستان‌د د مو کراتیك جمهوریت دسوله غوښتنی سیاست په رڼا کې اودملګرو ملتونو د منشور او دبشر د حقوقو داعلامیې پر اساس موږ افغانی پوهې او آګاه ښځې خپله سپیڅلې وظیفه ګڼو چې د ټولو هغو قوتونو او هغو خلکوسره یوځای چې دتیری او جګړې پرضد مبارزه کوی د انسانی او ایمانی هدف په لاره کې یعنی دځمکې پرمخ دیوې دایمی سو لې‌دټینګښت‌دهدف‌په لاره‌کې ګډه مبارزه وکړو .

دنړۍ د ټولو سوله غوښتونکو او مترقی قوتونو د عمل یووا لی زموږ د عصر ضروری او ټینګه غوښتنه ده . سو له‌دښځې او د مور دپاره مقدسه ده ، ځکه سوله ددې داولاد د خپلواکی، آرا می او پاینښت ضمانت کوی ، نو ښځه د سو لې په‌لار کې ډیره پیاو ړی او ډیره ستره مبا رزه‌ده او په‌هره اندازه چې د ښځو نهضت او ویښتیا وده او پراختیا مومی او پیاو ړی دریغ غوره کوی او په هره اندازه چې ښځې په سیاسی، اجتماعی ، اقتصا دی او فر هنګی ژوند کې‌په مساوی‌تو ګه ګډون کوی . په هماغه اندازه به دسو لې‌قو تونه د جګړې په‌تور قوت‌باندې برې حاصل کړی.

مبارزه برای صلح و خلع سلاح به مثابه یکی از وظایف عمدهٔ جنبش بین المللی زنان است

نیاز به صلح ونفرت از جنگ بمثابه خواست مبرم دو ران ما از مدتها بدینسو افکار جهان مترقی را بخود معطوف سا خته است و همه بشریت مترقی در صدد آ نند تا از فاجعهٔ و حشت انگیز جنگ ذروی که امپریالیزم سخت در پی آ تش زدن به‌آنست جلوگیری بعمل آورند .

زیرا در اوضاع بین‌المللی تشنجات ناشی از تحریکات امپریالیزم و تهدید جهان به‌جنگ هستوی تباه کن نسبت بهر و قت د یگر بیشتر محسوس است .امپریالیزم جها نی در راس امپریالیزم امریکا تپ وتلاشهای‌مذبوحانهٔ را در هر چه مختنق تر سا ختن فضای بین‌المللی وایجاد یك جنگ گرم هستوی آغاز نموده واز همه نیرو برای خنثی کردن تلاش های نیرو های مترقی در زمینه رفع تشنج بین‌المللی استفاده بعمل می آورند و با اتکاء با ماشین جنگ افروز نا تومسابقات‌تسلیحاتی را شدت بخشیده و رو ز تاروز انبار انواع و اقسام سلاحهای هستوی راافزایش میدهند . جنگ های نفرت‌انگیزی رادرگوشه‌های مختلف جهان که هزاران ، هزار انسان را با تباهی ونیستی مواجه میسازد ، دامن میزنند .

امپریالیزم ا مریکا که در قبال این‌حوادث سخت‌مقصراست‌بازهم‌بودجه نظامی خودرامی‌خواهد به اضافه‌تر از دو صد ملیارد دالر افزایش‌دهد ، تصمیم ایجاد (۱٤۰) فا بریکه تولید سلاح را در ایالات متحده امریکا دارد ومی خواهد پایگاه های نظامی خود را در دیگوگارسیا ، مصر ، کنیا واسترالیا مستقر سازد . امپریالیزم امریکا با این اعمال‌وحشیانه چهرهٔ بی نقاب خودرا یکبار دیگر باهمه نفرت انگیزیش به جهانیان می نمایاند .

در قبال این همه اعمال جنایتکارانه‌بشریت مترقی و ظیفه حیاتی حفظ صلح و جلوگیری از جنگ را روی دوشهای خود میکشند، امروز دیگر اعلان موافقت با صلح و خلع سلاح کافی نیست شرایط امروز ایجاب‌میکند تاجنگ افروزان را شناخت وواقعبینانه درك نمود که کی برای صلح واستحکام‌آن میرزمد . باید همه کسانی که آرزو مند زندگی‌سعادتمند فردایند ودربرابر حیات نسلهای آ ینده احساس مسئولیت مینمایند باپیوستن به صفوف مبارزین فعال راه صلح علیه فا جعهٔ وحشتناك جنگ ذروی بپا خیزند .

زنان به مثابهٔ نیمه جدائی ناپذیر جامعهٔ ما بیشتر از همه نیاز مند صلح اند زیرا یك مادر فقط در فضای صلح آمیز قادر به تربیه فرزندان سالم است .

مبارزهٔ ثمربخش ز نان برای تحکیم امر صلح از مدتها بدینسو جریان دارد وبه‌ویژه بعد از جنگ دوم جهانی این مبارزه پیگیر بصورت متشکل وهمه جانبه دروجودفدراسیون دموکراتیك بین‌المللی ز نان متجلی گردید .

فدراسیون دمو کراتیك بین المللی زنان که چندی قبل ۳۵مین سالگرد تاسیس خودرا تجلیل نمود و سازمان دمو کراتیك زنان افغا نستان افتخار عضویت آنرا دارد توانسته انزجار و نفرت عمق زنان سراسر جهان را علیه جنگ این عامل تباهی بشریت موفقانه سازمان بدهد .

فدراسیون دموکراتیك بین المللی زنان در صلح بمثابه تضمین مطمینی برای سعادتو آسایش کودکان ، رفاه خانواده و سعادت همهٔ بشریت با همه نیرو دفاع مینماید . زیرا فدراسیون معتقد است که حل و فصل مثبت مسایل مبرم‌بین المللی،تسریع کنندهٔ وظایف فدراسیون در مبارزه بر حق احیای حقوق‌زنان بحساب میرود . از همین جهت برای تحکیم امر صلح ، علیه مسابقات تسلیحاتی و جنگ مبارزه مینماید .

بررسی پس منظر ۳۵ ساله کار وپیکار پر تلاش و درخشان فدراسیون تثبیت کننده این ادعا است .

ـدرسا لهای ۱۹٤۷ ـ ۱۹٤٦ فدراسیون دمو کراتیك بین المللی زنان کمپاین وسیع تبلیغاتی رادر تمام سازمانهای ملی آن‌فدراسیون علیه مشتعل ساختن جنگ های ذروی بر پا نمودند وبا استفاده از اشکال فعال‌مبارزه چون دایر نمودن میتنگ ها ، جلسات ، بیانات‌و طرح پیشنهادات مشخص‌برموسسه ملل متحد خواست خودرا برای جلوگیری از افزایش تولید سلاح ومنع استفاده ازسلاح ذروی ابراز نمودند .

ـکنگره دوم فدراسیون که درسال ۱۹٤۸ در بود اپست دایر شد نمونه بارز از تلاش های این فدراسیو نجهت‌تحکیم امرصلح‌است درین کنگره بود که برنامهٔ اساسی در مورد صلح به تصویب رسیدو در ضمن از زنان سراسر جهان جهت مبارزه برای استقرار صلح بمثابهٔ نیاز مبرم عصرما ، دعوت بعمل آمد . فقط یکسال بعداز آن نقش فدراسیون درتاسیس نخستین کنگره‌سرتاسری‌برچمداران صلح جهانی متبارز گردید و اندرین کنگره جنبش جهانی نیرو های صلحدوست بمثابهٔ سد شکست ناپذیری در برابر نقشه های توسعه طلبانه امپریالیزم جنگ طلب قرار گرفت و فدراسیون دمو کراتیك بین المللی زنان با عضویت در هیات رئیسه این شورا، فعالانه جهت بر آورده شدن آرمانهای مقدس انسانی اش به پیکار آغاز نمود چنانچه وقتی در سالهای ۱۹۵۵ ـ۱۹۵۰ خطاب این شورا راجع‌به صلح که‌به رفراندم پنج کشور بزرگ درسال ۱۹۵۱ راجع شده بود و در آن علیه خطر جنگ مدهش ذروی مطالبی ارائه گردیده بود ، به ابتکار فدراسیون و همه سازمانهای ملی آن نصف تعداد امضا کنندگان را زنان تشکیل میدادند .

بلاخره فدراسیون‌درسال۱۹۵۵ فریاد مادران رابخاطر حفظ جگر گوشه های شان از خطر جنگ در کنگره جهانی مادران منعقده لوزان بلند نمود ، درین کنگره که در نتیجهٔ فعالیت فدراسیون مادران سراسر جهان بخاطر ابراز نگرانی‌عمیق‌ازدرگرفتن جنگ ذروی‌که‌درآن زمان روبه افزایش بود نمایندگان خودرا به لوزان فرستادند تانفرت عمیق زنان راکه مادرانداز جنگ‌این‌عامل تباهی‌بشریت‌ابرازنمایندونیروهای جنگ طلب رااز تصامیم وحشتناك جنگ ذروی که باعث ریختن خون هزاران ، هزار انسان میگردید مانع شوند . برنامه پرشوری که‌درین کنگره مادران به تصویب رسانیدند ندای درونی یك مادر را میرساند که چگونه نگران سر نوشت آیندهٔ فرزندان خود است. در تصویبنامه این کنگره چنین‌آمده است :

ما نمیخواهیم که فرزندان ما بجان همدیگر بیافتند ، ماکودکان خود را در فضای دوست داشتنی صلح پرورش میدهیم وبه هیچ نیروی اجازه نخواهیم داد در روح آنها نفرت وعمل ننگین نژاد پرستی رااشاعه دهند زیرا همهٔ اطفال چه سفید یاسیاه ویازرد پوست همه استحقاق بهتر زیستن را دارند همه‌به صلح ضرورت دارند و ما با همه نیرو ازآنها دفاع میکنیم .

ما صادقانه سو گند یاد میکنیم که بخاطر تحکیم امر صلح که منفعت همه کودکان درآن مضمر است یکپارچگی خودرا حفظ وهیولای جنگ را از پادرمی آوریم . ما با شعار خلع سلاح خواهان دوستی‌بین‌خلقها هستیم ودست دوستی بسوی همدیگردراز میکنیم وبدینگونه به پیشوازبهاران پرشکوه صلح صفامیرویم .

گردهم آئی باعظمت مادران در لوزان قدرت ارزشمند زنان را که مادراند برای حفظ وتامین صلح ، همبستگی شانرا در مبارزه علیه‌امپریالیزم جنگ افروزبه جهانیان اثبات نمودند.

نیروی مادر برای نجات کودکان و خانواده برای تامین زندگی آرام و باسعادت نیروئیست لایزال وشکست ناپذیر .

ـکنگره بین المللی‌زنان‌منعقده شهر ماسکو درسال ۱۹٦۳ نقش زنان‌رادر مبارزه برای‌صلح وخلع سلاح ، مثبت وپر ثمر ارزیابی گردودر ضمن این کنگره اتکاء روی مطالب زیرین‌را سخت مورد توجه قرار داد .

ـجلو گیری از جنگ ذروی .

ـخلع سلاح عام و تام .

ـ محو استعمال سلاح ذروی‌دریژوهشهای نظامی در ساحاتی چون کرهٔ زمین فضا وبحر.

ـنابودی تمام ریشه هاو نشانه های دوم جهانی در قارهٔ اروپا .

از تریبیون باعظمت این کنگره بین المللی اولین زن فضا نورد جهان والنتینا ولادیمیر واتر تسکوا سخنرانی نموده گفت:من قاطعانه اعتقاد راسخ دارم که ندای صلح خواهانه‌همه نمایندگان این کنگره‌به نفیر توفنده ضد جنگ مبدل خواهد گردید که انفجارات گوش خراش را نابود خواهد کرد .

والنتینا ترشکوا در مورد خاطرهٔ او لین پرواز خود به نماینده گان گفت : ایکاش کشتی فضای من و سفك ـ٦۰ بوسیله پیوند دهندهٔ بین قلب های تمام زنان جهان مبدل گردد .

من سیاره مانرا از فضا خیلی قشنگ و زیبا یافتم‌وانادرمغزم‌خطور کرد که‌به هیچوجه نباید اجازه داد که زیبائی سیاره ما درزیر غبار و خاکستر سیاه جنگ ذروی نابودگردد. من نیم‌ساعت زیبائی سپیده سحر رادر فضا دیدم و طلوع آفتاب را با همه زیبائیش ، ما هیچگاه نمیتوانیم به‌هیچ نیروی اجازه‌بدهیم که درخشندگی اشعهٔ زرین آفتاب را طوفان انفلاقهای ذروی از دیده ها پنهان سازد.

بزرگترین اهمیت کنگره ماسکو درین امربزرگ نهفته است که‌باارائه سالهای متعدد و از تجارب سالهای درازمدت گذشته باین نتیجه رسیدند که مبارزه درراه صلح‌پیوند اورگا نیك و جدایی ناپذیر با مبارزه بخاطر استقلال ملی علیه استعمارو استعمار نوین دارد .

وبدینوسیله سهمگیری زنان در جنبشهای رهائی بخش ملی ، نیروی این جنبش رادر برابر استعمارگران نیرومند تر ساخت .

ـکنگره زنان صلح دوست جهان درسال ۱۹۷۳ درشهر ماسکوانکشاف و توسعه‌همگانی جنبش بین المللی صلح را بار آورد ، درین کنگره تاریخی ، صلح و ترقی بیش از صد سازمان ملی و (۲۰) موسسه بین المللی‌که ازآنجمله ۹ سازمان بین المللی زنان بشمول فدراسیون دمو کراتیك بین المللی زنان و۹۶ سازمان ملی زنان از ۸۱ کشور جهان شرکت نموده بودند . درین کنگره همه نمایندگان سازمانهای زنان هم‌عقیده‌باهم پروگرام‌مشخص همگون ساختن عملیات نیروهای صلح دوست جهان رادر مبارزه برای تامین صلح تدوین نمودند .

درین کنگره هر تاکوسین رئیس فدراسیون دموکراتیك بین المللی زنان سخن‌رانی نموداو به‌نمایندگی از فدریشن اسناد وفیصله های کنگره ماسکو را تائید وپشتیبانی خود را از آن اعلان نمود .

نتیجه نهائی کنگره الهام بخش این مطلب بود که باید هر چه فشرده تر وسریعتر توده های زنان به جنبش بین لمللی صلح جلب گردد واز همه نیرو وامکان برای بر آورده‌شدن این هدف باید استفاده کرد .

نقش بر جستهٔ فدراسیون در مبارزه علیه نیروهای خون آشام امپریالیستی شگاف‌عظیمی در دیوار پولادین استبداد وارد نموده وقدرت پیکار زنان رادر مبارزه علیه استعمار گران غارتگر ، بخاطر استقلال ملی وبرای تامین‌امر صلح به اثبات رسانده وبرای مشعلی در آسمان پیکار انقلابی می درخشد .

وسال ۱۹۷۵ در تحت فشار افکار مترقی موسسه ملل متحد وادار شد که این سال را بنام زن جهت بررسی کارنامه و نقش زنان در هوهٔ جهات زندگی نامگذاری نماید .بدین مناسبت گردهم آئی وسیع زنان در برلین صورت گرفت که یکبار دیگر برنامه فعالیت زنان را جهت بدوش گرفتن نقش فعال در مبارزات عادلانهٔ صلح خواهانه مورد تائیدقرار داده ودر پیام این کنگره به زنان سراسر جهان چنین میخوانیم :

فعالیت و تلاش نسل‌امروزی سیمای سیارهٔ مارادر آینده ترسیم میکند ودر برابر همهٔ این حوادث ما مسوول‌هستیم،سیارهٔ ما میتواند به باغ شگوفان وپر ثمری مبدل گردد و یا بیابان و یرانه باشدکه محصول جنگ ذرو ی خواهد بود ، سیاره ما میتواند به سیاره‌صلح و همکاری متقابل دول ویا اینکه به سیاره‌که در آن عدم عدالت و تجاوزات حکمفرمائی‌میکند مبدل گردد .

زن که از عصاره‌وجودطفل خودرا میپروراند از حق خاصی برائ تامین آینده شگوفان‌برای آنها بر خوردار است .

در پیام کنگره زنان در برلین به جهانیان اعلام گردید :

ما در برابر مسابقا ت تسلیحا تی قدعلم میکنیم تابدینوسیله حقوق واقعی زنان را تامین نمائیم ، ماعلیه همه انحصارات تجاوز گر نظامی پیکارمینمائیم ما هر نیروهای امپر یالیستی را که امرصلح رابا تشنج‌مواجه میسازد تقبیح مینمائیم .

فدراسیون دمو کراتیك بین المللی زنان در نتیجه تلاشهای پیگیر برای جلوگیری از تاخت وتاز های‌وحشیانه امپریالیزم برای‌دامن زدن بیك جنگ هستوی وسهم اکتیف برای تخفیف تشنج بین المللی توانست که جدول طلائی صلح‌رابنام (ژولیاکوری) بدست آورد.

یك بررسی کوچك از ارقام سرسام آور مصارف نظامی مارابه وا قعیت درد آور نتایج مصارف نظامی مارا به واقعیت درآور نتایج ناشی از مسابقات تسلیحاتی مواجه میسازد، توجه کنید .

فقط در ایالات‌متحده‌مصارف برای تسلیحاتی به ۱۵۰ میلیارد دالر میرسد وریگن رئیس جمهور جدید تلاش میورزد تاین رقم رابه۲۲۶ میلیارد دالر افزایش‌دهدتعداد زیاد متخصصین درامور مربوط به تسلیحات مصروف اند در حدود ۸۰ ملیون انسان در رشته های مختلف تولید اسلحه جات اشتغال دارند و تقریبا فعالیت (۲۵ فیصد) دانشمندان با امور نظامی پیوند دارد .

بوسیله پولی که در جهان جهت مسابقات تسلیحاتی بمصرف میرسد در امور مربوط به تعلیم وتربیه دو مرتبه‌ودرامور حفظ الصحه سه مرتبه جهت بهبودزندگی انسانها افزایش بعمل آورده میتواند . بعداز جنگ دوم جهانی ۷۰۰۰ ملیارد دالر برای تولید سلاح مصرف شده واین رقم برابر بامبلغی است‌که درطول یکسال بشریت در نتیجه فعالیت وکار بوجود میاورند . فقط ده فیصد تقلیل در مصارف نظامی اعضای شورای امنیتی موسسه ملل متحد امکانات آنرا مساعد میسازد تا وسایل تحصیل برای صد ملیون طفل اماده گردد .

مصارف ساختمان یك طیاره اف ۱٤ برابر است با مصارف ساختمان نه مکتب باهمه وسایل آن و با مصر ف مانوریك غند تانك میتوان۲۸۷ کودکستان‌برای اطفال ایجاد کرد.

اماراخیز در مورد دو ملیارد وششصدملیون باشنده گان کشور های در حال رشد سخت رنج اور و رقت انگیز است . (۸۰۰) ملیون انسان درین کشور هابیسواد اند ویك‌میلیارد آن همیشه گرسنه اند در آمد روزانه ۹۰۰ میلیون آن تقریبا ۱٫۳ حصه یك دالر است فقط اگر چند اقدام در راه خلع سلاح‌صورت گیرد پول قابل تو جه برای کمك میلیونها انسان گرسنه وبی غذا تهیه خواهد شد واگر مسابقات تسلیحاتی کاملا متوقف میشد و تمام عواید آن در اختیارسکتور صلح خواهانه اقتصاد قرار میگرفت تصور کنید آهنگ رشد همه جهات زندگی بشریت تاچه حدودی سرعت میداشت .

بادر نظر داشت همین مطلب حیاتیست که فدراسیون با همه مسوولیت در برابر حیات میلیونها انسانی که به نان ضرورت دارند در برنامه خود روی ضرورت مبارزه برای منع از مایشهای ذروی وعدم استعمال این سلاح و خلع سلاح عام وتام سخت اتکاء میکند .

به ابتکار فدراسیون‌مجمع‌بین‌المللی برای خلع سلاح و در دسمبر ۱۹۵۹ ملاقات در وایانا در تحت شعار (در شرایط کنونی خلع سلاح عام وتام باید به ضرورت حتمی مبدل شود) در ماه مارچ ۱۹٦۲ صورت گرفت همچنان درماه نوامبر ۱۹۷۱ فدراسیون درباره خلع سلاح پیامی راکه دربرلین تائید شده بود به موسسهٔ ملل متحد فرستاد . سیمینار های بین المللی تحت شعار (زنان جهان اماده مبارزه درراه صلح اند) درسال ۱۹۷۵ در شهر نیویارك و تحت شعار(زنان‌و خلع سلاح عمومی) درسال ۱۹۷۸ در ویانا صورت گرفت .

فدراسیون‌جهت همبستگی‌فعالیت سازمانهای ملی کشور ها برای مبارزه علیه تولید سلاح ایجاد ملاقاتهای رابین این سازمانهای تدارك دیدو در چند کشور جهان این سازمانها با ایجاد مظاهرات ، پیام هاو فرستادن هیات خود به پارلمان و حکومت عدم رضایت خودرا باتولید بمب نوترونی ابرازداشته و تقاضاهای متعددی در زمینه خلع تولیدات بم نیوترونی ابراز داشته و جابجا کردن آنرا در کشورهای اروپای غربی شدیدا تقبیح نمودند .فدراسیون سیمینار زنان کشور های اروپائی رادر باره حل مسایل خلع سلاح و منع بمب نیوترونی درسال ۱۹۷۹ در کوپن هاکن و در سال ۱۹۸۰ در وارسا مبتکرانه سازمان داد .

رفیق ترشکوا بحیث‌نماینده فدراسیون‌دموکراتیك بین المللی زنان در راس هیات فدراسیون در جلسه خصوصی مجمع عمومی موسسه ملل متحد که در مورد مسئله خلع سلاح تشکیل شده بود حضور داشت اودر سخنرانی خود بدین مناسبت اظهار داشت ، میلیونها زن در جهان با همه نیرو آماده اند تا بصورت خستگی ناپذیر ومداوم درراه خلع سلاح ، تخفیف تشنج بین المللی ، بخاطر تامین صلح که نیاز مبرم زمان ماست وبخاطر خوشبختی خلقها برزمند .

در ۲۵ اکتبر سال‌گذشته زمانیکه درچوکات هفته تعین شده از طرف ملل متحد به خاطر خلع سلاح در یکتعداد از کشور ها یکروزاین هفته بنام مبارزه زنا ن در راه صلح تعین گردید .

این بود تاریخچه‌مختصر از تلاشهای صلح جویانه فدراسیون دمو کراتیك بین المللی زنان بخاطر جلو گیری از اشتغال عفریت جنگ و خوشبخت زیستن همه باشندگان سیاره ما .

اکنون فدریشن کنگره سر تاسری زنان جهان را از ۸ـ۱۳ اکتبر درپراگ‌تحت‌شعار (مساوات استقلال ملی وصلح) تدارك می‌بیند واین کنگره در شرایطی گشایش می‌یابد که تن اما سیدهٔ امپریالیزم باز هم در صددآنست تابا مشتعل ساختن جنگ بخیال خود شان خود را از مرداب نابودی نجات دهند .

یکبار دیگر درین‌کنگره‌مسئله اشتراك زنان درمبارزه علیه مسابقات تسلیحاتی و جنگ مورد مباحثه قرار خواهد گرفت و یکی از کمویسونهای کنگره روی پروبلم اشتراك‌زنان در مبارزه بخاطر امرصلح وخلع سلاح‌فعالیت خواهد نمود .

بقیه درص ٤٥

بقیه صفحه ۱۴

دو تصویر در آب

آرنج بر هنه بود ، نوا زش مـــی داد و زیر لب می گفت :

ـ وای ـ تو چقدر سفید ی ، سفید ... تو چقدر قشنگی ...

این کار «گانایلا» را به خنده می انداخت ، بژر را با همه صدا قتی که در اوج مهر ورزی داشت ، دلشبـــ نمی‌خواست دست خالی ازآنجابرگردد، دختر ، کو لی تمام عیار بودوانگشتر شیشه یی یا رخت کهنه گدا یی می کرد ، آنجا که زیاد بی پروا می شد می رفت و بهترین میخك را می‌چید، خود را می آراست‌تا در کنار گانایلد، قیا فه اشرا در شیشه پنجره هـــا تما شا کند ، در ین فا صله زن‌حاجی والکـو کار هـایش را با کـالـورا سر و صورت می داد ، پیر زن هنوز بیلچه ای را که با آن آرد بر داشته بود بد ست داشت و با چشما ن‌آرام وژرف ، دو دختر را تما شا می کرد، خود حا جی والکو هم بیرو ن بود، او مردی بود بلند ، سفید مو، در برازند گی کم نظیر ، او مرا قـــب بنا یا نی بود که در صحن حو یلی راه آب می کند ند و تنبوشه های سرخ رنگ را می گذاشتند ، حاجی والکو سر گرم سا ختن آب نما بود این تنها چیز ی که اسم و رسمش کم‌داست او میتوانست آنچه از کنار کلکینش می‌گذشت، به‌بیند از آنجا کـه‌او جز گـانا یللا فر زنـــدی نداشت ، آزادش گـــذ اشتـــه بود، تاهر کار دلش بخواهد بکند، اما از مرا قبت آمد و شد کولیهانیز غفلت ندا شت .

بـژورا از یـك چیـز ســر در نمی‌آورد ، با همه زیبا یی کـــه گانایلا داشت ، بـرای چـه آنهمـه خواستگار را جواب کرده و تا کنون به خا نه ما ند ه بود ، نزد چه کسی می توانست دلی گرو کرده باشد ؟ بژورا که سراسر ده را گشت می زد و از همه زمزمه هاو بد گو ییهای آن سامـان خبـر داشت ، می‌دانست که مردم پشت سر گانا یلا چـه مـی گویند ، بژورا این اسرار مگو رابه گوش می گرفت و با چنان شوری دلبستگی نشان می داد که انگار این داستا نها در باره خود ش باشد،) روز ی همینکه پیش (گانا یلا) رسید وماجرا را برایش تعر یف کرد ، چنان به نظرش آمد که کسی‌گنجینه اش را از کفش بیرون کرده باشد، به انتظار واکنشی ماند که‌می بایست (گانایلا) از خودش نشان دهد، اما دختر (حاجی والکو) بطور عادی و آرام بر جای ماند اینجا بود که اخگر کینه یی از چشم دختر کو لی جستن کرد شنیدن یکهزارم آنچه به زبان آورد بس بود تا وجود بژورا را از شادی سرشار سازد ، اما آن‌عروسك سفید انکـار بجـای قلب ، سنگ‌در سینه داشت .

یکبار ، هنگام غروب،بژ ورا با مادرش از جنگل باز مـــی گشت چشمشان درآن سوی ده ، در ورای خا نه ها ، به دو مرد سوار افتاد که از راه پشت تپه به پیش می‌تاختند، راه به سوی ده سرازیر می شد و لچمزار پهناوری را در زیر درختان می برید ، دو کولـی ، ابری از دود سفید روی سر دو سوار دیـــدنـدو صدای شلیك گلو له یی را شنید ند سواران بـــه شیب جـاده که به‌ده می پیوست ، لغزیدند ، دوباره دو ـ کولـی ، دو قطعـه ابر سپید رافراز سر سواران دیدند و صدای دو ـ گلوله دیگر را که در دره های(ستار چا » پیچید) شنیدند ، این از قدیم رسم بودکه سواران به‌همین صورت ورود خویش اعلام دارند .

این فکری بود که مادر و دختـر کردنـد و بزدوی آنچـه را کـه‌دیده بودند از یاد بردند ، هر دو از راه و بار سنگینی که‌به کول‌می کشیدند خسته بودند ، موقعی که بـــه ده رسیدند ، هوا تاریك شده بـــود، چیزی که بی درنگ به چشم شا ن خورد ، آن بود که همه زنها از خانه به جلو در ها آمده بودند ، کالو را پیشا پیش می رفت و توجهی به آن ها نداشت ، اگر هم به چپ وراست نگاه می کرد ، برای این بود که اگر کسی چیز را فراموش کرده باشد بر دارد و در اینان پیشبنـــــدش بیندازد .

بژورا پشت سر او از دور پیشـــ می آمد ، بی آنکه تنش از زیر بـار خم شده باشد ، راست و نرم مانند نی جگن با وجود تاریکی ، می شد گاه فروغی را که از چشم دختر ، جستن می کرد نگریست ، یکدسته اطفال دنبالش می دویدند و فریـاد میزدنـد «بژورا ، گ ل ناز صحرایی، یك گل کوچك ، همتای خودت بده به ما .»

او شادمانه و بدون آنکه خشم ـ ناك شود ، پاسخ می داد .

ـ آخر از کجا گیر بیاورم ،دست بردارید !

بچه ها را به حال خود گذاشت تا فریاد کنند و خود در تاریکـــی ایستاد ، به زیر گوشی زنها گوش فرا داد ، به جایی رسید و از دهن همه زنها یك اسم شنید : و اسیلچو کمی دور تر باز هم صحبت همین واسیلچو بود که دارایی و خانواده‌ـ اش زبانزد همه بود ، جای دیگر باز هم حرف و اسیلچو بود ، منتها این بار اسم (گانایلا) هم بگوشش خورد بژورا گوشها یش تیز شد از دهن زنی که شناخت ، همان زن (ژچو) است این را شنید :

ـ نه ، چنین چیزی امکان ندارد. این زن که همیشه گل زرد به‌سر میزد ، از همه جا خوبتر خبر داشت مگر امکان‌دارد ،حاجی وا لکودختر ـ ش را به این واسیلچوی میخـواره بدهد !

بر کنجکاوی بژورا افزود ، خودرا از پناه سایه خانه ها کشید و از پیش این دسته زنان ، به نزدیـك دسته دیگر رساند ناگاه خود رادر برابر میکـده بو نچـو یـافـت رو شنـا یـی رزد و خاصس که‌از درو پنجره آنجا بیرون می تا فت و تاریکی ها را می شکافت ، بر روی او افتاد ،آن دو سوار پیدا شد ند. گاه در تاریکی شـب کم می شدند و گاه در نور چراغها دیده میشدند .

کدام یك ازین ها می توانسـت (واسیلچو) باشد ، بدون شك ایـن یکی نبود که همین حالا مـیدید ، زیرا اندکی سا لمند بود در همین وقت از میان تاریکی ها ، صـدای سم اسپی که خیز بر میداشت ، از جاده به گوش بژورا رسیـــد و در روشنا یی سوار دوم را دید ، پشم سیاه اسپش که گرم شده بود از عرق برق میزد ، یال انبوهـــی از گردنش فرو می ریخت ، سوار ، جوان زیبایی بود که زلف بورش از زیر کلاه کجش بیرون زده بود . و شنل گسادش در باد موج میزد ، این واسیلچو بود ، لیوانی بر داشت نوشید و تـه مانده اش را بـریال اسپش پاشید ، بژورا که خود را به دیوار سنگی چسپا نیده بـود ، احساس کرد که قلبش تند می تپد، باز هم اسپ ها را دید که نیم‌چرخی میخورند و دو باره سر بالایی جاده را چار نعل می تازند و از زیـــر سم شان جرقه بلند میشود .

بژورا که همچنان به دیوار تکیه داده بود و با نگاه سواران را دنبال می کرد ، با خود گفت ، این است مردی که «گانایلا» منتظرش بود،آن وقت کینه‌یی که از دختر (حاجی ـ والکو) بدل داشت ، با نیروی تمام زبانه کشید ولی همان زمان بیـاد حرفهای زن «ژچو» افتاد «نه ، حاجی والکو ، دخترش رابه این واسیلچوی میخواره نخواهد داد» بژورا که ازین فکر جان گرفته بود ، از دیـوار رد شـد و به سمت خانه به راه افتـاد، حالا دلش می خواست ، بخواند و بزند و بدود . آنگاه ستاره ها کـه مانند گوهای درشت بر فراز بامهـا می لرزیدند به بژورا لبخند مـــی

زدند وبیشه ها از پشت سرش زمزمه میکردند آن زمزمه یی که بار ها شنیده بود ، گویی صدای مردانی بود که امروز نغمه شادمانه سرداده بودند .

• • •

این ماجرا در یك روز شبنه رخداده بود ، فردای آن مثل همه روز های تعطیل با رقص و نوای نی و بازتاب روشن جامه های اطلس قهقه خنده در کنار آب نما گذشت دو شنبه آرامش را به روستا بر گرداند و دیگر جز صدای خفه‌یی کارگا همهای دستبافی و غرچ غرچ چرخهای نخ ریسی چیزی گو ش نمی آمد ، اما ناگهان در آغاز صبح از فراز تپه صدای ویلون های از میکده بگوش رسید ، واسیلچو به میگ ری آمده بود فهم این نکته، دشوار نبود که چرا هر وقت واسیلچو گیلاسش را بلند میکرد، باوجود، آنکه خودرا به خوشحا لی میزد، نگاهی دردمند و نگران بخانه حاجی وا لکومی انداخت ، پیدا بود که (گانایلا) یکبار دیگر دست خواست‌گاران را رد کرده بود .

گاهی صدای (اکورد) ویلون ها از جای دیگر شنیده میشد از تپه می آمد و از کوچه باغها می گذشت و خاموش میشد .

ولی دو باره در میدان ده طنین می افگند ، واسیلچو جلوتر از صدای ویلون ها ، با شنل باد افتاده از برابر خانه «حاجی والکو» عبور میکرد، اما در های این خانه که دیوار هایش همچو بارو های بلند سر به آسمان کشیده بود ، به روی او باز نمی شد و حتی پرده یی از پشت شیشه ها به کنار نمی رفت ، واسیلچو دوباره به میخانه باز می گشت .

خانه بژورا راست جلو همان ایوانی واقع شده بود که صبران آنجا می ایستاد . دختر کولی همه روز ، خود را درعقب در ختان میوه پنهان می کرد واز عقب چپر ها کمین می گرفت ، نزدیك غروب جارویی بر داشت و به پاك کردن صحن حویلی پرداخت .

برابر واسیلچو میزی بود، پرکه از بطریهای شراب قرمز و یك ظرف سیب ، واسیلچو سیبی بر داشت و بسوی بژورا افگند ، دختر چنان وانمود کرد که چیزی ندیده ا ست واسیلچو سیب دوم را پر تاب کرد، این بار چنان به دست بژورا خورد که انگشتری های شیشه ای به زمین ریخت وجرنگ جرنگ صداکرد کولی جوان برخاست و بیهوده تلاش کرد خود را خشمگین نشان بدهد به زور ابرو هارا درهم کشید و چیزی نمانده بود که خو شحالی از نگا هش آشکار گردد . فریاد زد :

ـ واسیلچو ، جناب واسیلچو تو مردم آزار نیستی چر ا اینطور مسخره ام می کنی در ست ا ست. که یك د ختر کولی بیشتر نیستم و پدرم جز دوك ترا شی کاری ندارد و مادرم هم دوك فروش است

پس رویش رااز پسربر گردانید، گسیوان را بدوش افگند وبه اتاق رفت ، ، واسیلچو چشمش به اندام نرم وی افتاد که به آهنگ موزون گامهایش تاب بر میداشت ، وقتی بژورا از نظرش پنهان شد ، جامش را به نوای و یولن و طبل بزرگ بلند کرد

از آن پس هر روز واسیلچو در مکیده تپه دیده شد ، و یولنها یا نوای شان بلند بود یاخاموش بودند اما دیگر کسی ندید که واسیلچو گرد خانه (حاجی والکو) گشت بزند ،از ایوانی که می ایستاد، همیشه چشمش به خانه بژورا بود و بس.

پاییز فرا رسید ، پاییزی که جز چند روزی خوشگوار چیزی با خو- خویش نمی آورد ، روزی بژورا با پدر و مادرش به جنگل رفت ، پدرش برای ساختن آخور ، تنه (زیزنون) مارا می زد، کالو را باموهای ژولیده و زشت ، در هیات زنی جادوگر، از تخته سنگی به تخته سنگی می جست و خود را به جا های سایه سار می رساند ، تا گیاهان جوشا ـ ندنی به چیند ، بژورا وظیفه داشت که گل سفید مخصوص بچیند و در آفتاب خشك کند و خاشاك و ترشیه هیزم جمع کند.اینکار بحدی برایش ناهنجار بود که ناگهان ، همینگونه فهمید کسی اورا نمی‌بینید،آهسته‌گك پا به فرار گذاشت .

دختر جوان از جنگل بیرون آمد، از رود خانه گذشت و راه خود را به سوی بلندی ادامه داد ، از روی صخره های که سر را هش آمد، پرید، تااینکه خود رابه بالای ارتفاع رساند .

بقیه در صفحه ۴۹

باغبان

ای باغبان بیا و درین موسم بهار
درباغ خویش از همه انواع گل بکار
کاهسته بردمند
یك روز بشکفند
هرگلبنی شود به نظر چون بت بهار

• • •

منهم که شاعرم
می‌پرورم بباغ هنر گلبنان شعر
واندم که بشکفند .
گلهای شعر من
همرنگ نو بهار
زان دسته ای برای توهم می‌کنم نثار
وانگه تو خود بگو
کایا کدام بهتر و شاداب تر بود
گلهای تو ویاگل اندیشه های من

نورمحمد «فیضی» اسفندهٔنی

بر تو سوگند

بتو رو شنگر راه نجا ت زن
بتو ای آفتا ب شر ق
به تو سوگند :
به چشما ن ضعیف تو
به آن رنج و عذابی که ازرخسا رت هو یدا است
به تو سو گند :
به قلب پر زدرد تو
به آن مغز پراز دانش
که چو ن خورشید می تابد

و چو ن پروین پر نورو فروزان است
به تو سو گند
منم از رهر وا ن تو
ز راه تو نمیگر دم
زعزم خود نمیگرد م
به تو سو گند :
به عزم تو به رزم تو
به عزم آهنین تو
که خفا ش سیه اند یشه را ازپادر آوردی

زن وبهار

زن بهار زندگی را زینت و زیب و فر است
نسل انسان‌را به هستی رهکشا و رهبراست
خانه از فیض و جو دش مظهـرکا نو ن مهر
عالم‌ازموج‌سرو دش چون‌نفس رامشگراست
گه ،خدای عشق وگا هی ناخدا،گه پا ر سا
این‌الهـه‌بهتر از هر نقش هستی‌مادراست
اختر گیتی فروز آسمـــــانآ دمـــی
نیك اگربینی ازین‌خورشیدپرتوگستراست
جنبش از احساس وی‌چون‌روح‌معنی آفر یـن
خیزش‌ازگهواره اش ازتارك‌گردون،براست
بال این مرغ‌سعادت،بست بیـدادقـــر ون
این‌زمان ازرزم انسان بازو والا شهپر است
دورهٔ تحکیم صلح ورسم انسا ن‌دو ستـــی
زن‌بمردان‌دلیر رهکشا همسنگر اســـت
عاجز است طبع من ازکنه‌صفا تت (وا صفـــــی)
هر چـــه گو یـم برتو ای شهبال همت کمتر است

مشعلدار

زن‌ای‌تابشگر اسر ار هستی !
زن ای زیباترین‌شهکارهستی!
همه دنیا زاولاد تو پر نور
زتو رو شن‌در ودیوار هستی
زن ای چشم‌وچراغ‌زنده‌گانی !
زن ای زیبای مشعلدارهستی!
به‌زیبا ئی ودانا ئی و خو یی
تو یی یکتا گل گلز ار هستی
زن، ای عشق از تو جا ن‌بخش
ـودلارا از توگرم این همه بازار هستی
به‌چشم مرد در کنج طبیعـــت
تو هستی گوهر شهوار هستی
شکوهت جاودان باداوجاو ید
که جاوید ازتوشداشعارهستی

دو کتور سبا وون

ته اوس ووایه ولسه؟؟؟

چه خرخ شوی په ډا لر وی
د غلیم ساز ته گـډ شو ی
دوطن بـر بـادی غـواړی
د چینی پـه ما شینیگهـو
سره رو دونه د سرو و ینـو
په وطن یـی د بـار وتـو
سو خولی یی قـرآن وی
شر مو لی یی خـوانا ن وی
لو تماری د اړه ماری کـړی
بی غیرت دی بی همـت دی
ته اوس ووایـه و لسه
او س تـه ووا یه ولسه
تـه پـو هیـږی ای ولسه
دغـه ورا نی دا ویجـاړی
د اسلام په نوم نعـره کړ ی
د اسلا م پرو اگیر نـه دی
ورا نوی آباد یگـا نـی
کله ډلـه د ر هـز ن شی
کله جو ړ د خیال دینا کړی
آخر پوه به شی مـحکوم دی
تردی وروسته به بیا نه وی
ته اوس ووایـه و لسه
داتور مخی و طن فـروشه
ته اوس ووایـه و لسه
اوس ته ووایه و لسه

دا مریك انگریز نو کـر وی
د طلسمو جا دو گـر وی
لاوحشی تر خـنا ور وی
یی سوری کړی سور تنر وی
لاپه ده با ند ی اختـر وی
شنی لو خړی سرا سر وی
لاد دروغو یـی وز رو ی
بی ادبه بـی کلچـر و ی
سودا کړی یی شرا فـت وی
بدل کړی یی خصلـت وی
چه افغا ن ور ته وا یـه شی
مسلمان ور ته وا یـه شی
دا قتلو نه دا مـر گو نه
سو خید لـی مکتبو نـه
سو خـو ی بیا مسجـد ونه
ده اخیستی ډا لـر و نـه
هم پلو نه سړ کـو نـه
لو توی لاری وا تـو نـه
رنگا رنگ وینی خو بو نـه
دتار یـخ د ی داحمـکو نـه
هـا د ظـلم حـو کمتو نـه
دا گمرا ه به شـی په لاره
دا بد راه به شی پـه لاره
چه انسان رته وایـه شی
مسلمـان ورته وایـه شی

هجوم شوق

هر گز نمیرود ز سرماهـوای او الفت گر فته ایم به تیغ جفای او
بینم اگر به چاك گریبان اوشبی صد بار نقد جان بنهم پیش پای او
آخر هجو م شو ق دل دردمندمن افگند زلف سر کش اورا به پای او
دیگر چه حاجت است به صهبا که میکند کارهزار ساغرمـی را ادا ی ا و
یادم دهد زدامن صحرای رستخیز دامان چسپ و فتنهٔ سرورسای او
کلکم مگر دهد به غزل، جان که سالهاست
خو ن میرود زچشم ادب درعزای او
دیگر «سنا» زمعنی بیگانـه در گـذ ر
خو ن می خورد کسی که شو د آشنـای او

محمد اکبر ((سنا)) غزنوی

داد محمد «راسا»

د هیواد ترانه

ای زمـا هیواده
ای میراثـه دپلروز ما
سر می له تاجارشه
ای تاټو بیه ! دنیکو زما
ته زما آبرو یـی
ستا خدمت کی یم خو شحا له زه
ستا قر با نید و تـه
لیمه هر وخت کی لیواله زه
تا آبـاده و سه
ای جو نگړی د زمروز ما

• • •

تا پخپله غیـره کـی
رو ز لی اتـلان دی
نه پریږ دی د سخن دی
ټول له مخی سر بازان دی
سر قربا نوی پـه تا
سنگره د پښتو زمـا

• • •

تا پخپل تاریخ کـی
هر زور گیر ښه شر مو لی دی
خپل نـوم او نښان دی
نړیوالو ته ښو دلی دی
سردی اوچت اوسه
ای جونگړی د میړو زما

• • •

تـا په ښکلا گـرو
رڼا ورځ توره شپه کړیده
هره یوه تړه دی
مورچل ښه سازه کړیده
تـل ښیرازه او سی
د ژوند ون ښکلی آبرو زما

• • •

ځان می سپلنـی شه
ستا د شا ړو د میرو ځنی
مال می ضد قـه شه
ستا دپت او د آبرو ځنی
تل دی وی آباد
ستا هر میدان هره ورشو زما

• • •

نن چی دی لگیـا
په هره د ښته کی ځوانان دی
تا آبـا ده وی
ستا آبادی پسی روان دی
تا سمسوروی نـور
ای لوی کوره د ښا دو زما

برای شما برگزیده ایم :

هر هفته یک داستان برگزیده :

از ادبیات جهان

نوشته : کامیل لمونیز

این هفته از ادبیات بلژیك

شکست قصر بلورین خیال

کامیل لمونیز یکی از نویسند گان پر کار وقصه نویس های شناخته شده کشور بلژیك است که نوشته هایش طنزی تلخ دزد آلود دارد رول کاراو بیشتر پر داخت به ادبیات روانی استو از آنجا که نگرشی بدبینانه به زندگی دارد ، قهرمانان و آدم های‌قصه های‌او همه در پایان کار فرجامی غصه اندوددارند قصر بلوری خیال که به وسیله دکتور مهدی حمیدی به دری بر گر دان شده ودر اصل زیر عنوان «شیشه خانه» به نشر آمده‌است نمونه یی است از کار های این نویسنده‌که به خوبی معرف شیوه کار اوست و ما آنرا با مقداری تزئید وتصرف‌ازنظرتان میگذرانیم.

کامیل لمونیز درسال ۱۸٤٤ دیده به‌جهان گشود ودر ۱۹۱۳ چشم از دنیا فرو بست .

زن با صدایی‌که‌به‌نجوا میمانست ،مهربانانه پرسید :

ـژان ، ژان من،این تو هستی ؟

قالی گسترده شده در کف اتاق صدای قدم های ژان را می بلعید .ژان، چنیـــن می‌پنداشت که «الیس» در کنار همان در یچه نیمه باز که پیوسته نسیمی سبك پرده های آنرا میلرزاند ، درخواب است ، اما گوشهای تیز «الیس» آنقدر حساس بود که ملایم‌ترین صدا هارا نیز درك میکرد .

ـبلی ژان تو ، خودم هستم .

وبیدرنگ به سوی دستهای زرد ولاغری که در هوا چیزی را کاوش میکرد و مثل این بود که میخواست حضور وی را پیش‌ازرسیدن احساس کند ، پیش رفت ، این دستها نخست به لباسهای ژان اصابت کردوسپس به نوازش سری که روی چوکی خم شده‌بود، پرداخت .

ـبلی خودت هستی ، ژان من ، من هروقت ترا بااین دستها که مدت هاست جاه چشم های مرا گرفته اند ، می‌بینم ، خوشبختی را احساس میکنم ،

در دنیایی از لذت غرق میشوم . نزدیکتر بیا ، باز هم نزدیکتر ، چه بوی خوشی داری نمیدانی بوییدن تو برای من چه خو شی و شادی ایرا نوید میدهد ، حتی اگر دنیا پراز بوی بهترین عطر هاو گل ها باشد بازهم من این بوی را تر جیح میدهم ، بوی ترا ژان من .

ـعزیزم ، عزیز تر از جانم .

ژان پلك های تاریکی را که همچون پرده یی بر آن چهره ی پریده رنگ و افسرده افتاده بود ، بوسه زد ، الیس سر ژان را باهر دو دست هم چنان بر گونه های خود فشرده نگاه داشت ، تا این بوسه‌ی پر از سپاس را در دید گانی که دید نداشتند برای همیشه نگهدارد .

ـهمین طور ، ایکاش این لحظات جاودانه بودند ، همیشه همین طور است وقتی لبهایت را روی پلك هایم میگذاری گمان میکنم نور وروشنی را بابوسه‌ات‌برایم ارمغان میدهی...

ژان عزیز، محبوب دلم!تو برای من نامرئی نیستی من به جای چشم با تمام وجودم ترا می‌بینم .

ژان که از دوا م این حالت خسته شده بود ، تکانی نامحسوس خورد، حالا الیس ...

ـدرست است من خیلی بی انصافم ،دشنامم بده ، آخرمن میتوانم ساعتها به همین حالت باقی بمانم و سراپا به اهتزاز باشم ، بی آنکه به چیزی بیاند یشم ، برای اینکه وجود ترا پهلوی خود احساس میکنم ، تو میدانی که من بیتو وجود ندارم ، من از دریچه‌چشم توست که‌به جهان مینگرم و زیبایی هارا درك میکنم ، اگر تو نباشی من هم نیستم ، تو برای من هما نگونه یی که آب برای ماهی‌که خاك برای رونیدنی ،ترا خسته کردم ؟میدانم!

آنجا بنشین ، خیلی وقت است که بیرون بوده یی ژاك عزیز ! باید خیلی گفتنی ها برای من داشته باشی ، از مردم، از کوچه‌و بازار از درختان که تازه پندك های شان بـــاز میـــشود از دوستان مشترك مـــا

ژان چوکی ایرا پیش کشید ودر حالیکه انگشتهای الیس مانند حلقه های انگشت به انگشت های وی پیچیده شده بود ، نشست وگفت :

ـ برگهای‌همه درخت‌های «بو لوارد» بیرون آمده است ، دوستان تو «ژنه» و «امی لین » را هم دیدم ، آنها همیشه‌زیبایند،درست‌مثل توالیس عزیزم .

تبسمی به سان یك موج روی لب های‌زن دوید وتاریکی سنگینی را که بر چهره اش افتاده بود سترد .

ـدو باره بگو عزیزم ، نمیدانی این خیال برای من چقدر شیرین‌است‌که دیگران‌تغییری نکرده‌اند ، که هر چیز در اطراف من درست به همان گونه یی است‌که‌من آنجا بودم ، مثل آنوقت که در سایه زندگی نمیکردم .

راستی بگو آنزن را هم که نسبت به من همیشه صحبت میکرد و من به او سوظـــن داشتم ، دیده یی ؟

ـمادام دولاك» را میگویی ؟ او اصلا بتو شباهتی ندارد ، اکنون همه موهای اوبه رنگ خا کستری در آمده ویکی از بی آلایش ترین زنهایی است که من در مدت عمرم دیده‌ام.

ـمن گفته های ترا باور میکنم ، اما نمیدانم چرا از شنیدن صدای این زن ناراحت میشوم ، هروقت که او به اینجا میاید من‌خیال میکنم دنبال چیزی آمده است که از او نیست ،به‌من تعلق دارد ، بی آنکه بدانم آن چیز چیست؟

ژان عزیز ! مرا ببخش که خیلی حرف میزنم وترا هم مجبوربه شنیدن میکنم ازآنروز که چشمان من نمی بیند همه حواس دیگرم چشم شده‌اند ، این زن به نظر من زیبایی سیاه و شومی میاید و بنابرین نمیدانم چرا این‌طور تصور میکنم که تودر باره‌ی او گمی مرا فریب میدهی ...

ـبرای من فقط یك زیبا وجود دارد و آنهم تو هستی ، تو الیس زیبا !

ـتشویش من هم از همین بابت است ، نگاه کن ببین اینجا روی گونه ام چین نیفتاده

است ؟ آیا از دیروز تاکنون برخی از تارهای موی سرمن سپید نشده است ؟ آرزوی من‌این است که همیشه هما نطور به نظرت باشم که بودم همان الیس قشنگ ودلر باکه توباتمامی قلبت دوستش داشتی •

دو باره دستهای زردش را بلند کرد ، انگشتانش پیوسته چنان‌مینمود که‌در ابریشمی نامرئی بافندگی میکند یااز الیاف هوابه تابیدن بندی مشغول است ، چهره ژان رابه چهره نزدیك کرد ودر روشنایی دریچه باآن چشمان نابینا مثل کسی که دیده بتواند ، بر آن خیره شد ، میخواست‌ازدریچه چشمان وی‌به اسرار درونی اش پی برد •

ـنه ، نه الیس هیچ چینی در چهره زیبای تو وجود ندارد ، حتی یك تار موی تو هم سپید نشده است ، گونه های‌تو همیشه مثل گل های سرخ است،پیشانی بلند وبی شکست درست به‌گندم طلایی‌تابستانی شبیه است•••

ـوتو هم هما نطور زیبایی ژان ! قیافه تو در چشمان بیجان و مرده ی من همچنان جوان و قشنگ مانده است ، من حتی یك لحظه هم ترا جزبه همان صورت‌که‌در روزهای عاشقی نگریسته ام ، ندیدم وبا این همه بعضی وقت ها تصور میکنم بعضی چیز هادر تو تغییر یافته است،مثلا وقتی به من میگویی به همان زیبایی هستم که آنوقت هابودم آهنگ صدایت درست آهنگ صدا آنروزی نیست •

دهسال میگذشت که الیس کور شده بود ، به تدریج به ضعف گرایید و سر انجام به تیرگی محض مبدل گشتو همچون نقابی برآن دیدگان تابناك و فتان افتاد ، از آن روز میان این دختر واین جهان دیوار سیاهی کشیده شد که مطلقا زندگی اورا از جهانیان جدا میساخت •

دراین تاریکخانه ، دراین دنیای تیره وتار تنها چیزی که مایه یی دلگرمی اوبود، علاقه شدید شوهرش ژان نسبت به او بود ، ژان تنها روشنایی زنده و محسوسی بودکه اوبا دستهایش آنرا لمس میکرد •

مانند سرخ گلی زیبا که بر گهای آن‌یك به یك باگذشت زمان‌به یغما رود زیبایی های چهره وی هم اندك اندك به تاراج ایام رفت ودر اطراف آن چشمخانه ها چین های بدنماو زشت پدید آمد، ضعف‌نیروی حیاتی به آرامی شکن های طلایی را از آن گیسوان گرفت و آنها رادر زیر برف پیری از تابیدن بازداشت هنوز چند سالی بیش نگذشته بود که از آن الیس دلربا شبحی بیش نماند •

اما عشق همچون یك معجزه هنوز وی رابه بقای جوانی امید وار میساخت زیرا در تمام این دهسال ژاك اورا با این دروغ مصلحت آمیز دلخوش ساخته وگفته بودکه او هم چنان زیباستو گذشت زمان هیچ تاثیری براو نداشته است •این تصورهمچون قصری سحر آمیزو شکستنی و شیشه خانه یی ظریفو کم دوام بود که الیس مانند کسیکه در خواب باشد به سکونت خود در آن دوام میدادوگرنه زندگی حقیقی او همان روز پایان یافته بود که روشنایی دردید گانش مرد •

همین تصور بود که بر تصاویر افکار وی همیشه نور افشانی میکرد و تاحدی تحمل رنج نابینایی را بروی آسان میگردانید وژان جادو گر این عالم خیال که چنین افق زیبایی را در برابر آندید گان نابینا گسترده بود با تلقین دایمی این فکر رانیز دروی میپرورانید که نه تنها او بلکه هر چیزی هم که در اطراف اوست مطلقا تغییری نیافته است ، گلها پیوسته غرق‌شکوفه اندو گذشت زمان در زیبایی دوستان‌اونیز تاثیری نداشته است •

به علت زندگی در چنین رویایی الیس لباس هایی میپوشید که برای دوره طنازیو دلفریبی او مناسب بود و بااین دوره زندگی اش که زشت و پیر شده بود هیچ تناسبی نداشت •

یکروز همین طور که او روی بسترش دراز کشیده بود و به صدا ها ییکه از کوچه بر- میخواست و با نسیمی سبك از دریچه داخل اتاق میشد ، گوش میداد ، صدای نجوایی از انتهای را هرو تو جهش را جلب کرد ،صدای ژان را شناخت و هم چنین صدای دیگری را که تاحدی استهزاء آمیز بود شنیده این دومی آهنگ «مادام دولاك» بود که همیشه خیالوی را نا راحت میداشت •

از بستر بر خواست ، دستها یش راحایل بدن ساخت وبه‌آرامی جانب‌صدا روان گردید، صدای ژان را شنید که میگفت :

«تو زیبا و قشنگی «به‌چشم من‌توبه دلفریبی امیدی ، ببین اکنون من به پای تو افتاده ام، زیرا از آن لحظه که درپناه‌لطف‌توقرار گرفته‌ام به معنی واقعی زندگی نیز دست یافته‌ام»

صدای خنده‌ی دلفریبی بر خواست که گفت :

«توبه زن بیچاره ات هم همین چیز هارا میگویی ، آن بدبخت هم با آن چشمخانه های مخوف و مو های سفید باور کرده است که تنها زیبای زنده یی است که به چشم توآمده ست ، عزیزم بس است ، همه گفته های تو همین طور است •

دراین‌هنگام‌سایه‌ی لاغری از لای دربروی زمین خزید •

ژان ، ژان عزیز م !

شیشه خانه تصوری خرد شده بود ، قصر بلوری خیال شکسته بود ، قلبی از زدن باز ایستاد ، الیس قدم آخرین را برداشت سرش چر خیدن گرفت و پیش پای شوهر نقش بر زمین شده •

مواد نباتی منابع مفید غذایی برای اطفال

مراحل اول حیات کودك که جسم اودر حال رشد ونمو می‌باشد ، توجه به تغذی او برای حفظ صحت وسلامتو نموی جسمانی اواهمیت فراوان دارد •

برای خوانند گان این صفحه ، در مورد تغذی اطفال بامواد نباتی معلوماتی تهیه نمودایم که اینك ارائه می‌گردد •

مهمترین مواد نباتی که برای تغذی کودك از آن استفاده می‌گردد و میتواند کالوری‌مورد نیاز وی را تامین نماید عبارت انداز:

۱ـ نشایستهٔ : نشایسته که یك کاربو هیدریت می‌باشد و از غله جات و حبوبات بدست میاید که با هر نوع تحولات قابل هضم میباشد بعضی ازین مواد باجوش دادن، برخی بابریان کردن و برخی از آن باپودر شدن قابلیت هضمی را پیدا می‌کند •

نشایسته یك ماده مهم تغذی آردی بوده‌و از همه بیشتر آرد گندم استعمال زیاد تردارد هر گاه قبل از آسیاب کردن پوست گندم گرفته شود گل آرد یا آرد سفید بدست میاید که فاقد و یتامین بوده مگر بسهولت هضم می‌گردد • پوست گندم یا سبوس که دارای ویتامین های مختلف از قبیل ویتامین های گروپ بی •سی •پی و ویتامین های پی‌پی میباشد • وقتیکه گندم با پوست آن آسیاب گردد رنگ آرد آن نصواری بوده وهضمیت آن کمی ثقیل اما خیلی مفید است زیـرا کـه ویتامین های متذکره را در بر خواهد داشت، مگر باید متوجه بود که برای اطفال آرد که سبوس کمتر داشته‌باشد استعمال‌گردد • یعنی آرد سبوس دار میده بیز شده وبعدا به کودك داده شود ،

زیرا کـه این نوع آرد ها هفتاد الی ۸۰ فیصد آرد خالص را دارا می‌با شند مواد سلولوز در سبوس ویا قشر گندم موجود بوده زمانیکه اطفال به تشوشات ویتامین خصوصا گروپ ویتامین های بی گرفتار باشد توصیه می‌گردد که از آرد های سبوس دار استفاده بعمل‌آید

از جو ، جواری ، باقلی و غیره حبوبات نیز آردبدست میاید مگر هضمیت این‌نوع آردها ثقیل می‌باشد •

تمام آرد هااز نقطه نظر گلو سیدیا مواد قندی غنی بوده وبر خلاف از مواد پروتینی واملاح معدنی فقیر می‌باشد و مقدار آهـن در آرد کمتر است •

غذا هائیکه از مواد آردی تهیه میشودعبارت از فرنی هاو پوری می‌باشد که توسط آرد برنج ، کچالو و زردك و دیگر حبوبات تهیه می گردد •

سبزیجات :

سبزیجات تازه که‌به‌طفل داده‌می‌شود دارای مواد مختلف بوده به‌صورت عموم یك الی‌چهار فیصد پروتین را احتوا میکند اما بعضی از حبوبات مانند لوبیا ونخود و غیره از نقطه نظر پروتین غنی بوده ، کچالو بیست فیصد مواد قندی را احتواء میکند ، تر کاری های سبز یك الی پنج فیصد مواد گلوسیدی وبرخی دیگر شان ده فیصد مواد گلوسیدی یا قندی را دارا می باشند • مقدار مواد شحمی در سبز یجات کم بوده امامقداربیشتر موادمعدنی از قبیل کلسیم ، پوتاسیم ، فاسفورس،آهن منگانیزه سودیم ، کلور وغیره را احتوامیکند که این مواد در نشوو نمای اطفال رول مهم دارند •

همچنان سبزیجات ازنظر ویتامین‌هاخصوصا ویتامین سی وویتامین‌ای، ویتامین بی‌کامپلکس ویتامین پی‌پی و ویتامین اچ وغیره غنـــی می‌باشد •

کچالو :

کچالو دارای ویتامین سی بوده واز لحاظ ویتامین های دیگر فقیر است •

مقدار گلوسید ها با مواد قندی در کچالو بیشتر بوده اما مواد معدنی و املاح ندارد •

مزه کچالو خوب و هضمیت آن سهل است وبه سه شکل به اطفال داده میشود •

۱ـ کچالو را جوش بدهید وبعداز آنکه پوست آنرا برداشتید کمی نمك بالایش‌پاش داده و به طفل ایکه سن‌آن بالاتراز۴ ماه باشد بدهید •

۲ـ کچالو دربین شوربای ترکاری باید انداخته شود و به طفل بالاتر از سن شش ماهه داده شود •

۳ـپیوری کچالو ،کچالو رادربین آب‌نمکدار جوش بدهید تا خوب نرم‌شود بعداز آن کچالو رامیده نموده و شیر جوش داده رابالای آن علاوه کنید تابقوام فرنی بیاید وبه اطفال کلان سن یك مقدار مسکه نیز اضافه گردد • بعضی اوقات همرای کچالو،زردك رانیز اضافه می‌کنند واگر کمی سبزیجات بان علاوه گردد لذت هیوری خوب و ارزش غذائی آن بیشتـر

هما هنگـــی ساز هژمونیزم با امپریالیزم

٤ـزردك دارای ویتامین‌های بی‌وسی بوده یکتعداد املاح‌معدنی نیزدرترکیب‌آن‌شامل‌است از قبیل سودیم ، پوتاسیم ، مگنیزیم وغیره•

در ترکیب زردك یك ماده دیگر بنام پکتن نیز موجود است که دربین‌حجرات بین الجروی زردك جا دارد و خاصیت جذب نمودن آب را داراء می‌باشد ، از همین سبب است که زردك در هنگام اسهالات اطفال توصیه می‌شود باید زردك را بعدازشستن تراش کرده‌بصورت خام بطفل داده شود زیرا که ماده (پکتین)آن‌در وقت اسهالات افرازات معائی را بخود جـــذب کرده و می‌بندد وسبب‌توقف عمل طفل‌می‌گردد زردك به چندین شکل به کودك داده می‌شود:

۱ـ مانند کچالو پیوری ساخته می‌شود که دربالا ی طرز تهیه آن ذکر شد •

۲ ـ زردك در جمله اجزای شوربای ترکاری شامل بوده مگر ناگفته نماند که مدت طبخ زردك از یانو نیم تادو ساعت رادر برمی‌گیرد در حالیکه برای‌پخته شدن‌کچالو ده تا پانزده دقیقه وقت لازم می‌باشد یعنی زردك را نسبت به کچالو پیشتر به دیگ انداخته و وقتی کمی نرم شد بعدا کچالو رابه آن علاوه‌نمائید•

۳ـ در موقع اسهالات اطفال زردك را جوش داده آب آنرا از یك صافی پاك و تعقیم شده گذشتانده و بعد ازآنکه کمی نمك به‌آن علاوه نمودید توسط چوشك به طفل داده شود و تا وقتیکه وضعیت هضمی طفل خوب نشده‌کدام غذای دیگر بوی داده نشود •

طریقه استفاده از زردك خام :

ز ر د ك را خـــــو ب شسته وبشکل خلال تراش نموده بقسم میوه بطفل داده می شود این طریقه مفید تراست •

زیرا که ویتامین‌آن‌خراب نمی شودویتامین درسی درجه حرارت تخریب می‌گردد •

بادنجان رومی :

بادنـــجان رومـــی یـــك نبات خوشمزه بوده که بشکل خام وپخته خورده می شود،بادنجان‌رومی‌دارای ویتامین آ،بی،سی وکا میباشد •

حبوبات:

حبوبات از قبیـــل لـــوبیا ، نخود باقلی ، مشنگ وغیره در غذای طفل شامل میباشد •

حبوبات برخلاف سبز یجات مواد پروتینی را زیاد احتوا میکند و کاربو هیدریت آن نیز زیاد است چون هضمیت این مواد کمی مشکل است ازین سبب کمتر توصیه می‌گردد •

سبزیجات تازه :

عبار ت اند از گاهو، پالك‌گشنیز،نعنا، ملی سرخك گندنه وغیره‌اکثراین‌مواد درغذای طفل شامل می گردد.

شطرنج یکی از بازی های خیلی‌دوست‌داشتنی است درین عکس یك جوان علاقمند به شطرنج میخواهد حرکت دانه ها را بیك‌لیشك بیاموزاند .

سبزیجات بر علاوه ویتامین ها دارای‌مواد معدنی بوده‌که‌برای‌نشوو نمای طفل فوق‌العاده باارزش می‌باشدازقبیل آهن ، فاسفور،کلسیم ومقدار ویتامین سی ، آن بیشتر از سایر ویتامین ها می‌باشد •بادنجان رومی را برای خوشمزه ساختن غذا استعمال میکنند • این ماده در غذای اطفال نیز با اهمیت بوده در ترکیب پیوری ، شوربای ترکاری که برای اطفال داده‌می‌شود شامل می‌باشد •

بادنجان رومی بشکل خام نیز به اطفال داده میشود بقسمی که اولا خوب شسته شده وبعد از جدا کردن پوست بالای آن کمی نمك پاش داده شود آنگاه بحیث‌یك‌میوه بطفل داده شود ، ناگفته نماند که باید در وقتیکه‌معده طفل خالی باشد داده نشود زیرا که مقدار اسید معده را زیاد ساخته وسبب لاغری‌طفل می‌گردد •

پوتاسیم ، مس وغیره ، چون در ترکیب پوست سبز یجات سلولوز موجود است واین ماده تا اندازه هضمیت مشکل دارد ، لذااطفال نمی توانند که از سبزیجات خوبتر استفاده نمایند • لذا سبزیجات باید بصورت پخته شده به اطفال داده شود ، سبزیجات بایددر ظروفی طبخ گردد که در آن اکسیژن نفوذ کرده نتواند،زیراکه دراثر حرارت اکسیژن‌ویتامین هارا خراب نموده وارزش شانرا از بین می‌برد خصوصا ویتامین سی که در حرارت ۳۰درجه تخریب می گردد •

شوربای ترکاری :

اقسام مختلف تر کاری از قبیل کچالو ، زردك ، لوبیا و نخود وسبزیجات را گرفته دربین یك لیتر آب نمکدار ، ده پیاله متوسط چای خوری برای مدت ۳ تا ٤ ساعت بالای آتش حرارت داده می شود • آتش تیزنباشد تا خوب جوش خورده بالای آن یك قاشق‌آرد که‌مدت ده دقیقه بریان‌شده باشد علاوه میگردد عوض‌آرد بریان شده‌نان‌سرخ‌شده‌رامیتوان‌استعمال کرد • این شوربا برای اطفال بالاتر از سن ٦ماهه خیلی مفید است •

در شوربای ترکاری اطفال کلان سال کمی گوشت قیمه شده نیز اضافه شده می‌تواند•

میوه جات :

میوه ایکه برای اطفال داده می‌شود عبارت انداز مالته ، نارنج ، لیمو ، سنتره ، سیب، تاك ، انگور ، انار ،بادام ، چارمغز وغیره می‌باشد •

میوه جات دارای ویتامین ها واملاح معدنی بوده وهم کمی کاربو هیدریت را احتوامیکند مگر از نظر پروتین فقیر می‌باشند ، تنهابادام وچارمغز کمی پروتین دارند ، لیمو ،سنتره، نارنج، مالته بهترین منابع ویتامین سی می باشند •

همچنان کیله و انگور از ویتامین ها غنی است •

سیب علاوه بر داشتن ویتامین ها دارای ماده پکتین ، نیز می‌باشد که در واقعات سوء هضم اطفال توصیه می‌گردد •

بدینترتیب که سیب را خوب شسته وتراش نموده وبه اطفال داده شود ، سیب یـــك میوه فوق العاده مفید می‌باشد • میگویند هر روز یکدانه سیب‌بخوریدتاسالم و صحتمند باشید •

کاوون توفانی

دامید غوټی ...!

د بها ر نسیم چلیږی ، ویښوی ویده دښتونه
تخنوی د چمن حوری ، خندو ی مړاوی گلـــونـه
بیا په مینه مینه راغی ، پسر لی‌په‌وطن باندی
په خو لی کی یی راو ړ ی دی، دنیا دنیاعطرونه
د آسمان په شینکی ډنډ کی سپینـی وریځی په نخا شوی
دبارا ن خاخکو چړ او کړل ، بیا د وریخو گریوانونه
د سپوږمی خنډ کـی زانگی ، دشبنم نورسی پیغلی
دگلونو شو نډی سری شو ی ، سوزو ی‌داغلی‌زړونه
خړو د ښتو کی بهیږی ، یو رنگیـــن توفان د گلو
پـه شنیلیو ښایسته شول،دهیواد سپیره ډا گونه
ای ساقی درنه لو گی شم، راکوه‌شراب دمینی
تری‌ژوند می پری خړو ب کړه ، ډکوه را ته جا مونـه
د خو دی هره ذره می ، د مستی پـــه سین لاهو که
رانه هیر که تیر یا دو نه ، رانه لری که غمو نه
د (کاوون) د زړه په‌وینو، دا میدغوټی خروب شوی
اوس‌په مینه را ته خاندی ، رټل شوی ار ما نـــونه

معرفی کتاب :

رهنمای ترافیکی

رهنمای ترافیکی در بخش قواعد سیر و حرکت بالای جاده های عامه کتاب سودمند دیگری است که‌به تیراژ چهل هزار نسخه به قطع بزرگتر از جیبی،در یکصدو شصتو پنج صفحه ، چهار رنگ و حاوی بیش ازدو صدو پنجاه فوتوی رنگی در زمینه های بـــه شناخت آوری اصول واساسات سیر و حرکت وسایل ترافیکی ، در راه های عامه به تازه‌گی به وسیله اداره تعلیم وتربیه و تبلیغات ریاست ترافیك به نشر آمده است •

از دیاد روز افزون وسایل ترافیکی در شهر کابل در جریان بیش از یك دهه‌ی پیش تاکنون ، تراکم بیش از اندازه معین جمعیت در آن وعدم تاسیسات ووسایل مدرن ترافیکی در شمار عواملی بوده‌اند و هستند که درسال های آخیر مشکل ترافیك را جدی تردر چشم انداز ما قرار داده و هنوز هم میدهد •

بدون شك دشواری ترافیك دشواری‌خاص کشور مانسیت و هر کشور به نسبت خردی وبزرگی شهر هایش ، تعداد و سایل که‌درراه های آن در حرکت است و مقدار امکانات و وسایل مدرنی که در اختیار دارد ، به گونه‌یی وکم ویا زیاد با آن روبرو است •

اما آنچه ترافیك رادر کشور ماو به صورت اخص تر آن در کابل ویژگی می‌بخشد این است که از سویی دست اندر کاران اموراه سازی و جاده سازی شهری در گذشته، آینده بینی نداشته و جاده ها را چه از نظر عرض وچه از نظر دیگر مسایلی فنی مطابق بانیاز مندی های همان زمان به ساختمان گرفته‌اند واز سوی دیگر نا آگاهی و بیسوادی عام‌در میان مردم ما تفهیم والقاء هر گونه دساتیررا در گستره وسایل تبلیغاتی مانند مطبوعات نفی میکند واین هادرمجموع موجب شده است که ترافیك ماترافیکی باشد نمونه که افزاینده بر آنچه گفته شد مسایل دیگری نیز ازمانند اشغال پیاده روها به وسیلهٔ فروشندگان‌دوره گرد ، کم عرض بودن پیاده روها وبه اجبار مورد استفاده قرار گرفتن‌جاده های موتر روبه وسیله پیاده هاوده ها مورد دیگر از این‌گونه نیز در همین راه قرار میگیرد و کار نظم وامن ترافیك را مشکل میسازد •

درسال های پیش از انقلاب که از سویی هیچ یك‌از ادارات و سازمان های دیگردست اندر کار مسایل نظم وامن جاده به اساس روحیه‌ی مسلط در اداره ناسالم کشور هیچ گونه همکاری یی با اداره مرکزی ترافیك نداشتند واز سویی‌نیزخود ترافیك نمی‌خواست ویا نمیتوانست نوعی همکاری و توافـــق میان خود و مردم به وجود آورد این مشکل بزرگتر و حل ناشدنی تر می نمایاند، اما بعد از سال های پیروزی انقلاب این اداره نیز باد گر گونی ضوابطومعیار های تعیین کننده‌یی که درروند تکامل‌جامعه‌ی‌مابه‌وقوع‌آمد درنحوه‌ی کار خود تجدید نظر کردو امور ترافیك رابه گونه یی عیار کرد که اکنون هم مردم خود در فراهم‌آوری تسهیلات ترافیکی تلاش‌دارند و هم ساحه فعالیت خوداین اداره وسعتی چشمگیر یافته است واین هادر مجموع نوید بخش است به این که با تلاش وکار جمعی ارگانهای مسوول وجلب وجذب همکاری‌شاملان ترافیك این دشواری به مرور راه حل یابدویا اینکه از پهنای آن کاسته شود .

نشر کتاب رهنمای سیر و حرکت بالای جاده های عامه یکی از کار های با ارزشی است‌که ترافیك کشور بعداز تدوین قانـــون ترافیك وبه اجرا آوری اش اقدام به آن‌کرد وزمینه هایی را فراهم‌آورد که شاملان ترافیك بتوانند بااستفاده ازآن بهترو بیشتر به‌وجایب ومکلفیت های قانونی خوددر این مورد آگاه گردند و آنرا به کار بندند •

دراین کتاب که در دو بخش به تهیه‌آمده است عنوان هایی از مانند : قاعده اساسی رفتار در ترافیك جاده، استفاده از جاده‌موتر رو، داخل شدن به جاده‌ی موتر رو و حرکت نمودن از حال توقف ،تنظیم وسایط نقلیه قبل از چهاراهی ، دور خوردن به راست و چپ ، دور دادن عراده و عقب راندن ، تنظیم حق اولیت توسط خارندوی ترافیك ،توسط سگنال‌برقی، توسط‌علایم ترافیکی و قاعده ی راست بر چپ ، سرعت وسایط نقلیه ،فاصله وسایط نقلیه ، سبقت کردن، راه دادن وعبور از جناح وسایط نقلیه متوقف وسایر موانع وضع خاص ترا فیکی ، توقف‌وپار کینگـــ، مکلفیت در صورت به میان آمدن عوارض تخنیکی وسایط نقلیه بالای جاده ، استفاده از وسیله باخبری «هارن» استفاده از چراغ‌های وسایط نقلیه ، استفاده از وسایط نقلیه‌عامه، حمل و نقل اشخاص ، انتقال بارو محمولات وسایط نقلیه ، مکلفیت های راننده وسایط نقلیه و کلینر آن ، قواعد سیر و حرکت‌برای بایسکل رانها ، مکلفیت های را ننده‌گان گادی، گراچی های دستی‌وحیوانی ووسایل مخصوص انتقال اشخاص و اموال ، قواید رفتار برای شاملان پیاده ، دهلیز پیاده رو ، شمول حیوانات‌درترافیك جاده، مکلفیت ها در صورت وقوع حادثه ترافیکی ، مکلفیت کمك نمودن در حادثات ترافیکی ، کش نمودن وسایط نقلیه غیر فعال از روی جاده ، امتیازات خاص،جلوگیری از تولید موانع و اذیت بالای جاده عامه، تخلفات ترافیکی وجزاهای تنبیهی ودر بخش دوم علایم وتاسیسات ترافیکی ،علایم‌اخطاریه علایم حق اولیت ، علایم ممانعت کننده ،علایم هدایت دهنده «امریه» ، علایم رهنمایی و معلومات دهنده ، علایم منضمه ، تاسیسا ت ترافیکی و خطوط روی جاده به چشم میخورد که آگاهی یابی به هریك از موارد یاد شده امری ضروری است برای هرشامل ترافیك.

سمونوال محمد علی احمد یار رئیس ترافیك در مقدمه یی که‌به کتاب نوشته این نکات را یاد آوری میکند :

«ازدیاد وسایط نقلیه مشکلات وپرابلم‌های ترافیکی را نیز باخود همراه دارد ، این‌پرابلم ها خاصتا در شهر هاکه با تراکم نفوس نیز توام است بیشتر محسوس میباشد ، تلفات جانی و مالی که امروز از ناحیه ترافیك جاده بمیان میاید خیلی هاسنگین وجبران ناپد یر میباشد •

طبعا از دیاد وسایط نقلیه وتراکم نفوس در کشور عزیز ما پرابلم های ترافیکی بیشتر خواهد شد •

بناء لازم است تابه منظور تامین امن ونظم ترافیك جاده ، جلوگیری از حادثات ترافیکی وتلفات جانی و مالی ناشی از آن ، هموطنان عزیز با اساسات قواید و مقررات ترافیکی علایم و تاسیسات ترافیکی آشنایی و معلومات لازم داشته وبه صورت آگاهانه و مطمئن از جاده های عامه استفاده نمایند •

مسلم است که بسیاری واقعات و حادثات ترافیکی جاده قابل پیش بینی و جلو گیری بوده با عقل ، فراست ، احتیاط ، حزم ودور اندیشی انسان ارتباط دارد ، هر گاه انسان از قواعد و مقررات ترافیکی جاده معلومات‌لازم داشته و به صورت آگاهانه و محتاط سیرو حرکت نماید یقینا تاحدود زیاد ازوقوع‌حوادث ترافیکی و تلفات جانی و مالی ناشی از آن جلو گیری شده میتواند ••• »

در کتاب به نشر آمده اغلاط طباعتی بسیار کم اندك به چشم میخورد وهم چنین درزیبایی و دیزاین آن تو جه کافی صورت‌گرفته‌که این خود نموداری از تلاش و زحمت مسوولان‌امور چاپ ترافیك را میرساند •

برای نخستین بار دراین کتاب کلمات دری راننده به جای دریور ، وسیله با خبری به‌جای هارن و عقب راندن به جای ریورس به کار گرفته شده که میرساند مسوولان ترافیك علاقه دارند تا جای امکان از کلمات رایج انگلیسی در مسایل ترافیکی کمتر بهره جویند و کاری است بسیار نیك و مبارك •

نشر رهنما سیرو حرکت بالای جاده‌های عامه را کتاب ارزشمند در ساحه‌ی کار ترافیك بابررسی میگیریم ویاد آور میگردیم که هر چند بدسترس قراردادن‌چنین‌نشراتی سودمندی فراوان دارد ،اما با توجه‌براینکه تعداد بیشتر شاملان ترافیك مابیسوادویاکم سواد میباشند اگر ترافیك در پهلوی نشراتی ازاین مانند اتکا ی بیشتر به برنامه های رادیویی و تلویزیون داشته باشد بدون شك رساندن پیام هابه مردم آسان میگردد و ترافیك نیز از کار خود سودی بیشتر میبرد •

مطالعه این کتاب رابه همه‌ی شاملان‌ترافیك توصیه میداریم •

تازه‌هایی

از هفت اقلیم

د ږ - شیر خانخیل څېړنه

دانسان دونو (قدونو) په ټیټوالی او جګوالی کی دغرورول

دلو ئیدو نقصا ن :

د بد ن د غد وا تو له جملی څخه د هیپو فیز غد ه چی د سر په کا سه کی یعنی په مغزوکی پر ته ده د نیم ګرا م په شاواخواکی دروند وا لی لر ی او د لوئیدو یو ډیر مهم فکتور بلل کیږی. دد ی غد ی په بی کفا یتی سره سړی ډیر ټیټ او په ډیر افراز سره دفیل په څیر (ګیګا تیك) منځ ته را ځی . ا لبته دا یو ه ډ یره ښکا ره او ځلا ند ه و ظیفه دد ی غد ی ګڼل کیږی .

مګر دا غد ه نو ری و ظیفی هم لر ی لکه د ټو لو دا خلی غدوا تو د فعا لیت کنترو ل ، چی له دی کبله دی غد ی ته تنظیمو ـ ونکی غده وا یی . هیپو فیز نو ر هو ر مو نه هم افرا ز و ی چی دهغو په وا سطه د و ینی فشا ر جګیږ ی دا د را ر تر شح کمیږ ی او در حم تقلص ز یا تو ی ،دشیدو د تو لید سبب کیږی او دا وبو ، غو ړو ، شکرو او پر و تینی مواد و تبا د له تنظیمو ی او ګړندی کو ی یی دا غده که څه هم ډ یره وړه ده و لی بیا هم دا غده د ر ی برخی لر ی چی لمړ نی ، منځی او و رو ستی بر خی یی بو لی هره بر خه ځا نته بیل ، بیل هو ر مو نه تو لید و ی (هو ر ـ مون د غد وا تو دا خلی ا فرا ز یا تر شح ده چی را سا وینی ته دا خلیږ ی) په لمړ نی بر خه کی شپږ هور مو نه (د لو ئیدو هور مو ن د شیدو د تر شح (لکتو ګین) دوه هور مو نه چی دتیر و ئید او د بډ و ډ و (ګرده) دسر غد ی فعا لیت اداره کو ی او د و ه نو ر هور مو نه (ګونا دو ترو پ) چی د تنا سلی غد ی کا ر تنظمیو ی) تر شح کیږ ی په منځنی بر خه کی ورو ستی بر خه دو ه هور مو نه ا فراز وی چی هغو ته (وازو پر یسین ا و او کسیتا سین) وا یی .

دادوه هور مو نه د و ینی دفشار ، درحم د حر کاتو یا تقلص او د اوبو د تبادلی(استقلاب) جو ړو نکی دی د هیپو فیز د بی کفا یتی له کبله څه رنګه چی په څار یو کی تجر به شوی د پر تین تشکیل یا د سنتیز) ته ضر ر ـ پیښیږی او معطل کو ی یی . له دی کبله ډ یر کو چنی (کار لیك) منځ ته را ځی . نو که چیر ی دهیپو ـ فیز عصا ره ځوانو څارو یو ته تطبیق شی . نظر و عادی جسا مت ته دو ه برابر ه غټیږی . همدارنګه ما شو ما ن چی هیپو فیز یی دتولدی نقصا ن له کبله انکشا ف نه وی کړ ی او یاد ساری نا رو غیو په وا سط هورمو ن افراز نه شی نو ډ یر کو چنی پا ته کیږی .

دقد اندا زه ۱۲۰- ۱۳۰ سانتی متر ه و ی مګر د عقل په لحا ظ کوم نقصان نه لری ، تحصیل کو لای شی .

دتیرو ئید دغد ی نقصا ن هم د لو ئید و موده و رو سته اچوی . پوها ن تر او سه په د ی نه دی بر یالی شوی‌چی دټیټ قد دمخنیو ی په باره کی کو م‌مصنوعی هور مو ن جو ړ کړی . نویواز ی تستو ستیر و ن یعنی (دنا رینه تنا سلی هور مو ن) چی په سنتی تیك یا مصنو عی تو ګه‌جوړ یږ ی ، تر یو ا ند ا ز ی دا ستعما ل وړ د ه . دا هو رمون دتنا سلی اعضاو انکشا ف او لو یوا لی او هم تنا سلی دو همی نښی نښا نی لکه بر یت ، ږ یره دتنا سلی اعضا و و یښته او نور منځ ته را و ړ ی او دد ی د پاسه دپرو تینی موادو په تباد له کی ښه اغیزه لر ی نو څر نګه چی ښکا ره د ه یو ه اندا زه ضر ر هم لر ی .

له د ی کبله پو ها ن زیارباسی چی بی ضرره سنتی تیك(مصنوعی) مواد منځ ته را و ړ ی دد غو موا دو په تر څ کی یو هم (انا با لیك ستیر و ئید ی) مصنو عی مواد چی د ا مواد په خا صه تو ګه استعما ـ لیږ ی چی د هغه په وا سطه ټیټ قد ی په کا ل کی ۷-۹سانتی متر ه لو ړ یږی او د تدا وی په ټو له مود ه کی ۳٤-۳۵ سا نتی متر ه لو ړ وا لی مو می .

په ښه تو ګه تداوی د انسا ن دهیپو فیز د هور مو ن په وا سط سر ته رسید لی شی یعنی د هغه په وا سط ۹-۱۱ سا نتی متر ه قد په کا ل کی لو ی کیږی او نقصان هم نه لر ی مګر دد ی ډول هور ـ مو نه پیدا کو ل یو پر کتیکی کار نه دی ، ځکه چی د څارو یو هور مو ن دا نتیجه نه ور کو ی‌یعنی هغه د نو عیت او خصو صیت په لحا ظ یوا زی د څار و یو دپاره ګټور دی .

ا لبته او س، او س پو ها نو دا خبره دتجر بی لا ند ی نیو لی ده چی دڅار و یو د هور مو ن دا نوعیتی خصو صیا ت له منځه لر ی کوی دا رنګه تداو ی تر شل کلنی پو ری نتیجه و ر کو ی.

ګیګا ن او ا کرو میګا لی :

ګیګا ن تیزم هغه حا لت ته وایی چی د سړ ی و نه (قد) تر د وه متره لو ړه و ی چی دا حا لت دلو ئید و هور مو ن په زیا ت‌ترشح سره پیدا کیږ ی ، سبب یی هم دهیپو فیز نارو غی ده ، که څه هم او ږ ده قدو نه خلك په نړ ی کی زیا ت دی چی هغه په د ی شمیر کی نه را ځی .

دګیکا نتیك عضلا ت که کمز و روی نو سړی زرزر ـ ستړی کیږی، همیشه سر دردهوی تنا سلی‌اعضا یی مکمله انکشا ف‌نه وی او دو همی تنا سلی نښی نښانی هم نا قصه وی اکرو میګالی تر هغه دد وو یو نا نی کلمو څخه عبا ر ت ده چی ا کرو ن داطرا ف یا پښی) او میګا س د لو ی اوغټ معنی لر ی .

داځکه چی دا کرو میګا لی نا ـ رو غی تر (۲۵) کلنی پو ر ی خلك ور باند ی مبتلا کیدا ی شی‌نوله‌دی کبله دهغو ی قدو نه نه لو ړکیږی بلکه په بر یلن کیږی .

اکرو میګا لی ډیر ه بد ه ناروغی ده په دی نا رو غی کی د سردرد، کا نګی (استفرا ق) د عضلا تو کمز و ری او تنا سلی نوا قص‌لیدل کیږی . حتی د با صر ی په اعصابو تا ثیر کو ی . دد ی نا رو غی له کبله هډ و کی ډ یر غټیږ ی او نوی اعضا و ی دو ه برابره غټ وی لا ند نی زا مه او ږ د ه و ی‌او د غا ښو تر منځ فا صله پیداکیږی دپز ی هډ و کی هم غټ‌ښکا ری، حتی ژ به هم غټتیږ ی نو مخصوصاً پښی ډ یر ی غټی وی .

په‌دی نا روغی کی د نورو غدا ـ وا تو تر شح هم ستو نزو سره مخامخ کیږ ی . او یا بر قی شعا ع ور کو ل دی البته او س نو ی‌طر ـ یقی هم منځ ته را غلی دی .

تجربه های جوانتران

(نمونه نوشته هایی از شاگردان کورس ادبیات اتحادیه نویسندگان)

آزادی و آزاده گی منش مردم ماست

عبدالوهاب محصل مرکز تربیوی مخابرات

در وطن عزیز و مردخیز ما مردمان با شهامت ، دلیر و سرشار از عشق به آزادی چون ابومسلم خراسانی ،حمزه پسر آذرك، یعقوب لیث صفار و هزاران دیگر همواره بیرق گلگون آزادیخواهی را بر تارك جهان و در قلب آسیا بر افراشته اند . بنا بر این هیچ نیروی اهریمنی و شیطانی نمیتواند ، آزادی واستقلال کشور ومردم ما را سلب نماید .

از آنجایی که آزادی حق مسلم خلق هاست. پس خلقها برای طرد تجاوز و دست درازی و تحقق بخشیدن پیروزی کامل و حفظ آزادی تا پای مرگ می رزمند اگر به تاریخ نظر بیندازیم اشغالگران انگلیس توسط غلامان گوش به فرمان خود ((طبقات حاکمه ستمگر و ارتجاع)) آزادی کشور عزیز ما را سلب کرده بودند ، میخواستند افغانستان عزیز را به پایگاه ارتجاع وامپریالیزم مبدل نمایند .

اما مردم زحمتکش افغانستان در مقابل تجاوز انگلیس و بهخاطر کسب آزادی بی تفاوت نمانده جواب دندان شکنی به امپریالیزم انگلیس دادند .

لاکن گماشتگان آنها چون طبقات حاکمه ستمگر و ارتجاع قرار نه نشسته با دیگر خواستند اهداف شوم وغیر انسانی خودرا در کشور عزیز و قهرمان ، پیاده نمایند . اما غافل از این بودند که زحمتکشان افغانستان به هیچ آستانه یی از زور و ستمگری سر خم نخواهند کرد .

از سوی دیگر امپریالیزم، ارتجاع و ستمگران خورسند و امروز نیز میخواهند در سر زمین آزادهٔ ما دست های چپاولگر خویش را دراز نمایند و توسط فرزندان صدیق نابکار و غلامان حلقه بگوش خود یکبار دیگر هدفهای نامقدس شان را برآورده سازند و دست های پلید شان را به خون آزاده گان سرخ نمایند بدون این که بدانند که در کواراده خلق تعین کننده است . وغافل از این که خلق های افغانستان برای آزادی تاپای جان می رزمند .

مسالهٔ اساسی و تعین‌کننده این است که آزادی و حق تعین سرنوشت حق طبیعی انسان‌هاست.

چنانکه از شهامت خلق ها در ادوار تاریخ و پیکار رزم جویانه مردم در سراسر جهان، خصوصاً کشور شورا ها ، ویتنام قهرمان، اسپانیه و کیوبا و غیره خلقهای با شهامت جهان نام گرفت که به خون گرم خویش علم آزادی و حقانیت را بر افراشتند ما نیز به آزادی خواهیم رسید و در فش گلگون مبارزه را بر افراشته نگاه خواهیم داشت .

نوشتهٔ ناهید (بشر دوست)

آرزوها در بین ستارگان رنگ می باختند

ـ ودر آن هنگام که ، خورشید دامن ازین خویش را از روی مرز های خاکستری رنگ بر میداشت وتیغهٔ سنگها آرام ، آرام دامن روشن خورشید را از گرداگردخود جمع میکردند وبه پرواز در میاوردند ، طفلکی به پای گور مادر زانو زده بفکر فرو رفته بود وبا این تخیلات طفلانهٔ خویش با مرگ ،با نابودی و بابی پناهی غرق در مباحثه بود .

یکبار بسوی آسمان نگریست .... هنوز روشن است .

ودر این هنگام پرندگان چند را در پرواز دید که از دور دستها بدینسو می آیند ، یکبار خواست وآرزو کرد که :

((ای کاش پرندیی می بودم وما دری میداشتم و میدانستم که مادرکی هست و محبت مادرچه هست .))

واین آرزوی ناگهانی اشك گرم را بر گونه های نازك طفل به ارمغان آورد .

موقعیکه پرندگان از بالای سرش گذشتند ، با همان نگاه‌اولی آن ها را بدرقه نمود تا از نظر ناپدید شدند .

خنك زهرش را از لا بلای‌پاره‌گی های پیراهن به بدنش داخل کرد . طفلك زانو هایش را محکم در آغوش گرفته به خودش‌فشار داد ، سر را بالا زانو هایش نهاد ودر حالیکه کمی گرمی دروجودش راه یافت با همان دنیای خواسته هایش آرام ، آرام به خواب رفت.

شب دامن سیاهش را بروی موجودات پهن کرد و بعد ازگذشت دقیقه یی چند طفل از هم گسست و بی خیال سر به روی سنگهای گورستان نهاد .

وه ! چه شیرین بود خوابی که او دیده بود .

باد سرد نغمهٔ تلخش رابگوش طفلك سرود و بیدارش نمود شب از نیمه گذشته بود و آرزوی که ساعتی چند او را به لذت دنیا آشنا ساخته بود .... اینك در بین ستارگان رنگ می باخت .

ثریا مجیدی

آزادی چیست

آزادی کلمه ییست مقدس که انسان در طول تاریخ تکامل خود برای حصول آن مبارزه‌نموده وآنرا گرامی داشته است. طنین آزادی همانند زندگی ـ خوشبختی آور ، زیبا ، روحپرور و خوشایند است آزادی بسان هوا وآب لازمه زندگانی انسان بوده حیات بشری‌بدون آن بی ارزش میباشد در جهان امروزی که زندگی‌انسان به‌مراحل جدید تری رسیده است مفهوم آزادی نیز وسیعتر گردیده و با نیازهای اساسی زندگی انسان ارتباط یافته است .

مفهوم گسترده آزادی شامل آزادی از فقر ، آزادی از بیسوادی وآزادی از ستم و بی عدالتی طبقاتی میباشد . با آمدن انقلاب ثور در افغانستان کشور ما نه تنها به سوی تکمیل و تمامیت آزادی سیاسی کشور گام های موثر برداشته بلکه از لحاظ اقتصادی نیز وارد مرحلهٔ جدیدی گردیده است .

رهایی انسان زحمتکش ازیوغ ستم ملاکان و سرمایه داران بزرگترین شکل ازادیست که به انسان کشور ما هدیه گردید، آزاد شدن دهقان در بند کشیده شده از زنجیر ستم زمین‌داران بزرگ مفهوم واقعی آزادی رابه هموطن بلا کشیدهٔ ما به‌ارمغان آورد . افراد کشور ما وقتی لذت آزادی را با گوشت و پوست خویش احساس خواهند نمود که بیسوادی ، مرض فقر و بیکاری‌از افغانستان محو گردیده و در پهلوی آزادی معنوی از مزایای مادی لازمه زندگی یك انسان با کرامت نیز برخوردار باشد .

سلطانه شاگرد صنف دهم

ای انسان

تو ای انسان ، مبارزه کن ، بجنگ و تلاش کن تا جهان را از این همه آشوب و غوغای اندوهنا کش نجات دهی .

مبارزه کن تا خود و همنوعان‌خود را از زیر یوغ سنگین استعمارو اسارت نجات دهی و بد شمنان بفهمانی که نباید از حد خویش زیاده روی نمایند .

ای‌انسان بجنگ بجنگ با دست خالی ، با قلم و کاغذ با زبان و عقل خود در راه ازبین بردن‌طیارات جنگی ، بمب های اتم و سلاحهای ذروی .

بجنگ تا تمام وسایل جنگی را از بین‌ببری و چیزی باقی نگذاری که توسط آن انسان و زیبایی های طبیعت را از بین ببرند ، بجنگ تا به آرزوی‌دیرین وپاك خود دست یابی .

تلاش کن ای انسان ، تلاش‌کن تاصلح و آرامش را بمیان‌آوری وآنهایی را که برای از بین بردن جهان میکوشند به راه راست وحقیقت هدایت کنی و آگاه‌سازی که آیا آنها با از بین رفتن جهان باقی خواهند ماند ؟

آیا آنها از این جهان نیستند ؟ آیا آنها زیستن را دریك فضای‌آرام و صلح وصفا ، صمیمیت وبرادری در بین زیبایی های جهان دوست ندارند ؟

پس چرا در راه ازبین بردن این همه خوبی ها و زیبایی ها میکوشند ؟

چرا باعث میشوند تا صلح وآرامش را از بین ببرند ؟

چرا نمیخواهند در کنار خواهران، برادر آن ، پدران ومادران خویش در فضای مملو ازصمیمیت وصفا زیست نمایند ؟

چرا ؟ چرا ؟

شکریه «نواندیش» متعلمه لیسه آریانا

ارزش‌هنر درزندگی اجتماعی

این یك امرمسلم‌است‌که‌انسان موجودیست اجتماعی . ودریك اجتماع زندگی میکند و همیشه باتوده ها در تماس میباشد گاهی در این تماس هاو برخورد ها چیز های از توده ها میاموزد و گاهی هم چیز های آموزنده رادر اجتماع می‌آموزاند .

و هنر در این زمینه ارزش مهمی دارد زیراهنر پدیده‌ایست به خاطرییان، تجسم وانعکاس واقعیت هابه منظور آفرینش زیبایی در آثارادبی .

وقتیکه انسان درزندگی با مساله یی روبرو میگردد اگر در وجود ان اثری از هنرو هنرمندی باشد . آن چشم دید خودرا منحیث یك موجود اجتماعی با هنر مندی خاص نمایان می‌سازد . هنر در زندگی میتواند برای انسان چیز هایی را بیا موزاند و هنر مند میتواند در هر زمان ودر هر مرحله پیام خودرا برای اجتماع تقدیم کند . زیرا انسان عاقل تلاش میکند تاهر چه بیشتر از توده ها بیا موزد وهر چه زیاد تر به مردم‌وجامعهٔ خودبیاموزاند هنرمند قادراست باهنر خودبه صورت غیر مستقیم هر رویداد جامعه را تقبیح ویاستایش کندو هنر برای هر کس در زندگی ضروری بوده هر کس به گونه‌یی نیاز مند هنردرزندگی است . هر هنر مند راستین دارای زبان‌رساو شو رانگیزاست و قادراست اندیشهٔ خود را برای توده های ملیونی جامعه انعکاس دهد. ما میتوانیم از هنر های هنر مندان چون شاعر ، نویسنده . در امه نویس ، داستان نویس وغیره مثال بیاوریم ، زیرا هر کدام از اینها قادر استند پیام خود را برای توده هابه صورت واقعی آن بیان کنند .

یك نویسنده میتواند بانوشتن مقاله ادبی واجتماعی خود اندیشه خود را بیان کند .

یك داستان نویس بانوشتن یك داستان اجتماعی مردم را آگاهی می‌بخشد. ویك شاعر باسرودن یك قطعه‌شعرمیتواند عقب مانی جامعهٔ خودرا بیان کند . پس باید هرکس تلاش‌کند تااز یکی ازاین هنر ها برخوردار بوده و قادر به بیان اندیشهٔ خود باشد .

چون یگانه آرزوی مانیز در زندگی همین است .

ث . م

زن‌درتاریخ

«زن تاج آفرینش است » این جمله رایکی از بزرگمردان فلسفه وادب در مورد زن گفته است. واما واقعاًزن شایستگی چنین منزلتی را دارد ؟ وآیا واقعاًزن توانسته است این برتری رادر میان همه موجودات دنیا داشته باشد .

بلی اگر صفحات تاریخ را ورق بزنیم اگر جسته وگریخته یادی از کارنامه ها مبارزات وجانفشانی های ملل درمسایل گوناگون چیزی بدانیم‌در کناردلیر مردان دنیای‌سیاست ادب و فرهنگ همواره نام زن این‌فرشته‌نجات بشر بادر خشش و تلالوی خاص‌خود ار دارد. بلی آنجاییکه ازناپلیون‌سخن‌میرود زیرکی وکاردانی مادرش به حیث اساس وپیشرفت فرزند فلیپ دوم ذکرمیگردد و آنجاییکه هر افغان باروح لبریزازغرور از استراد استقلال میهنش یاد میکند ناخود اگاه چهره معصوم زیبا وبا شهامت بسااززنان‌مبارز ار مقابلش مجسم میگردد .

که مردانه وار وبااستفاده از موثریت زنانه شان درفش مبارزه رابرزمین نمیگذارد وطنین فریادشان سرتاسری دشت میوندرافرامیگیرد.

اگر زن درطول تاریخ هیچ کاری از پیش نبرده باشد باز هم‌بالاترین‌ارزش از آن‌اوست زیرا که مادرست اگر نابغه وفیلسوف نبود اگر شاعر وادیب و سیاستمدار نبود در عوض این او بود که با شیرهٔ جانش چنین موجودات راپرورش وآرامش داد ودرراه به ثمر رسیدن شان تلاش وجانفشانی کرد پس یاد زن درطول تاریخ جاودانه گرامیست زیرا که او بادستی گهواره وبا دست دیگر دنیا را به حرکت میارود برای انیکه مادرست.

هر که قلم بدست گیرد و به نقش زن در تاریخ بیند یشد باید یاد رابعه ها ملالی ها عایشه‌هاجمیله‌هازاندارك‌هاکرنی هاانجلادیوس هادر خاطر ش زنده شود که چون ستاره های درخشانی در دنیای ادب سیاست وفرهنگ ملت ها نور میباشد .

پاسخها، پرداختها و اسلوبها

همکار عزیز ناهید «بشر دوست» ،

سلام پاسخگو و کارکنان مجلهٔ ژوندون را نیز بپذیرید ما هم فرا رسیدن بهار را برایتان صمیمانه تبریك میگوییم ، آرزومندیم که پیروزیهای بیشتری نصیب تان گردد • اینك به امید خوشی و سعادت شما یکی از پارچه های زیبای ارسالی تانرا به نشر می‌سپاریم •

تصویر خیال

مرا ببخش که ترا تا کرانه های دور باخود می‌کشانم •

ودر آغوش گرم وبا طراوت هستی ، ابدیت وجاودانه گی رادر روح زنده میسازم •

ای دوست ،

اگر بگویم که ترا ندیده ام و نمی‌شناسم شاید درست باشد • چون تو آنی که هستی و هم آنی که نیستی و نشاید ترا چون مجسمه لمس کرد و به چشمان نافذت نگاه نمود •

اما بدان که هر لحظه بامنی و همسخن بامن

از آن است که من جز کودکی‌خاموش و سخن شنوی بیش نیستم وآنم که هردم گوش به‌سخنان پرلطف ومحبت آمیزتودارم و ترا باتمام وجودم می‌ستایم مگر نمی خواهم خیالم ترا درستایش گیرد ، چون یادتو فضایی خاموش است و رنگین کمان که مرا چون جسم بی روح از گلستانی به گلستانی از صبحی به صبحی واز زیبا زمانی به زیبا زمانی میکشاند •

آیا توا این همه‌هستی وآیا آنی که ترافرشتهٔ خیالم خوانم ؟

واگر این هم نی ، پس شهر قلبم را پاره کن وآنچه در آن نهاده شده است برآرونزد چشمانم به رقص انداز تا بدانم که :

آن چیست و نیز تاترا‌شناسم که :کیستی؟

همکار پر کار صفیه صدیقی ،

پس از پذیرفتن سلام گرم و صمیمانه ما به شعر ارسالی خود توجه فرمایید و نیز از سرودن و خواندن دوامدار خود نکاهید • شما چنانکه یاد نموده اید، استعداد خوبی در شعر وشاعری دارید ولی شرط شگوفایی استعداد شما در آن است که بیشتر وبازهم بیشتر بخوانید •

تاثیر شعر

بنازم شاعری و درد و غم را
که سوز سینه راتیمار سازد
دلم را میدهم تسکین به شعری
غمم را چاره ، این اشعار سازد
بنازم شعر رنگین را که بامهر
بنای قلب من اعمار سازد
ترا ای شعر رنج دل نخوانم
که رنج دل به من اغیار سا زد
نمی دانم چه تاثیر است در شعر
مرا در بیخودی هشیار سازد

برادر محترم «هیله من» غزنوی ،

از لطف شما سپاسگزاریم ،سلام مارا نیز بپذیرید • پرسش شما برای ما نیز جالب افتاد • باری ماهم چون شما نمیدانیم که این تصنیف ـ اگر بتوان تصنیفش خواند ! ـ از پرداخته های کیست ، ولی یك چیز مسلم مینماید وآن ، این که : برخی ازنا شاعران در خواندن شعری هر چند بی وزن ـمهارت خاصی میداشته باشند وطوری کمبود وزن وحتی ابهام وگنگی پیام را هنگام خواندن مرزدانید که شنونده اصلا متوجه آن نمی‌شود و می‌پندارد که با شعری ناب وبی عیب روبه روست ، حالانکه چنین نیست ، یعنی پس‌از اندك تامل دانسته میشود که آن شعر چه عیبهای دارد . درتصنیف، مورد نظرشما نیز باهمین مساله‌روبه‌روهستم، موسیقی‌شادومورد پسند جوانان و آواز خوب خواننده مانع آن شده است که عیبهای و نیز ضعف های بسیار آشکار تصنیف مورد بحث آشکار شود باری نه تنها این تصنیف ، بل بسیاری از تصنیفهای دیگری به همین گونه اندو باهمین نا رسایی هابه نشر سپرده میشوند • اینك برای این که موضوع آشکار گردد واصلاً مساله دانسته شود ، بخشی از نوشته شمارا به نشر می‌سپاریم واز متصدیان مسوول خواهش می کنیم که به قناعت شما و رضایت سایر خوانند گان بپردازند •

«محترم پاسخگوی مجلهٔ ژوندون!»

من‌یکی ازعلاقه‌مندان ومشترکین مجلهٔ وزین ژوندون میباشم • خواستم تایك موضوع را که نمی دانم ، از شما بپرسم ،«پرسیدن عیب نیست ، نفهمیدن عیب است »•

ماو شما همه از طریق رادیو و تلویزیون یك آهنگ را به نام «از خدا مرگ خوده خواستم » به آواز خوانندهٔ خوب رادیو وحید قاسمی شنیده ایم • اما من ویکعده دوستانم تا حال موفق به دریافت معنی و مفهوم این «شعر» نشده‌ایم نمیدانیم که ما اشتباه کرده‌ایم یاشعر تحریف شده یا اصلا شعر نیست ویا خواننده محبوب مادر انتخاب شعر توجه نکرده است گرچه خودم بایك عده از دوستانم‌که اهل مطالعه وقلم‌اند وبادنیای‌شعر وادب دری سرو کار دارند ، در زمینه تماس حاصل کردم و پر سشهایی به عمل آوردم، ولی آنها این شعروابن‌نوع خواندن را ابتذال ادب دری وانمود می‌کنند ، امیدواریم مارا در زمینه حل این مشکل یاری ورهنمایی نموده در صورت امکان معنی شعر واسم شاعر را تحریر بدارید •»

محترم هیله من ،

ما یکبار دیگر تاکید می‌کنیم که نارسایی ها کم نیست ، ولی در همنوایی باشما از متصدیان شعبهٔ آهنگها و تصنیفهای رادیو و تلویزیون خواستار آنیم که تلاش نمایند تا آهنگهاو و تصنیفهای‌بهتروعالیتری رابرگزینند وبه نشر بسپارند واز نشر آهنگ یا تصنیفی که از رهگذر شکل ومحتوا ضعیف ونارساست خود داری ورزند، ونیز خواستار آنیم که پرسشش شما را بی جواب نگذارند .

همکار عزیز شکیلا «نعیمی» فارغ التحصیل لیسه عایشه درانی ،

از شما شعری با عنوان«مقام زن » دریافتیم ولی از رهگذر وزن نارسا ییهای داشت وما نتوانستیم به نشر بسپاریم ، امید است از ارسال مطالب بهتر وعالیتر دریغ نفرمایید. شاد و سلامت باشید •

برادر بسیار گرامی فقیراحمد «عزیزی» دکاندار جادهٔ ولایت ،

شعر شما را با نام «مادر» دریافتم • استعداد خوبی در سرودن شعر دارید ، اما باید بیفزایم که در زمینه وزن وکار بردبرخی کلمه ها کمبود هایی نیز به چشم میخورد ، مابه اجازه شما اندك اصلاحاتی را لازم دیدیم باری شما با اصل نخستین که نزد خود دارید ، مقایسه خواهید نمود و نارسا ییهای خودرا در خواهید یافت ، شاد وسلامت باشید •

مادر

مادر سواد دیدهٔ حیران من تویی
مادر چراغ روشن هر انجمن تویی
مادر بنام پاك تو سو گند میخورم
در بزم ما مزاح بیان و سخن تویی
از حسن تا بناك تو شاداب گشته ایم
پروانه ایم‌وشمع درین انجمن تویی
لطف گران وگرمی آغوش ناز تو
برتر زوصف لعل و عقیق یمن تویی
رقصیده در حریم تو جولانگه سپهر
رونق فزای رنگ گل هر چمن تویی
گردون نشانه ایست زدامان تومگر
میدانگه سمند زمین و زمن تویی
تنها عزیزی نیست‌که‌داردبه‌تو نیاز
فرمانرو او مقصد هر هموطن تویی

گرامی لیلیما «وفا» محصیل پوهنځی زمین شناسی ،

سه شعر شما به نامهای «همسفر» ،«دوستم بدار» و «مادر » به دفتر مجله رسید • مابا دقت زیاد هرسه پارچه را مطالعه نمودیم‌و علاقه‌مند بودیم که یکی از شعرهای شمارا با اصلاحاتی به نشر بسپاریم • اما متاسفانه نتوانستیم . دلیل نتوانستن نیز در دخالت زیاد ما نهفته بود ، یعنی اصلاحات ماباعث میگردید که شعر های شما از آغاز تافرجام تغییر بخورد ،بنابر این ، لازم ندیدیم که چنین تغییر کلی ووسیع صورت پذیرد • به امید همکاریهای شما •

خواهر گرامی ملالی جمال «وردك» ،

نوشتهٔ زیبا وخواندنی شمابه دفتر مجله رسید • از همکاری‌شما سپاسگزاری مینماییم موفقیتهای بیشتری برایتان میخواهیم ،اینك توجه فرمایید به نوشتهٔ خود •

وگل تا صد بهار بود •

صدای نمرش آبشار به گوش میرسید ، چند قدم آنسوتر رود بزرگی که آغاز و انجامش ناپیدا بود ، دیده میشد •

امواج این رود بزرگ و خروشان گاهگاهی بسی بزرگ وبزرگتر میگردید وبعد بانهیبی فرو می‌نشست ، گاهی هم قطرات جدا شده از امواج مانند نگاه های تیز و عاشقانه بردل زمین فرو میرفت •

این رود بزرگ چنان مست ورقصان به سوی پایان می غلتید که انسان از تماشای آن لذت ویژه یی میبرد ، هر بخشی از این رود عظیم تعریفی دیگر داشت .

در آنسو آب و قطرات آبشار هردم روی سنگهای سپید و مرمرین را بوسه میزد • در کنار دیگر این آبشار افسانه ساز ، گلی روییده بود ، گلی ، که همه وجودش رنگ سرخ وسر خی عشق را جلوه میداد •

گل چنان زیبامی رقصید که هررقاصی نزد آن سر تسلیم فرود می آورد • این گل را لقب «لاله» داده بودند ، چون قاصد بهاربود وباخود پیامی داشت •

پروانه به‌سوی آن‌گل که بافوج عظیم سبز خویش پریده به امید تماشای گل به سوی آبشار رو آورده بود •

پروانه به‌سوی آن‌گل که فوج عظیم سبز پوشان احاطه شده بود • نزدیك گردید ، گوش در گوشش گذاشت‌وبه زمزمه پرداخت•

گل بانا زو کرشمه گاهی به‌یك سوو گاهی به سوی دیگر می غلتید وشرار عشق پروانه را تیز تر مینمود سر انجام گل رازی رابرای پروانه باز گفت ، پروانه رقصان رقصان از بالین گل پرید و بالهای نازنین خودرا بـــه علامت وداع تکان داد وبه سوی آسمان پرواز نمود • آنگاه به همهٔ موجودات طبیعت مژده داد •

مژده یی که پروانه داد، بسی خوشا یند بود و لحظات دلچسپ زندگی‌بشردرآن انعکاس می‌یافت •

باشنیدن پیام خوش پروانه همهٔ درختان به شور آمدند وبه خاطر تجلیل آن پیام شاخ وشاخچه های خودرابه رقص آوردند ، گیاهان تازه رس به خنده ورقص‌آغاز یدند و پرندگان شادمانه بال گشودند •

آبشار نیزگویی پیام راشنیده بود ، پس چنان باهیجان غرید که پنداری باکسی یا چیزی دست وپنجه نرم میکند یاسر ستیز دارد •

واما دراین جنبش شادی وسرور گیاهان ، پروانه ها ، درختان و آبشار تنها برف بود که زار زار میگریست و مکان برایش تنگ وتنگتر میگردید •

بـرف برشو و نوای گـل وپروانه رشـــك میبرد ، عجیبتر این که پرند گان بر حال برف میخندیدند وبسی‌بیباکانه‌ترانه میخواندند ومی گفتند : گل قاصد بهار است • مژده اش این است که بهار آمده است وبهار ازآن ما وروزگار ماست . برف در حالی‌که رنـج می‌کشید و می‌سوخت توانایش راازدست داد ، بی تاب وتوان گردید ، سرانجام باشر- مساری رخت‌خویشتن راازروی زمین بر چیدو فنا گردید •

همکار تازه وگرامی طاهره عثمانی شاگرد لیسه آریانا ،

نوشتهٔ خوبی از شما گرفتیم ، اینك قسمتی از نوشتهٔ تانرا به نشر می‌سپاریم ، امیداست به همکاری خویش دوام بدهید•شاد و سلامت باشید •

پا کدامن باید بود •

زمان با سرعت و شتاب فراوان سپـری میگردد ، باز گشت زمان ممکن نیست ،هر موجودی که پابه عرصهٔ حیات میگذارد ، سر- انجام بازمان ودر مسیر زمان دگر گونه گی مییابد •

خاطرات زندگی چه تلخ وچه شیرین ، چه گوارا و چه زهر آگین به پایان میرسند ،ولی برای انسان‌ـانسان‌واقعی وبافهم ـاساسیترین موضوع ، عفت و پاکدامنی اوست . عفـــت وپاکدامنی بهترین وشایسته ترین زیور برای زنان ، دختران و مردان است • چون مادر- جهانی زندگی می‌کنیم که ناگزیر از رفتن و وداع کردن آن هستیم، پس بهترین وگرانبها ترین هدیهٔ این زندگی کوتاه وزود گذر برای انسان همانا پاکیز گی و پاکدامنی اوست وبس •

عزیز وگرامی ذ• میترا ،

پس از سلام و سپاس فراوان ، صحتو شادمانی شمارا آرزو میبریم ، اینك توجه فرمایید به بخشی از نوشته خویش •

پدر

پدر،تو مایهٔ امیدهای‌منی،نام‌تو پر شکوه است و تو دارای مقام بلند و ارجمند •توپنا- گاه مطمئن و جهان تابناك فرزندان خود استی توبدر بهار همانند باد صبایی ودر تابستان چون نسیمی سرد •

آری ، این تویی که میکوشی تا بـــرای فر زندت بشارت بودن و زیستن رامی‌بخشی، همهٔ خوشی ها در بودن توست ، بدون تو اصلا خوشی و سروری‌وجود ندارد • درنبودن توجهان روشن به تاریکی میگراید ودربهاران ما هرگز باد صبایی نخواهد وزید و دیگر کاشانهٔ ما گرم وفاو محبت نخواهد گردید•

آری ، پدر تو نعمتی ، نعمت بزرگ برای فرزندانت ، اما اگر تو نباشی آنها خوار وزار خواهند بود •

پدر ، تو نور چشمان منی ، تو خورشید هستی‌منی وتوتمام زندگی منی. ولی دریغا ! و هزاران دریغ !که اکنون نیستی و ناپیدایی ومرا تنها گذاشته ای •

پدر ، از نبودن تو شب وروز اشك‌می‌ریزم و همیش به در، گاه خدای بزرگ بلند کرده بانیاز فراوان ترا میخواهم ، تراکه دیریست گم کرده ام •

خداوندا ! نیازم را بپذیر ، پدرم را ، سایهٔ زنده گیم را و تمامیت هستیم رابه‌من باز گردان و فروغ هستی مارا جاودانه پنهان مدار •

نوسفران قلمرو شعر و قصه

نوشتهٔ احمد فهیم •

گلی که در مرداب شگفت

«مرد»که چهره پرچینش نمایانگر افسردگی اش بود • در کودکی از پدر مانده وبرای‌پیدا کردن لقمه نانی برای دوام زندگی اینسوو آنسو بدون درنظر داشت سلامتی تاکه توان داشت می‌خزید و چیز چیزی پیدا می‌نمود، وشب با مادر و خواهر کوچکش از زیر سقف خانهٔ رنگ ورو رفته گلی‌در چرت آمدن فرداو پیدا کردن کار درمزرعه به خواب میرفت و فردا باز چنان بود که امروز ... پس ازمدتی مادر خودرا از دست دادمو خواهرش که‌نه چندان‌بزرگ بودنسبت عروسی ازوی دورشد.

وی دیگر خیلی دلگیر می‌نمود . هیچ‌چیزو هیچ‌کسی نداشت ، برای اینکه کم از کم‌رنج تنهایی را از خود دور کرده باشد • در زمین یك هم محلی اش به صفت مـزدور شـروع به کار کرد •

پس از ماه ها تنهایی وافسردگی بایکی از دختران هم کوچه اش ازدواج کرد• ماه‌ها گذشت و ایشان صاحب کودکی شدنـد ...

اما کودکی که نتوانست پس از سه سالگی دیگر مادرش را ببیند ! چون مادرش مرده بود • و تنها پدرش بود که اورا در آغوش میگرفت •

باری آن مرد مثل اینکه از زندگی یکنواخت روستا دلسرد شده باشد با کودکش راهـی شهر گردید •

این مرد که اکنون دیگر پیرو مسن معلوم می‌شد ، پس از مشکلات فراوان اطاقی رابه کرایه گرفت ، مگر زود متوجه شد که اگـــر درین جابماند از پسرك مواظبت کرده نخواهد توانست • لذا دریك خانواده شهری به‌صفت «نوکر» دو باره شروع به‌کار کرد •

کودکش بااطفال خانواده‌شهری‌شاد بود••• و خودش هم روز ها کار های خورد و بزرگ خانه را کرده و شب ها •••

روز ها و شب هابه‌همین ترتیب میگذشت، مرد کم‌کم با شهر ، مردم و زندگی شهری بلد می شد •

پس ازچندی دفعتاً به خواست «بـادارش» خواه نخواه ، پسرك خویش را ، به جاییکه نامش را نه می دانست ، بردو پس از شنیدن جملهٔ «بابه جان روز های جمعه بیا وبچه‌ات را ببین !» جگر خون و متاثربسوی خانه روان شد •

... ودرین روزها چهره پرچینش پرچین ترو قیافه اش افسرده تر بود • کم گپ‌میزد• وبیشتر مصروف چرت زدن بود •

این حالت پس از چند هفته تغییر کرد وپدر وبچه هردو عادت کردند (به ندیدن هم!) روز هاو ماه ها پیهم می‌آمدندو «مرد» روزهای جمعه بدیدن پسرش می‌رفت ، بابچه اش اینسو و آنسوبه‌تفریح می‌پرداخت وگاه گاهی برای پسرش قصه ها میگفت •

یکروز جمعه‌دیگر،«مرد» برای دیدن پسرش که حالا دیگر تقریبا بزرگ شده بود آمده مگرنه چنان که روز ها دیگر می‌آمد •

دست ودلش می لرزید • و عوارض یـــك بیماری خانواده گـی از سراپایش هویدا بود

«مرد» با ارتعاش صدا ، به پسرش قصهٔ حرمان خانواده رادر میان گذاشت • اینکه مادرش بخاطر داشتن مرض سل در- گذشته واینکه خودش بخاطر داشتن همان مرض ، از خانه دومین اخراج شده ••• واینکه کودك باید مواظب خودش باشد ••••

کودك با پشتو انه یی از رنج خانوادگی رشد میکرد • در «مرستون»بزرگ شد، و آنجا پیشه نجاری آموخت واندك سوادی نیزپیدا نمود •

اکنون یك دکان محقر نجاری دریك محلهٔ دور افتاده دست وپا کرده بود .

باری دختر سیه چشم بلند قدی به دکان او سرزد و خواهش کرد به خانه او برود و برای یکی از اطاق های خانهٔ ، پنجرهٔ نوبسازد این پیشامد مقدمه یك عشق بزرگ بود •

جوان نجار همه توان خویش را در طبـــق اخلاص نهاد و پنجرهٔ مناسبی درست کرد ، گاه گاه همان دختر سیه چشم همسایه از کنار دکان میگذشت‌ولبخند معنی داری تحویل می‌داد نجار جوان دیگر نومید نبود ، باشادی وشادابی تن به کار میداد •

انکار برای همان «لبخند» زندگی میکرد•

لبخندی که مانندیك‌ستاره در ظلمت خاطرات او می‌درخشید •••

اطفال امروز

مسوولیت‌های والدین در برابر اطفال

طفل شما هفت سال زندگی اش را پشت سر گذاشت • اکنون وقت آن رسیده که‌شامل صنف اول • این حادثه چه شادمانی ، هیجان ودرعین زمان احساس مسوولیت را برای‌فرد، فرد خانواده با خود همراه دارد ، شامل‌شدن به صنف اول نخستین وبزرگترین فشاریست که بر طفل حمل میشود و برای برداشتن‌این کار باید طفل آمادگی داشته باشد • برای طفل اکنون تمام‌شرایط‌زندگی‌عوض شده‌است: محیط ، مطالعات ، رفتار و رژیم هر کدام شکل دیگری به خود میگرد از همین لحظه یك طفل خوردو بیچاره به‌یك طفل مکتبی‌تغییر می‌یابد که ازخودمسوولیت های دارد ،وظایف دربرابرش قرار میگرد و هیجاناتی اورا احاطه می‌نماید ، آمادگی درست و پیش بین شده سیستماتیك و خوب طفل رادر داخل شدن به این مرحله جدید ، مرحله زندگی نو مکتبی کمك می‌کند تابر مشکلات فایـــق آید • البته این مشکلات در روز های اول زندگی جدید حتما رونما شدنیست •

صحتمند بودن طفل خیلی دارای ارزش‌است طبیعی است که تمام اطفال قبل از آنکه شامل مکتب شوند بصورت حتمی معاینات صحی همه جانبه را می‌گذرانند ، چك‌می‌شوند• معمولا معاینات صحی یك سال قبل از داخل شدن طفل به مکتب آغاز میشود زیرا درین مدت طفل که شامل مکتب میشود باید ازنقطه نظرطبی و صحی آماده گردد •

در اطفالی که سن و سال شان از هفت کمتر است بعضی از امراض مزمن مشاهده میشود و همچنان ازنکامرشدجسمی ویا نقصان کلام که ممکن است والدین به‌آن متوجه نشده باشند در اطفال به نظر میرسد •

این تغییرات‌در صحت‌وسلامت‌طفل مستلزم تداوی مستدام است برای آنکه تدابیر لازمه صحی دارای هر زیت قابل ملاحظه باشد باید خانواده نظر دقت خودرابدان معطوف گرداند•

قبل از آنکه طفل شامل مکتب شود بهتر است که به طفل تفهیم شود که مکتب چیست درس خواندن چقدر مفید است وغیره •

همچنان قبل از آنکه شامل مکتب میشود باید دقت زیادی در معاینهٔ چشم های طفل مبذول گردد •

در صورت لزوم و توصیه داکتر باید از عینك استفاده شود همچنان حس شنوایی طفل را نیز مدنظر داشته و توجه همه جانبه نمائید • اگر طفل تان خدای نا خواسته به تکلیف شنوایی و بینایی دچار بود لازم است تابا معلم وی در تماس‌شده‌وجریان را گزارش دهید تامحل مناسب رادر داخل صنف برای طفل در نظر گیرند زیرا در غیر آن طفل تان بطور شاید و باید از درس استفاده نکرده بالاخره از درس دلسرد شده و آینده‌خطرناك وی رااستقبال خواهد کرد •

سالم بودن گوش وگلوبینی طفل هم دارای اهمیت است وقتی طفل تانرا غرض چك به طبیب می‌برید باید غده ها «لوزتین» راکه‌یکی ازعلل آنچین بوده و نفس کشیدن را مشکل ساخته در خاتمه سردردی ببار آورده وبهتر خواهد بود که جلو آن از همان مرحله اول گرفته شود ، زیرا این امراض سلامت طفل‌را اخلال می‌کند و سبب میشود که اکثرا درس را ترك گویند که این امر حداکثر درموفقیت های درسی او اثر می‌گذارد •

همچنان توجه همه جانبه‌به‌دندان های‌اطفال خیلی ضروری بوده شستن دهن و دندان هاو مواظبت کلی از دهان یعنی تداوی وبا کشیدن دندان های ناسالم‌به‌صورت عمومی مقام ارزنده ای رادر امور اخذ تدابیر صحی طفل که به مکتب جدیدا شامل می شود • حایز اهمیت زیاد می‌باشد هیچ جای شك و تردید نیست که‌به تداوی دندان‌هاعطف توجه هر چه‌بیشتر مبذول گردد • فراموش نباید کرد که تداوی دندان ها به وقت وزمان آن نقصی ندارد •

در پهلوی این فعالیت‌ها دکتور یامتخصص دندان یك سلسله معاینات دیگر جهاز عصبی نیز صورت گیرد •

گذشته ازین موضوعات و مطالب والدین توجه جدی در قسمت درست صحبت کردن اطفال نمایند تا درست تلفظ کردن کلمات ، الکن بودن وغیره معاشرت طفل را با معلمین و هم صنفان و همسالان طفل مختل و مشکل می‌سازد ••

طفل‌ازحرف زدنش‌می‌شرمد کمتر جرات به حرف زدن می‌کند و در نتیجه به دروس خود کمتر علاقمند میشودتمام‌این ها سبب می‌گردد تا بالای جهاز عصبی او تاثیرات منفی کندواز ناحیه روان شناسی کمتر رشد یافته بـــه مریضی های گونا گون مبتلا گردد •

نظربه هدایت دوکتور معالج طفل را قبل از آنکه شامل مکتب شود از نگاه داشتن کرم معده باید تحت تداوی قرار داد موجودیت اقسام مختلف کرم‌هاشاید طفل رابه مریضی های شکم دردی ، تهوع‌وبدحالی ، بی‌اشتهائی سر چرخی وغیره‌مبتلاسازدووجودهمچو امراض دلیل داشتن‌کرم باشد ، اکثر به ملاحظه‌رسیده که کرم های معده سبب کم خونی وبعضی امراض دیگر شده است •

قبل از همه لازم است‌تاوالدین «رژیم‌روز» درستی برای اطفال شان ترتیب دهند و آنرا

محبت مـادر

به شدت رعایت کنند اگر در خانوادهٔ تنظم حکمفرما باشد در آن صورت طفل عادت نموده انظباط و دسپلین درست ومعقول حس مسوولیت‌وباسرشته بودن‌درطفل تقویت میشود •

بدنیست اگر یکی دو ماه قبل ازشروع درس و مکتب به طفل‌تان‌بیدار شدن از خواب را ساعت (۷) صبح عادت دهید •تااز ین‌درك دچار درد سر نشوید و بگو و مگو های زیاد هر روز شمارا رنج ندهد • درین حالت نباید فراموش کنید که در رژیم روز او از طرف صبح جمنا ستیك را که به صحت و سلامت او مفید باشد بگنجانید اگر مسیر باشد تمرینات را مخصوصا از طرف‌بهارو تابستان با غسل آب شیر گرم ختم کنید •

پس از غسل با قدیفه وجود طفل راخشك کنید وبعداقدری اورامساژ دهید .

هر گاه طفل به غسل‌کردن عادی شودخیلی خوب است همچنان شستن دست هاو دندان ها وپاك کردن گوشها وشستن پا بعداز آمدن مکتب و یا پس ازبرگشتن هوا خوری وتفریح خیلی حتمی است •

پس از رفتن به تشناب و بعدازهرنوع‌بازی وقبل از صرف غذا دستهای طفل‌با آب وصابون خوب شسته شود واین عمل را طفل بایدعادت کند •

مواظبت از ناخن ها خیلی با اهمیت است وباید در هر هفته‌لااقل یکبار گرفته شودزیرا در زیر ناخن‌هاکثافات زیاد جمع شده‌میتواند همچنان وسایل ضروری طفل بطور مشخص وجدا حفظ شود مثلا روی پاك ، جان پاك دستپاك برس‌دندان ، شانه سر قیچی یا ناخن گیر بطور قطع مجزا بوده و هیچ کس دیگر حق استفاده آنرا نداشته باشد •

برای اینکه طفل را از شر امراض ومکروب ها در امان داشته باشیم لازم می افتد تا واکسین های ضد دیفتری ، توبر کلوز ، کولرا ،سیامه صرفه وغیره رادراو تر زیق کنیم زیرا این امراض برای اطفال خیلی ها مهلك شمرده می شود •

تمام اطلاعات در مورد صحت طفل مریضی هاو نتایج معاینات در کارت مخصوص باید رسانیده شود تا طبیب مکتب یا کودکستان با اخذ کارت مذکوردرموردطفل جدیدا لشمول به‌مکتب اطلاعات کافی بدست آورد •

بر والدین است که هدایات و توصه های دوکتور معالج را ویا دوکتور مکتب را جدی تلقی‌نموده وبه جدیت به منصه اجراء قرار دهد •

از آن جائیکه هیات مدرسه و معلمین سعی وجدیت بشتری را از طفل مطالبه می‌نماید لهذا بر والدین که این مطالب رادر نظر داشته در جهت صحت و سلامتی طفل شان توجه جدی مبذول دارند زیرا از طفل ناسالم هیچ کار ساخته نیست •

اگر طفلی دارای صحت و سلامتی باشدبه یقین قادر به اجرای هر کار بوده و بدون کمك و مدد خانواده و معلمین می‌تواند یك مقدار کار روزانه را بدون خستگی و سکتگی انجام دهد •

و اشتباهات خود را خود شان یافته ودرپی اصطلاح آن می‌برایند •

والدین فقط در زمینه‌می‌تواند به آنهامشوره بدهد واز اجرای‌کار های روزانه از آنهاحساب گیرند . اما خیلی دوستانه و مشفقانه .

زیرا از والدین‌باقیافه گرفته و چهره‌عبوس انجام کار رابه اطفال دستور می‌دهند وبا خشونت آنها را محاسبه وارزیابی می‌نمایند • ودکتا تورانه به آنها امرو نهی می‌نمایند با ـ ایمان می‌توان گفت که طفل بادست آزاد نمی‌تواند ونمی‌خواهد هرکاری رابه آزمایش گیرد وتجربه نماید •

برای آنکه قابلیت کار کردن های طفل‌ایجاد شود و بتواند با پشت کار به آرامی‌ادامه بدهد دروسش را بدرستی تعقیب نماید وبه دقت به گفته های‌معلم گوش فرا دهد واز امر آن اطاعت نماید مقررات درسی را مراعات نماید در امور خانه با مادر همکار ومدد کار باشد ووظیفه اش را منحیث رفیق خوب و مهربان با خواهران و برادر بزرگ و کوچك در نظر داشته باشد احترام به پدر و مادررا وظیفه اولی خود می شمرد •

همچنان بروالدین‌است‌که‌به شکل سیستماـ تیك وبه تدریج طفل را برای سایر سرگرمی ها مانند خطاطی رسامی ، مجسمه سازی ، نقاشی وغیره آماده سازد تا بصورت متناوب اما پیگیر به بازی های آرام و یا پر تحرك اشتغال ورزد •

درختم‌بازی‌باید به طفل آموزش داده شود که تمام بازیچه های خودرا جمع وجورنموده ودر جای معین آن بگذارد •

همچنان از همان روز اول به طفل بگوئید که کتابها و سایر و سایل درسی اش رابه کجابگذ اردکتاب و کتابچه درسی را پوش نموده بدون چتل کردن و رنگ پر کردن آنها مرتب دریك الماری بگذارد تابرای یافتن آن سر گردان نشود هر روز فقط به قدر ضرورت کتاب و کتابچه بر دارد تا بکسش از حنزیاد سنگین نه شود •

علاقمندی طفل به لباس شخصی اش خیلی پر اهمیت است بهتر است بعداز آمدن مکتب لباس هایش را از تن‌کشیده . کوتبند زده‌ودر الماری بگذارد همچنان جراب هایش با آب و صابون شسته وبوت ها رادر جای معین بگذارد •

همچنان بروالدین است در ارتباط دایمی با او لیای مکتب از چگونگی وضع طفل خودرا آگاه سازند و تماس دایمی رابا نگران صنف قایم نمایند •

زمینه را مساعد سازند که طفل شان طرز پیش آمد انفرادی‌راباسایر شاگردان بیاموزند•

بزرگسالان از نقطه نظر تجارب زندگی شان اکثرا هیجانات طفل مکبتی رادرست ارزیابی ودرك نمی نمایند وبه ناراحتی های آنهاوقعی نمی گذارند امابايد ملتفت بود که بی‌توجهی تاثیرات سوو نا مطلوب رادر روحیه کودکان دار دو قرار است چنین اطفال پر عقده ،لجوج خشمگین وبالاخره جانی و خطر ناك بار آید•

لهذا توجه همه جانبه والدین و مربیون‌اگاه رادر زمینه خواهانیم •

شیر مادر

بخاطر اینکه طفل نوزاد شما آینده درست داشته باشدو مشکلترین‌لحظات عمر یعنی‌سال اول حیات را سپری نمایددرجستجوی انتخاب درست طرق تغذی و مراقبت وتقویه و نموی جسمی طفل شوید •

یکی از مهمترین چیز ها یکه تا حدامکان درین مرحله برای طفل نوزاد شما کمك می‌کند و تغذی درست میشود همانا شیرمادر است باین معنی که کمیت غذا نه بلکه کیفیت غذا است که از هر نگاه جوا بگوی احتیاجات جسمی اش بوده میتواند که خوشبختانه بهترین غذا نیکه در اکثر از فامیل هابصورت رایگان برای طفل مهیا است شیر مادراست•

شیرمادر بر علاوه اینکه رایگان است‌فواید دیگری هم دارد شیرمادر بهترین و کاملترین غذا برای طفل شماست و تاسن شش ماهگی میتواند به بهترین وجه یعنی تاز مانیکه غذا نیمه جامد مانند فرنی و امثال آن برای طفل داده شود تغذی کند و علاوه از آن شیر مادر دارای موادی است که طفل رادر مقابل امراض بسیار از بیماری هاوقایه میکند •

شیر مادر خالص و عاری از هرنوع آلودگی است و ضرورت به نگهداری در جایی سرد یاجوش‌دادن‌یاپاك نگهداشتن ندارد و همیشه آماده استفاده طفل در هر وقت و زمان است واحتیاج به تیار کردن شیرو یا شیر جوشك نیست و همین شیرمادراست که احساس‌محبت وعلاقه بین طفل ومادر را تقویه میکند پس بهتر خواهد بود تاحد امکان الی شش ماهگی از شیر مادر استفاده به عمل آمده و طفل رااز امراض خطر ناك مانند اسهال و استفراق وگلو دردی های شدید وقایه کرد •

شیر مادر دارای موادی است که طفل رادرمقابل‌امراض وقایه نموده وآنرا صحتمند وتنومندبار می‌آورد .

درین شماره چند کارتون ازفعالیت های عکاسان برای شما انتخاب کرده ایم خداکند که تحفهٔ صفحه، فکاهیات مورد قبول واقع شود.

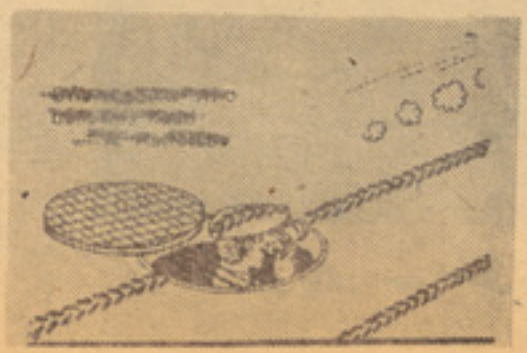

بدون شرح

لطیفه

از زن زیبا و جوانی که((لطیفه))نام دا شت پر سیدند .
-تو هم در مسا بقه کو تاه‌ترین‌لطیفه شر کت میکنی ! گفت : من خودم بهتر ین لطیفه ا م ، و لـــی‌حیف که کو تاه نیستم ، بلندم !

مردمست

خا نم ، صبح خد مه اشرا صدازدو پر سید :
-با زهم آقا دیشب مست به‌خانه‌آمد ؟
خدمه ، لحظه یی فکر کر د وجواب داد :
-نمی دا نم ، خا نم ... و لـــی‌وقتی به خا نه آمدند ، از من آیینه خوا ستند و می گفتند که می خواهدببینند خود شا ن‌هستند یـــا کس دیگر ی به جای ایشا ن به خانـــه‌آمده ...

این مردان

مردی بدو ستش گفت :
-را ستی خبر دا ری من بر ای‌زنم قسم خوردم قو ل داد م کـــه دیگر هیچو قت مست بخا نه نروم‌ومطابق قو لم عمل هم کردم !
دو ستش با تعجب پر سید :
یعنی دیگر تو مشرو ب نمـــی‌خوری ؟
-چرا ... و لی د یگر بخا نـــه‌نمیر و م ... !

نامزدی

بعد از آنکه دو دوست با هـم‌نامزد شد ند ، پسر گفت :
-عزیزم ... لطفا در ین باره بـاکسی حر ف نزن ... تا وقتـــی عرو سی نکرده ایم به هیچکس نگوکه با هم نا مزد شد ه ایم .
-و لی به یك نفر حتما میگو یم
-به‌کی ؟
-به ژانت ....
-چرا؟
-چو ن او به من گفته بود ،هیچ‌احمقی حا ضر به از دوا ج با مـن نمیشو د !!

آشنایی

خریدار : قیمت این بو ت هاچنداست ؟
فرو شند ه: چو ن با پدر شماآشنا هستم ششصد افغانی .
خر یدار ! خدا را شکر که باپدرکلا نم آشنا نیستی .

نکته ها

دخترا ن برای این در د ستکول خود چیز ها ی شیر ین را مـــی گذا رند که با خورد ن آ ن ازترشی خود بکا هند .

• • •

بدو ن شك اگر د خترا ن بفکـــر زیبائی خود نمی بودند ٦٠ در صد با زار پنبه دنیا از رو نق می‌افتاد؟!

• • •

به مفلسی گفتند : از میا ن‌پلو ها کدا م را بیشتر دو ست داری؟
گفت: قا بلی پلو را با مر غ

• • •

شخصی را گفتند :
ماهی هم میخوری ؟
گفت : ما هی هم نی :

• • •

به کلی گفتند قیمت شانه زیـــاد است یا مو .
گفت شانه را بی درك به مو ی خود نزن که مو ها یت می ریزد .

بدون شرح

بقیه صفحه ۱۳

نهضت بین المللی

منطقو ی اتحادیه های کارگر ی ۱۸ کشور ارو پا ی غر بی میبا شد، این کانفد را سیو ن ۳۱ مر کز اتحاد یه ها ی کارگر ی ملی کشور ها ی متذ کر ه رابا هم مربو ط سا خته اعضا ی آن به (۳۷) میلیو ن عضو میر سد .سا- زمان بزرگ دیگر کا نفد را سیون جها نی کاراست که در سا ل۱۹۲۰ تا سیس شده و ۹۳ مر کز ملی اتحادیه ها ی کارگر ی (چند ین) کشور را با عضا ی مجمو عی قر یب ۱۵ میلیو ن نفرمتحدمیسازد.

مسیرهای عمده در جنبش بین- المللی اتحادیه های کارگری

جهات عمده درنهضت بین‌المللی اتحاد- یه کارگری براساس شکل ومیتودی که از آن در دفاع از منا فع

اتحادیه های کارگری در جوامع سو سیا لستی خود درمورد طرق بهتر ومثمرتر کار وحل مشکلات‌شان تصمیم می گیر ند .

طبقا تی این اتحادیه ها استفا ده شود تفر یق میگر دد مسیر او لی بر مو قف ها ی مستحکم و متر قی یی استوار است که کاملا متو جه منا فع طبقه کارگر بود ه د ردور فید راسیو ن جها نی اتحاد یه ها ی کار گر ی‌جمع است و طور پیگیر و خد شه نا پذیر علیه استعمار، استثمار و بهره کشی میر ز مد .

مسیر دو می در زمینه یک مسیر اصلاح طلبی است که‌اساساً متو جه بهبو د تد ریجی شرا یط کا ر کا رگرا ن میبا شد .

مبارزه در جهت تحکیم صلح ودیتانت

اتحاد یه ها ی کارگر ی د ر پهلوی مبارزه جهت تا مین حقوق حقه کارگر ا ن و سا یر زحمتکشان در جها ن ، برای تحکیم صلح و ثبا ت بین المللی نیز تلا ش پیگیر می کند ، فید را سیون‌جهانی اتحادیه های کا ر گر ی یگانه مر- کزی بوده که دران اتحاد یه ها ی کارگری ملل سو سیا لستی ، سر ما یداری و ملل در حا ل انکشاف مشتر کا شر کت داشته‌و در امر مبارزه برای صلح خیلی پیشقد م‌است ، این فید را سیو ن پیو سته بر مو جود یت روا بط نزدیك بین مبارزه برای در یا فت شغل ، افزا یش دست مزد، بیمه اجتما عی وسا یر مطا لعا ت مرد م کارگر و مبارزه جهت تحکیم صلح ودیتا نت در رو ی زمین تا کید داشته است .

جلسه شو رای عمومی فید را - سیو ن جهانی اتحاد یه ها ی کار- گر ی که در تا بستا ن سال(۱۹۸۰) در بودا پست دایر شد ، تقا ضا نامه یی رادر مورد مسا یل مبارزه برای صلح‌و خلع سلاح صادر کردو از مرد م کا رگر جها ن ، کانفدرا- سیو ن بین المللی اتحاد یه ها ی آزاد کا رگر ی و کا نفد راسیون جهانی کا رو سا زما ن ها ی‌مستقل کارگر ی تقا ضا نمود تا اختلافات شان را یکطرف گذاشته و ازهر فرصت و وسیله جهت مبارزه درراه دیتا نت بین المللی ،خلع سلا ح و جلو گیر ی از جنگ ذ رو ی استفاده نما یند .

فید را سیو ن جهانی اتحاد یه های کارگری ، پلان های تجاوز- کا رانه امپر یا لیزم را افشانموده وما هیت ضد انسانی مسا بقا ت تسلیحا تی و تا ثیرا ت آنرا بالای حیا ت میلیو ن ها کا ر گرو نفو س مخصو صاً در کشور های در حال رشد همواره بر ملا سا خته

فید راسیو ن جهانی اتحاد یه ها ی کارگری معتقد است که یك آگا هی روز افزو ن در نهضت اتحاد یه کارگری در مورد ضرور ت جهت بسو ی خلع سلاح مو جود است و باید این آگا هی در عمل از طریق پروگرام ها ی متعدد و مبارزه مبتنی بر وحدت ، مساعی مشتر ك و همبستگی بین ا لمللی پیاده شود این غایه میتواند توسط اتحاد یه ها ی کار گر ی صر ف نظر از محل آ ن ها تحقق پذیرد.*

ضرور ت برای و حد ت ویکپار- چگی

در قبا ل افزا یش‌تشنج بین - المللی و مسا عی امپر یا لیزم مبنی بر حملا ت تازه بر نیرو های صلح و پیشر فت اجتما عی ،کار- گران در سراسر جها ن بروحد ت وهمبستگی بیشتر تبا رز دارند .و هرگونه فر صت برای انکشا ف همکاری و همبستگی اتحادیه های کارگری مختلف مو جوداست‌مشروط براینکه، منافع کلی طبقه کارگر پیوسته مد نظر بوده وکوشش های بیشتر جهته تما س زیادتر بین آن ها بعمل آید .

در دهمین کنگر ه جهانی اتحادیه های کارگر ی منعقده ها وا نا تاکید شدکه همه اتحادیه های کارگری صر ف نظر از وا بستگی های بین المللی ، سیاسی ، مذهبی، وغیره میتوا نند در تا مین بیشتر وحد ت نهضت بین المللی جها نی ونیرو مندی مز ید آ ن در رابطه باخنثی نمود ن پلا ن های امپر - یا لیزم سهم مو ثر ایفا کنند در دهمین کنگر ه جهانی اتحادیه های کا ر گر ی که حتی آ ن پرو گرام عمل نهضت جهانی کار گر ی در معا مله با مسا یل نا شی از اوضاع وا حوا ل کنو نی در جها ن و طرح ملی استعمار وامپر یا لیزم‌اتخاذشده وفیصله های لازم بعمل آمد در ین کنگره همبستگی عا م و تا م بامردم وکا ر گرا ن افغا نستا ن در قبال ادامه یك جنگ اعلام نا شده بسر کر د گی امپر یا لیزم امر یکا و متحد ین‌آن علیه مرد م وانقلا ب افغا نستا ن بعمل آمد و طرح های طا غو تی امپر یا لیزم علیه مردم قهر مان و صلحدو ست‌افغا- نستا ن بشد ت نکو هش گردید .

شر کت کنند گا ن کنگر ه ازپیام ببرك کا رمل منشی عمو می کمیته مرکزی حزب دمو کرا تیك خلق افغا نستا ن و رئیس شو رای‌انقلابی که‌توسط ستار پر د لی‌رئیس‌شورای مرکزی اتحادیه ها ی صنفی و رئیس هیأت افغا نستا ن در دهمین کنگره جها نی اتحادیه های کارگری قرا ئت شد بگر می زیاد استقبا ل کرد .

بقیه صفحه ۹

لیلی خالد ...

په ماگرانه فلسطینه !
ستا دپاره به جګړه وکړم جګړه ....
او لاره به خلاصه کړم .
دستینډو لار .
دټولو والدینولا ر .
دټولو دوستانو لار .

نن ورځ زه یوه اور غورځو نکی یم ، یو انقلابی اور غورځونکی ، دجبهی اور - غورځونکی یم، هو - دستنیدو طغیان زماجبهه آزا ده ده زما جبهه فلسطین ته، ټولو ته‌لاره آواروی ، او بالاخره زما ټولو عربی خلکو ته دا آواز دی .

موږ نور نه ویریږو او ویره نه‌پیژنو.
ښایی چی دښمن قوی وی.... خو موږ ډیر قوی یو زموږ داعیه سمه او عا د لانه ده، زماوطنه !ماته منتظر اوسه بریالیتوب ته منتظر اوسه ، موږ به حتمی درستانه شو او سمنا په پاکه او ارته ورشو کی به بیا خپل ګامو نه کیدو .

بقیه صفحه ۲۵

مبارزه برای...

اخیرا کمیتهٔ زنان شوروی طی پیامی بهمهٔ زنان جهان اعلام داشته است تامبارزات خودرا در راه منع مسابقات تسلیحاتی آغاز وخطر جنگ ذروی را نابود کنند • درین پیام ازهمهٔ زنان جهان دعوت بعمل آمده تا فعلانه برای تخفیف تشنج بین المللی سهم گرفته واز پیشنهادات در باره صلح و امنیت در منطقه خلیج فارس ، درباره ایجاد . زو نهای سلاح ذروی در افریقا ، امریکا لاتین وشرق میانه درباره تاسیس زونهای صلح در جنوب شرق آسیا ، در بحر هند و مدیترانه ،درباره استفاده از تدابیر اعتماد در شرقمیانه ،حمایه وپشتیبانی نمایند •

دراعلامیه گفته میشود : شرکت نمایندگان همهٔ زنان جهان و جمعیت های مترقی درکنگره سر تاسری زنان که از ۸ـ ۱۳اکتوبردرپراگ گشایش می‌یابد ضربهٔ نیرومندوسد مستحکمی دربرابر فعالیت های تجاوز کارانهٔ امپریالیزم خواهد بود و یقینا این کنگره به سنگرمطمین جنبش عمومی زنان برای نابودی خطر جنگ وتامین دوامدار مبدل خواهد شد•

سازمان دمو کراتیك زنان افغا نستان به نمایندگی از همهٔ زنان کشور بارضایت‌کامل پشتیبانی همه جانبه خودراازمتن اعلامیه‌کمیته زنان شوروی اعلام میدارد ودر همه سیمینار ها، کنگره هاوملاقاتهای که‌به‌ابتکار فدراسیون به‌منظور تامین امر صلح جهانی صورت‌میگیرد فعالانه شرکت خواهد نمود •

شورای مرکزی سازمان دمو کراتیك زنان افغا نستان در پیام جوابیه این اعلامیه عنوانی کمیته زنان شوروی در ماسکو و عنوانی بوروی فدراسیون دمو کراتیك بین المللی زنان در برلین متذکر میگردد :

زنان افغا نستان ابتکارات صلح جویانه اتحاد شوروی را صمیمانه پشتیبانی مینمایدو تحقق آنرا برای تامین‌صلح‌دوامدار وجلوگیری از جنگ امر حتمی میداند • صلح برای زنان کشور ما از اهمیت بویژهٔ بر خوردار است آنها در حالیکه به‌اهمیت وظیفه میهن پرستانه وانتر ناسیو نالیستی خود پی برده اند بهمهٔ زنان جهان اعلام میدارد :

ـهمبستگی خود را برای فعالیت همگون‌باما تحکیم ببخشید !

ـبگذار فعالیت هریك از شما جنبش صلح دموکراسی و استقلال ملی را نیرو مند تر سازد !

ـآینده اطفال ما ارتباط عینی به فعالیت و تلاش مشترك ما دارد !

بقیه صفحه ۲۱

فرهنگ و تمدن...

ونو میتوا ن پدید آورد ، فر هنگی که افتخار نو آور ی آن از آن ما باشد وآن فر هنگی باشد که درمورد نیازودستور های معنوی و اخلا قی امروز ما تسهیلاتی فرا هم سازد، به عنوا ن مثال تمد ن شر ق میانه. عربی تمد نی است که از دست‌آورد های فر هنگی هزار سا ل‌قبل‌اسلامی محسوب میگردد ، تمد ن عصر ما- مون منسو ب به خود مامو ن نبود بلکه پروردهٔ فر هنگ دورا ن پیش از مامون بوده‌است . اگر ما مـون رادر تاریخ اسلامی افتخار ی هست مربوط به فر هنگی است که اوخود پدید آورده است و اگر بخوا هیم ارزش این فر هنگ رابدانیم باید به تمد نی که بعد ها این فرهنگ پدید آورد بنگر یم ، تمد ن ما مون که در دورا ن درخشا ن خلا قش در بغداد جلب نظر میکرده اسـت ، پرورده فر هنگ دو صدسالهٔ‌اسلامی وفرهنگ هزار تا دو هزار سا لـهٔ روم ویونان وجامعه با ستان بـوده است . واگر دوره ما مو ن یکی از درخشنده ترین دوره های خلاقیت اسلامی بشمار آمده است بـرا ی آنست که فر هنگ پس از خود را زاده وخود در تمد ن عصر مامو ن به تحجر گرایید .

پس می‌توان نتیجه گرفت کـه فر هنگ‌پدیدهٔ گستر ش پذیـر ی است که در او ج تمد ن به تحجر میـگـرا یـد و پس ازآن ضرورت تجدید فر هنگ ونو سا ز ی‌اندیشه وتغییر در روش زند گی پیش مـی آید ، زیرا هر بار که فرهنگی بـا تمد ن درخشا نی شکو فا ن میشود طبعا دورا ن پژمرد گی را نیـز در دنبا ل دارد و لازم است که در آن دوره از ساقهٔ گیاه زنده گی،غنچه فر هنگ دیگر ی برو ید تا گل‌تمدن دیگر را شکو فا ن سازد (۱)

تمد ن وفر هنگ دو جنبه یـك واقعیت رانشا ن مید هند : تمد ن بیرونی ترین محیط فر هنگ استو آن چیزی است که در فر هنگ از همه محیطی تر و کلی تر اسـت و فرهنگ بنوبهٔ خود هستهٔ داخلی و مرکز درخشش آنست یعنی فرهنگ خصوصی ترین جنبهٔ تمدن می‌باشد.

بقیه صفحه ۱۶

کلیات نور...

۱۱ـ اشعار متفرق :

این بخش آخر کلیات اشعار نوری شامل مثمن ، مسد س و مخمس و قصیده می‌باشد، چنانچه درین جمله وفات نامه به شکل مسدس ووقایع کربلا به شکل قصیده به نظم آورده شده است • تاریخ دقیق این بخش نیز ثبت نشده ، ولی جمعا در (۲۸) ورق فراهم شده است •

آغاز :به آغازسخن‌اعوذ بالله ـزبعدآن‌شروع بربسم الله •

انجام : نیکو کند مطالعه کراین قباله‌را

مشخصات این کلیات :

بااینکه نام کاتب به وضاحت نبشته نشده ولی از خلال نگارش و طرز ادای جملات و منظومه ها پیدا است که این نسخه به‌احتمال نزدیك به یقین به خط خود ناظم یعنی‌نورمحمد نوری خواهدبود ، تاریخ کتابت ، طوریکه در معرفی بعضی ازین رسایل ذکر کردیم ، در سالهای ۱۳۴۲ و ۱۳۴۳ هجری قمری‌می‌باشد•

نوع خط این نسخه نستعلیق ، نوع کاغذ خوقندی ، تعداد سطر هر صفحه (۲۰) وقطع آن ۲۸ × ۴۷٫۵ سانتی متر ، تعداد اوراق این کلیات جمعا ۵۵۰ ورق ووقایه یا جلد آن قطعهٔ جگری رنگ است •

کوتاه اینکه این‌کلیات نسخه ایست مغتنم بااینکه اشعار آن خیلی شیوانبوده ، و چندان پختگی هم ندارد ، ولی از دید گاههای دیگر حایز اهمیت فراوان است ، نخست اینکه ناظم آن درین عصر حاضر با حوصلهٔ فراخو بیدارخواییهای زیاد ، این کتاب ضخیم را به رشتهٔ نظم در آورده ، و بهم میهنان خویش به ارمغان گذاشته است •

دوم اینکه ناظم آن با آوردن قصه های شیرین و دلچسپ و سرودن انواع شعر و صنایع لفظی و سرگرم‌کنندهٔ دیگر، برجالبیت واهمیت آن افزوده است •

سوم اینکه شاعر یا ناظم پر حوصلهٔ این کلیات از قلعهٔ غیبی چهاردهی کابل بوده ، وبر شعرای معاصر و غنای ادبی بیش ازنیم قرن پیش این شهر مهم باستانی و پایتخت کشور ، افزایش مـوثـری آورده اسـت .

لذا جای آن دارد که به روح پاك این شاعر عالیقدر کشور درود و شا دباش فرستیم .

(ختم)

بقیه صفحه ۸

بهار دهقان...

دل از حزب ودولت انقلابی خویش پشتیبانی بعمل می آورند .

مردم ما که در اثر تو طئه هاودسایس ار تجا ع وامپر یالیزم برای سا لیا ن‌درازی از هم دور نگهدا شته شده بود ند بـا پیروزی انقلاب ثور و مر حلهٔ نو یـن و تکا ملی آ ن و حد ت و همبستگی‌انقلابی خود را در عرصهٔ عمل تحقق بخشید ندوهمهٔ آن ها اعم از اقوا م ، قبا یل و ملیت های مختلف سر زمین وا حد مان افغا نستا ن‌آزاد، سربلند وانقلا بی بدور حزب دمو کرا تیك خلق افغا نستا نو جبهه ملی و سیع پـدر وطن جمهوری دمو کراتیك افغا نستا ن متحد میگر د ند وصفو ف رز مند ه وانقلا بـی خویش را هر چه فشرده تر می سا زند.

آری !دراین رو ز ها یی که مرد م ما بی صبرانه فرارسیدن‌فصل‌بهاروانجام‌کاربیشتررا انتظار می برند حـادثه بس عظیم وتاریخی دیگری در حیا ت آ ن ها رو نما میگر دد که آن عبار ت از تدو یر نخستین کنفر ا نس سر تا سر ی حزب د مو کراتیك‌خلـق افغانستان می با شد .

رسانه ها ی جمعی کشور هر ر و زاخباری ر ا مبنـی بـر تـد و یـر محـا فـل و میتنگ های باشکوه به استقبال از تدویـر اولین کنفرانس سرتاسری حزب دموکراتیـك خلق افغانستان درهرگوشه وکنار کشورما در آغاز فصل بهار به نشر می رسانند و ا ز استقبال گرم وپرحرارت هموطنان ما از این رویداد باعظمت حکایت می نمایند .

یقین کامل داریم‌که مردم مادر تحت‌رهبری حزب دموکراتیك خلق افغانستان این حزب شهیدان وقهرمانان در پهلوی آنکه بهـاران زیاد طبیعی را پیشرو دارند با رشد وتکامل بخشیدن به‌انقلاب ملی ودموکراتیك ثور وحفظ دست آورد های دوران سازآن بهار هـای زیاد اقتصادی، اجتماعـی و فرهنگی را نیز استقبال خواهند نمود ودر اثر کار و پیکار انقلابی وخستگی ناپذیر خـویش بر همهٔ عقب ماندگی های مولود استبداد رژیم های وابسته به ارتجاع وامپریالیزم چیره گـی حاصل نموده جامعه همیشه بهاران وشگوفانی رادرسرزمین مقدس پدروطن محبوب خویش اعمار خواهند نمود .

بقیه صفحه ۱۹

ظهیر الدین بابر

واقبال را به موجب حکم جهان مطاع شنهشا هی بتاریخ سی و چهار الهی وقتیکه رایات عا لیات از گلگشت بهار ستان کشمیر و کابل مرا جعت فرموده بود میر زا خان خانخانان بن بیر م خان بفا رسی تر جمه‌نمود تا فیض خا ص الخا ص آن به عموم تشنه لبان رشحات سعادت فا یز شود و گنج پنها ن او در نظر تهی دستان دا نش آشکار گردد . ۱۳»

از تو صیف وستایشی که درمورد تزك بابری در بالا بیان شد، ممکن است نزد عده یی چنین تصوری‌خلق شود که همه زاییده خو شامد گویی در بار یان بابر بوده ولی چنین‌نیست ومبصر ین و نا قدین عصر مو جوده و به خصو ص منتقدین ارو پا یی‌نیز ازین کتاب تعریف ها و تو صیف‌ها نموده اند چنا نچه هنری ایست می نو یسد : «تزك بابری در حقیقت‌یك زند گینا مه است که همه به راستی ودرستی نوشته شده .

این نو یسنده و منتقد انگلیسی می نو یسد : «این کتاب صرف اهم واقعا ت تاریخی را بیان نمی کند، بلکه یك کتاب جامع و معلو ما تی است که مطا لعه آن از هر حیث جالب و مفید بوده و نشان میدهدکه نو یسنده آن «بابر» چقدر قوه مشاهدات وادراك قوی داشته و دماغ غیر معمو لی را صا حب بوده است سیا ها ن و جها نگردان مو جوده اعتراف می کنند که تو ضیحات و تشریحا ت بابر در مورد کا بل، فر غا نه و نوا حی شما ل هند وکش چقدر مفصل واقعی و به جا بوده است که امروز نیز نمیتوان در آن باره معلو ما تی بیشتر بر آن افزود.

همچنان معلو ما تی که در مو رد هندو ستان در ین کتاب جمع آمده، ازهرحیث قابل دقت و تو جه است

با بر در سنه ۱۵۲۵ عیسوی به حیث یك فاتح دا خل هند و ستان شد و تمام آنچه را که دید با دقت وتامل در آن نگریست و معلو ما ت مفصل در مورد حدود اربعه،آبادی‌ها، میوه جات ، گلها ، درختان پرند گان ، چو پانان ، حیوا نا ت‌و جانوران آبی فراهم آورد و همه‌این معلو مات مفصل را در بیست‌و پنج صفحه جا داد که امروز هم علما ی نبا تات و حیوا نا ت از این معلومات استفاده می برند . شیوه ارائه معلو مات بابر باین شکل است که او ابتدا در مورد هر چیز مشا هدات خود را تکمیل‌می کند و بعدا معلوماتی که‌در آن مورد مو جود است مطالعه نموده و با مشا هدات خود تطبیق می نماید و بعد از تجز یه و تحلیل مو ضو ع ، نظر و مشوره خود را ابراز می دارد . .. ۱٤»

ولیم ارسکن مؤلف سوا نح بابر درباره تزك با بری می نو یسد:

«تزك با بر از نظر نو عیت خود عجیب و متما یز است ودر آن زند گی افکار و احساسات یك فرما نروا ی تاتاری به تفصیل و بدو ن تصنع و تکلف نو شته شده است. همه چیز آنچنان به وضا حت و منطبق با واقعیت درج گردیده که در خور تعجب می باشد ، طرز تحریر آن نها یت ساده و بدون تکلف، ولی بسیار متین و دل انگیز است . درین اثر بابر خط و خال ، عادات اطور، افعال و اعمال معا صران خود راچنان با دقت و درستی تصو یر می‌کند، تو گویی آن شخص را در آینه مقابل خود می بینی و این می رساند که‌بابر صا حب مغزی غیر عادی و قدرت در ك و مشاهده بسیار قوی بوده است . اکثر موژخان ، کار نامه هاو زند گینا مه های افراد را نوشته اند، ولی از خصو صیات فرد ی و رو حی آنان تصویری بد ست نداده اند، در حالیکه بابر خصو صیات رو حی، شکل‌و قیافه ، طرزپوشاك و نشست وبرخاست هر کس را با چنا ن وضاحت و رو شنی بیان می کند ،که انسان خود را در میان آن اشخاص می پندارد و تصو یر کامل آنانرا از لحاظ صورت وسیرت در نظر مجسم می نماید ... ۱۵»

اس . ایم. ادوارد زبا بر نامه رابا «اعترافات» رو سوو سنت آلو ستین و«خاطرات» گیبن‌و نیو تن هم سو یه میداند .

او عقیده دارد که مطا لب بابر نامه از شروع کتاب تا اخر آن‌همه بر مبنای حقیقت وصداقت بنانهاده شده و عاری از هر گو نه تکلف می باشد ، گر چه شا عرا ن و ادیبان مشرق زمین در آنو قت عبا رات پر تکلف ، مسجع ومرصع رادر نوشته های خود بکار می گرفتند ، ولی بابر آنچنا نکه خود فطر تی ساده داشت طرز تحریر ساده را نیز در بابرنامه انتخاب نمود از کمالات ذهنی بابر یکی اینست که او در چند جمله تمام سیرت و صور ت یك شخص را به صورت مکم ل‌تر سیم می نما ید . چنانچه سلطا ن حسین‌میرزا، سلطان احمد میرزا و امرای در بار پدر خود رابه همینگو نه ترسیم نموده و ازهر حیث قابل تحسین است . ۱٦)

یك نو یسنده دیگر انگلیسی می نو یسد که : با مطا لعه با بر نا مه می توان در یا فت که سینه بابر از عاطفه محبت ، شفقت و انس و الفت لبریز بوده است ، او در زند گی خویش فراز ونشیب های فرا وانی دیده ،زما نی به عشرت و اندوه و گا هی با عشر ت و شادی زند گی کرده ،زما نی‌آواره از دیار می زیسته وزما نی نیز بر تخت شا هی تکیه زده ،ولی در هیچ زما نی طبع شعری وذوق طبیعی او خا موش نگشته است . بابر چنان رقت احسا سی داشته که در اوج کا مر وایی هاو مجا لس عیش و عشرت با یاد آوری دو ستان و همبا زی های زمان کودکیش به شدت متا ثر شده و بگر یه می افتاده است . با بر دوستا ن‌خود را هیچگاه فرا موش نمی کردو با وجود دوری از خا نه و خا نواده در تزك خود از آنان چنان یاد آوری‌می کند، تو گو یی که خود در جمع‌آنان باشد . ۱۷.)

یك دلیل دیگر در اثبات مقبو لیت واهمیت تزك با بری ، تر جمه های متعدد آن به زبان های مختلف و مهم دنیا ست . این اثر بنا بر حکم اکبر، توسط عبدا لرحیم خان خا نخا نا ن به فا ر سی تر جمه شد ، بعدتریك‌نویسنده دیگرانگلیسی آنرابا حواشی و تعلیقا ت بسیار مفید ترجمه نمود که در کمتر کتا بی این همه مزایا دیده شده ، تر جمه با بر نامه را به روسی انستیتوت شرق شناسی انجام داده و میرزا نصرالدین حیدر گور گا نی متخلص به فا نی‌آنرا به زبان اردو تر جمه نموده است .

با بر علاوه از اینکه یك ادیب بزرگ بود ، شا عر بلند پا یه زبان تر کی نیز بود میرزا حیدر دو غلت مؤلف تاریخ رشیدی می گوید :

«بعداز امیر علی شیر نوا یی، در شعر تر کی هیچکس با با بر برابری کرده نمی توانست . » فرشته می نو یسد : « در علم مو سیقی و شعر وانشاء و املا نظیر نداشت ۱۸».

در اکبر نامه می خوا نیم :

«آنحضرت رادر نظم و نثر پایه عالی بود ، خصو صا در نظم تر کی ودیوان تر کی آن حضرت در نها یت فصا حت و عذوبت واقع شده و مضا مین تازه در آن مندر جست.۱۹»

یك دیوان بابر در کتا بخا نه شاهی زا مپور مو جود است و علاوه ازاین دیوان در سنه ۹۲۸هـ مثنو ی «مبین» را به زبان تر کی به خاطر پسرش کامران نو شت که حاو ی‌دو هزار بیت بوده و در آن مسا یل مذهبی ، فقهی و اخلا قی مطر ح شده است . این اثر رابنام فقه بابری وفقه مبین نیز یاد می کنند و بر آن شیخ زین نیز شر حی نگا شته است از تا لیفات منظوم بابر یکی هم رسا له والد یه است که از تالیفات استاد بابر خواجه عبیدا لله اصرا ری می باشند و با بر آنرا در سال ۹۳۵ هـ یعنی زما نیکه در هند و ستان به سر می برد، به نظم ترکی درآورده است .

کتاب دیگر با بر «رسا یل عروض» است که در سال ۹۳۳هـ در عروض شعر تر کی نو شته است ، با بر اشعار دری نیز دارد که با وجود اند ك بودن آن از نظر کمی ، از نظر کیفی بسیار قابل دقت بوده واستادی اورا نشان می دهد ، ابوالفضل در اکبر نامه می نو یسد : «همچنین‌به زبان فا رسی نیز اشعار دلپذ یر دارند . ۲۱» بابر هم در تزك بابری وهم‌در کتاب های دیگر خود اشعار فارسی را درج‌کرده است که تعدادی ازآن جمله را ذیلا می آوریم :

در سال ۹۱۵هـ یکی از دو ستان بسیار نزدیك بابر که خوا جه کلان نامداشت در قلعه بجور بود وبابر از دوری این دو ست بسیار پریشان گشته و هر یکی دو روز بعد قطعه شعری می نوشت و به او می فرستاد یکی از ین قطعات اینست :

قرار و عهد به یار این چنین نبود مرا
گزید هجرو مرا کر د بی قرارآخر
به عشوه های زما نه چه چاره سازد کس
بجور کرد جدا یار رازیارآخر

به خاطر رعا یت نام قلعه یحور، در آخر شعر خود کلمه «به‌جور» را نجا نیده که قطعه را بسیار پرلطف‌سا خته است .

بعداز فتح پا نی پت ، با بر خودرادر محیطی که از نظر لسا نی‌وزبانی او تفاوت داشت ، با مکا نی ناآشنا و مردمی بیگا نه مقا بل دیدو این همه بیگا نگی پر یشان خا طرگشته ، این بیت را سرود :

شده جمع و بود جمع پریشان گر فتار قومی و قومی عجایب

در مو قع تسخیر قلعه بیا نه بـه‌حاکم آن قلعه «نظام خان» وعده های اوان داد و ضمنا فی البد یهه قطعه‌یی نو شته و فرستاد که در آن‌کلمه ای بیان و بیا نه به شکل بسیاراستادا نه آورده شده است :

با ترك ستیزه مکن ای میربیانه چالا کی و مردا نگی ترك عیانست
گر زودنیا یی‌ونصیحت نکنی‌گوش آنجا که عیا نست چه حاجت‌به‌بیان ست

در سال ۹۳٤ بابر به فتح قلعه‌چند یری نایل آمد و تاریخ فتح آنرا تعمیه «دارالحرب» نو شت که ازآن‌تاریخ ۹۳٤ استخراج می شود . با ین شعر او تو جه کنید :

بود چند ی مقام چند یری پر زکفار داد حر بی ضر ب
فتح کردم به حرب قلعه او گشت تاریخ فتح دارا لحرب۲۲

در تزك بابر ی تعدادی اشعارفارسی دیده می شود که عده یی را به با بر نسبت می دهندو عده‌یی‌آنرا موثوق نمی دانند . در تاریخ رشته آمده است که با بر در کابل‌باغ بزرگی آباد کردو در آن باغ وضی سا خت که مجا لس عیش‌وعشرت خود را هم آنجا بر پا می رد . در یکی از این مجا لس عیش‌که با عده یی از دو ستان نشسته ود ، این شعر را گفت تا بردیوارحوض بکنند :

نوروز و نو بهار و می ودلبری‌خوش است
با بر به عیش کوش که عالم دو باره نیست

این شعر امروز هم در مجا لس‌عیش و خوشی بر لب ها جاری می مود . در تاریخ فرشته به شعردیگری از بابر بر می خوریم :

باز آی ای همای که بی طو طی‌خطت
نزدیك شد که زاغ بر داستخوان‌من

ابو الفضل این دو مطلع بابر رابسیار می پسندد :

هلاك می کند م فر قت تو دانستم وگر نه رفتن‌ازین‌شهر می‌توانستم
تابزلف سیهش دل بستم از پر یشا نی عا لم رستم

در اکبر نامه این ربا عی با بر نقل‌شده است :

در ویشان را گر چه نه از خویشا نیم
لیك از دل و جان معتقدایشانیم
دور است گلوی شا هی از دوریشی
شا هیم ولی بنده در ویشانیم ۲٤

در صفحه ۹۸تذکره مرآةالخیال،این غزل‌بابر نقل شده است :

در دور ماز کهنه سواران یکی‌می‌است
وان کودم‌از قبول نفس می زندنی است
این سلطنت که ما ز گداییش‌یافتیم
داراندا‌شت‌هرگز و کاوؤس را کی است
دانی کمان ابروی جانان سیه‌چراست
کز گوشه‌هاش دوددل خلق در پی است
دارد بزلف او دل زنار بندما
سو دای کفر و کافری و هر چه دروی‌است
بابر رسید ناله زارت بگو شی‌یار
مجنون وقوف یافت که‌لیلی درین می است

بابر علاوه بر شاعری ونویسندگی‌به انواع خط هم دستر ستی داشته خود مخترع یکنوع خط است که‌آنرا بنام‌خط (بابری) می شناسند ممکن یکی از اشکال خط نسخ‌بوده باشد . بابر با خط اختراعی خویش یك جلد کلام الله مجید رانوشته و به مکه معظمه ارسال نمود . در منتخب التواریخ آمده‌است : «و از جمله غرایب و اختراعات آن شاه مغفرت پناهی خط‌بابری است که مصحفی بدان خط نوشته و به مکه معظمه فرستاد.۲٦»

در تزك بابری هم ازین خط ذکری‌آمده ، ولی به تفصیل در آن باره مطلبی نوشته شده این خط را که‌بسیار مقبول بود و نوشتن آن هم‌از عهده هر کسی بر نمی آمد ، بابردرسال ۹۱۰ه ایجاد کردوبعدا استادان خو شنویسی از آن تقلید نمودند ونوشتن آنرا کمال هنر می دانستند. ملا بدایونی‌می نویسدکه میرعبدالحی‌مشهدی درین خط به استادی رسیده بود و در عهد حکمر وایی اکبر این‌خط مفقود شد ۲۷ .

بابر چنانکه در صفحات پیشترگفته آمدیم ، از شاعران و علمای‌هم عصرش بالواسطه یابلا واسطه‌استفاده مینمود و به آنان احترام بسیار روا میداشت . همچنان دردربار خود جماعتی از شعر او فضلا را گرد آورده بود که همواره درحضر و سفر با او همراهی می کردند . درین جا چند تن از آنان‌را معرفی می کنیم .

شیخ زین‌الدین : ادیب و شاعر بزرگ در بار و عهده دار صدارت بود و به علوم زمان خویش و قوف‌کامل داشت ودر انشا بیش از همه مورد توجه بابر بود چنانچه بابـر تمام فرامین خویش را توسط او می نوشت و صادر می کرد، زمانیکه بابربه فتح رانا سانگا نایل آمد ، بـه شکرانه این پیروزی مسلمانان را ازدادن مالیه معاف کرد . این فرمان را نیز شیخ زین نوشته و به تمام‌قلمرو بابر فرستاد همچنان در مورد این فتح اثری نوشت که فتحنا مه‌نام داشت و در آن کیفیت فوج بابر ، حالت لشکر هندوان و صف‌آرایی و طریقه جنگ آوری هر دو طرف را به صورت مفصل تشریح‌نمود . او مؤلف تاریخ «فتو حات بابر در هند» بوده و بر مثنوی‌مبین‌بابر نیز شرحی نوشته است .

در شعر (وفایی) تخلص می کرد،در سال ۹٤۰ه یعنی سه سال بعد از وفات بابر در اکبر آباد وفات‌نمود و در احاطه مدرسه یی که خودش آباد کرده بود ، دفن گردیدملا بدایونی در مورد او می نویسد: (صاحب کمالات صوری و معنو ی‌بود ، در معما و تاریخ و در بدیهه یافتن و شعر و سایر جزییات نظم‌و نثر و انشابی قرینه زمان خود بود ۲۸).

مولا بقایی : از فضلای ممتاز در بار بابر بود ، مثنوی یی نوشته و به بابر اهدا کرد . مولانا شهاب الدین :در علم و فضل ، شعر و به خصوص معما گویی بلند پایه بود،در علم حدیث و قرآن پاك نظری وسیع داشت و در شعر (حقیر)تخلص می کرد ، وفات او در سال ۹٤۲ه اتفاق افتاده که این تاریخ‌را میر آخوند به تعمیه گویی شهاب الثاقب) نوشته است . چند نمونه‌شعر او در منتخب التواریخ درج است .

دیگر شعرا شیخ ابوا لو جد فارغی ،سلطان‌محمدکوسه ودیگران بودند . از علما مولا یوسفی‌و خواجه نظام الدین علی خلیفه و از اطباء میرابو البقاء ازهمه بیشتر شهرت‌داشتند .

همه این شعر اوعلماو ا ز ه علم پر و ر ی بابر را شنیده از شهر های مختلف به‌نزد بابر می آمدند و بابر نیز از آنان به گرمی استقبال می کرد درسنه ۹۳۵ه بابر درگوالیار به‌بیماری مبتلا شدو زمانیکه شفایافت ،جشن‌بزرگی بر پا نمود و در آن نمایندگان ،اوزبك هندو وقز لباش همه‌رادعوت کرده و به آنان طلا و نقره فراوان بخشید و به خصو ص سادات‌وعلما را از این بخشش خود بی نیاز گردانید . فرشته ذکر این‌مجلس را چنین می نویسد : «تمام حقداران و سادات را از بخشش‌خودبهره مند ساخت . اخوند میرمؤلف حبیب الشیر و مولانا شهاب الدین‌معمایی و میرزا ابراهیم قانونی که در فن خود استادان بی نظیر بودنداز هرات به هندو ستان تازه وارد شده بود . هم درین جشن عشرت‌شامل شدند و از نوازش های شاهانه بابر بر خورد دار گردیده ودر جمله مقربان او داخل گشتند . ۲۹»

لطفا ورق بزنید

محمد محسن «مختار»

د انقلاب سپاهی

زه سپاهی د انقلاب یم
زه بخری د غیرت یم
زه خپه د اباسین یم
زه موجونه د قدرت یم
د پامیر د تندی باز یم
د خلاصون لوی آواز یم
آزاد شوی زما وزرونه
هره خواته په پرواز یم
تر اټکه تر خیبره
له پامیره تر سپین غره
له بابا تر هندوکشه
فیروز غره نه تر تور غره
دا زما ښکلی وطن دی
زما روح او زما تن دی
زما ځان زما بنیاد دی
دا زما ښکلی هیواد دی ،
زما کور او زما گور ، دی
زما مټ او زما زور ، دی ،
زما هیله زما ساه دی
دا زما دسترگو تور دی ،
زه ددی خاوری بچی یم
میړه نی یم میړه نی یم
د ځوانی د ځوانو هیلو
لیونی یم لیونی ، یم
ما قسم د آزادی دی
گړی گلک دآبادی ، دی ،
د بشر د نیکمرغی دی
ددشمن د بربادی ، دی ،
نن دشمن مکار دشمن دی
داد کار او زیار دشمن دی
د انسان د لار دشمن دی
د شرف وقار دشمن دی
وینه خوره د ملظومانو
د کارگرو دهقانانو
دا ټگماره دا ړه ماره
لوی دښمن دانسا نانو
داوطن به تی آرام کړم
هسی شتو به گنی مرام کړم
په جهان کی به نی رسوا کړم
هم رسوا به نی په قام کړم
زه ددی خاشاک سیلاب یم
ددی گرا زوطن همت یم
زه سپا هی دا نقلاب یم
زه بخری د غیرت یم

ماه سنبله (۱۳۶۰)

در قرار گاه سپاهیان انقلاب درقندهار

ظهیرالدین بابر

بابر در سفر و حضر هر دو ، کتابخانه نگهمیدا شت ۳۰)درسال ۹۳۰ ه زمانیکه بابر در هند با غازی خان مصاف داد و او راشکست داد ، داخل قلعه شد واز آن قلعه علاوه از ثروت های مادی بیشمار، کتابخانه غازی خان را نیز تصا حب کرد . غازی خان هم عالم بود و هم ذوق عالی شعری داشت و از همین جهت کتب مختلف و نفیس و خوش خط را در کتاب خانه خود جمع آوری نموده بود ، بابر تعدادی ازین کتاب را به شاه زاده کامران به کا بل ارسال نمود . ۳۱

فهرست ماخذ مقاله

۱ـ تزوك تیموری ، یلی ۱۳۰۸، ص‌ص ۶۱و۶۲ و همچنان تزو کات تیموری چاپ تهران ۱۳۴۲ ، ص ص ۲۱۲ ـ ۲۲۶ .

۲ـ ایست ، ملفوظات تیموری . ج ۳ ، ص ۴۱۴ .

۳ـ یزدی ، شرف الدین . ظفر نامه ، مؤسسه مطبوعاتی امیر کبیر، به تصحیح و اهتمام محمد عباسی ، ص ۱۹ .

۴ـ یزدی ، شرف الدین ، ظفر نامه ، ج ۲ ، ص ۱۰۱ .

۵ـ بابر ، ظهرالدین محمد ،بابر نامه ، ترجمه عبدالرحیم خان خانان، مطبعه ملك الکتاب ، عینی ۱۳۰۸ ، ص ۶ .

۶ـ د غلت ، حیدر میرزا ،تاریخ رشیدی ، ترجمه ان، اس وای ،دی، را س ، ص ۷۴ و ۱۵۵ .

۷ـ بابر ، ظهر الدین محمد ، بابر نامه ، ترجمه عبدا لرحیم خان خانان ، ملك الکتاب ، عینی ۱۳۰۸، ص ۱۰ .

۸ـ ایضا ، ص ۳۵ .

۹ـ ایضاء ص ۱۰۸ .

۱۰ـ تزك بابری را به نام های (واقعات بابری) و (بابر نامه) نیز یاد کرده اند .

۱۱ـ ابوا لفضل ، اکبر نامه ،ج ۱ ، ص ۱۱۸.

۱۲ـ هنری ایست ، تاریخ هند، ج ۴ ، ص‌ص ۲۱۸ ـ ۲۲۰ .

۱۳ـ ارسکین ، زندگی بابر ،ص ۵۲۳

۱۴ ـ صفحه ۲ . باب چهارم .

۱۵ـ النفسیتن ، تاریخ هندوستان ج ۲ ، ص‌ص ۱۱۷ ۱۱۹ .

۱۶ـ تاریخ فرشته ، ج۱ ، ص ۲۱۱ .

۱۷ـ ابوا لفضل ، اکبر نامه ، ج ۱ ، ص ۱۱۸ .

۱۸ـ ابوا لفضل ، اکبر نامه ،ج ۱ ، ص ۲۱۱ .

۱۹ـ بابر ، ظهرالدین محمد ، تزك بابری ، ترجمه اردو ، ص ص ۲۲۰ ، ۲۶۴ ، ۲۹۴ و ۳۲۶ .

۲۰ـ تاریخ فرشته ، ج ۱ ، ص ۲۱۱ .

۲۱ـ ابوا لفضل ، اکبر نامه ،ج۱، ص‌ص ۱۱۸ و ۱۱۹ .

۲۲ـ بدایونی ، عبدالقادر ،منتخب التواریخ ، ج ۱ ، ص ۳۴۳ .

۲۳ ـ ایضاً ، ص ۲۷۳ ، ج۳ .

۲۴ـ بدایونی ، عبدا لقادر ، منتخب التواریخ ، ج ۱ ، ص ص ۳۴۱ ، ۳۴۲ و ۴۷۱ همچنان صبح گلشن تالیف نواب سید علی حسن خان ، ص ۵۹۶ دیده شود .

۲۵ـ تاریخ فرشته ، ج ۱ ، ص ۲۱۰ .

۲۶ـ بابر، ظهیر الدین محمد تزوك بابری اردو ، ص ۳۳۶ .

۲۷ـ تاریخ فرشته ، ج ۱ ، ص ۲۰۴ .

جوانان و مطالعه

دوران ما، دوران و زمان تحرك و پیشر فت های اجتما عی ، سیا سی واقتصادی نا میده می شود که کاروان جهان بشر یت برق آسابه سر منزل مقصود میرسد انسان‌هر چه‌به قله مطلوب ا هداف نزدیك شود حس کنجکاوی و پژو هش های علمی اش بیشتر می شود ، زیرااز بین بردن هر ما نعی را شاد ما نی وپیروزی بزرگی برای خود میداندو با اطمینا ن به نیرو ی خلاق خود به پیش میرود . جوانان که در هر جامعه پیش آهنگان نهضت های مختلف اجتما عی اند نقش آنها در تنویر افکار جامعه بسیار مهم و با ارزش است زیرا افراد به را هنما یی قشر

نو شته شکیلا نعیمی
فارغ التحصیل لیسه عا یشه‌درانی

جوان و منور خود قسمی ضرورت دارد که‌یك‌دشت سوزان برای‌آب‌دار همچنان عناصر آگاه و جوانان‌منو بین مردم ما نند یك قطره آب حیا بخش در بیابان سوزنده ا ست حتی دا نشمندان علم تحول و تکا جوان واقعی و میهن پر ست رادریـ مردم ما نند ما هی در آب می پندار پس وقتی دانستیم که جا معه بـ جوانان میهن پر ست نیاز دارد وا جوانان بدون مردم زند گی کرده نـ توانند لذا باید تمام جوانان بکوشـ تا وطن‌پرست باشند و اینکه جوانـ به‌صورت عموم و چگونه احساس‌وطـ پرستـ ی را پیدا نمایند و بدا نند جامعه به آنها نیاز مبرم دارد. ا درك و احسا س صرف از طر یـ آموزش وکسب علمی امکان پـذیـ است اگر جوانان به مطالعه علاقـ نداشته با شند در حقیقت ازجامـ محیط و حتی جهان خود آ گا هـ ندارند و بحیث یك فرد عادی زندگـ می نماید که جز بخورد، بپوشد استراحت کند دیگر چیزی از وظـ سا خته نشود که این زند گی بـ مسوو لیت برای جوانان امروزکشیـ ما منا سب نیست . به همین‌ترتیـ آنکه شنا ختی از طبیعت و جهـ خود ندارد ، او کور جهان خوداسـ و در جهل زند گی می نما ید . بلی وقتی یك جوان چه پسر باشد وچـ دختر باید کتابهایی رامطالعه‌کندکـ مفید و با ارزش باشدباید از خواندن کتاب های مبتذل و گمراه کننده‌خو داری ورزد ، زیرا این نوع کتابها ذهنیت های شانرا مسموم سا خته وآنها را بسوی نا دانی و انحرافات سوق و به انجماد فکری شان مـ افزا ید .

ارسطو دانشمند معروف درایـ باره میگوید «یك سا عت از عمرخو را بیهوده از دست مده چه یك‌دقیقه آن‌برگشت نخواهد داشت . »

ژوندون

بقیه صفحه ۲۷

دو تصویر...

گرداب «کوك» ارزیر، روشنایی خورشید ،همچو دریاچه یی بزرگ پیش چشمش درخشید ، گویی آفتاب دو نیمه اش کرده بود یکسو ، در سایه، آب‌سبز گونه، همچوصخره‌یی بر روی سنگهای تیره گسترده بودو ریشه های دراز ، همچو مار های سیاه ، از بالای ساحل در آن فرد رفته بود. اما آفتاب صخره یی‌راکه بژو رابه روی آن نشسته بود،روشن می‌کرد این صخره بر فراز آبرا کو که همچو آ یینه بود، پیش می رفت ، اینجا آب مثل آن‌بودکه که ته ندارد و عکس آ سمان و آبهای سفید در آن افتاده بود ، بژورا تانوك صخره جلو رفت، روی دو پا نشست و به جلو چشم شد، آب ، آیینه وار ، عکس او را نشان داد که لبخند زنان نگاهش می کرد.

بژورا که تا آندم ، هیچگاه عکس خود را عریان ندیده بود چند روزی بود که این کارش بود و رازش راهم در دلش نگه می داشت ، گو آنکه قبلا تصویر خود را در شیشه پنجره های خانه حاجی والکو دیده بود ، اما آنجا بسیار سیاه و دودزده به نظر می آمد ، شاید هم برای‌این آن چنان سیاه می نمود که خود را در کنار (گانایلا) مشاهده میکرد .

اما اینجا او تنها ی تنها بود و میدید که زیبا است‌پس گیسوانش در سیاهی‌کمتر ازکهر با نبود، چشمان قشنگش‌را بکو، با خالی که زیر یکی داشت، وقتی هم می خندید زیبا تر میشد، سفید نبود ، اما سیاه هم نبود ، رنگ چهره اش به همان خاك جلاداری می ماند که کوزه درست می کردند .

دستهای خود را بهم چسپاند و به پیش برد ، پستا نهای نوك‌تیزش بلند شد و پیراهنش آماس کرد، سپس چشمها را نیمه وا کرد وآه کشید ، لرزش در خود احساس کرد، بر خاست و اطراف خود را تماشا کرد ، هیچکس نبود . در آن دور دست خط آبیگون کوهستان برفراز دشت زرد رنگ کشیده شده بودو صدای تبر پدرش از جنگل شنیده‌می شد ، آفتاب‌دل افروز ازهر سوزمین را نور باران می کرد ، دلش گرفت زانو ها را بغل زد و با سر خمیده، بر سر تخته سنگ ، بیحر کت بر جای ماند . چیزی در آب پرپر کرد، بژورا خم شد و نگاه کرد ، باز هم چهره خودش بود که لبخند میزد و شنا می کرد چیزی نمانده بود که فریاد بزند ، زیرا آب عکس دیگری را هم نشان داد صورت واسیلچوبود که لبخند میزد و به او نگاه میکرد ، لحظه یی بژورا سردر گم‌ماندوگمان برد که واسیلچو از دل آب وآسمان آبی و ابر های سفیدش سر درآورده است .

اما اندکی بعد که بر گشت، واسیلچو را دید که پشت سرش ایستاده است ، نگاهش داد میزدکه برو ، فرار کن ، ولی بژورا احساس کرد که گرمای گوار ایی به تنش‌راه می یابد و زانوا نش یارای حرکت ندارد واسیلچو دست او را گرفت و مقاومت او را درهم شکست واسیلچو او را با خودش می برد ، دختر دنبالش می رفت .

و می گذاشت ، او بهر جا می خواهد ببردش ، آنگاه دو دلداده در میان شاخسار جنگل که برگهایش قرمز شده بود ، فرو رفتند شا خسار ی که هر بار می لرزید ، جای آندو را آشکار می کرد .

پیش مردم روستا رازی نیست که دیر زمانی در پرده بماند و همین طور رازی بود که بگوش زن (ژچو) نرسد، او باگل زردی که‌بخودش زده بود و هر وقت حرف می زد، تکان تکان میخورد ، به زنان دیگر می گفت :

–(لابد به بژورا گفته‌را بر میگردد و او را می گیرد درست !بله؟ روزی که بابای خدا بیامرزمن ازآن د نیا برگردد و سیچلو هم خواهد آمد، لابد بر او وعده داده ، منتظرم‌باش من روزی باز خواهم گشت ، اگر روزی اسپ و کلاه پوستم را برایت آوردند ، بدان که مرده ام و دیگر هیچگاه بر نمی گردم .)

ازین حرفها بود که شبها از در این خانه به در آن خانه می رفت ، از آن روز واسیلچو سوار بر اسپ سیاهش ، از نظر بژورا گم شد ، سالی گذشته بود ، وقایع چندی در این سال رخداده بود گانایلا شوهر کرده بود و مرگ در خانه «حاجی والکو» را زده بود در ست درهمان روز که‌کار «نقب‌زدن» به‌پایان‌رسیده بود .

بژورا ، همچنان به گشت زد ن دهکده ادامه می‌داد ، اما تنها نبود بهتر بگو ییم ، بچه اش رابه پشت می کشید و سر شکسته یی اش را به تما شای عام می گذاشت ، بی آنکه میوه گناهش را از کسی بپوشاند ، به این باور که روزی واسیلچو باز خواهد گشت . زنان ده به او می گفتند :

– تو چقدر ساده‌ای ، پس فکر میکنی این مرد شرا بخواره باز می گردد.

پس کی ؟ وقت گل نی ؟

بژورا با حوصله جواب میداد :

– یقین دارم ، او باز می گردد ، او خواهد آمد .

اما گاهی این پر حرفی ها هم مثل وقتی که مسخره اش می کردند کفرش را در می آورد ،

بژورا با چشمانی که مثل ماده‌گرگ می درخشید ،پیش خود می گفت :

– (می گویند که او مرد بدذاتی) است ، میخواره است باشد ، من هم برای همین میخوا همش ، بگزار بخورد دیوانه گری کند ، حتی مرا لت و کوب کند . واسیلچو کجایی واسیلچو ناز نینی ...

گنهگا بیاد گانایلامی افتاد وهم‌چنان که از کنار خانه حاجی والکو می گذشت ، از در باز نگاهی به‌آنجا می افکند شمشاد ها را که مثل‌گلوله های بزرگ ، تیره شده بودند و جفته‌ای که سایه اش تا وسطحویلی می رفت و آب نمای سفید و نوساز (حاجی والکو) را تماشا می کرد روزی همین جا به کشیش (منیدو) بر خورد ، او عینك یك چشمی اش را بدو دست نگهداشته و مشغول خواندن سنگ نبشته بود .

«این آب نما بدست حاجی‌والکو پسر به .....»

کشیش با یك پیاله مسی از آب چشمه نوشید و ضمن پاك کردن‌دهن با نگاهی که چندان خوش آیند نبود، دختر را نگریست و گفت :

– بژورا ، تو هم ازین آب بخور، بخور دخترم و بگو ، خدا «حاجی‌والکو » را بیا مرزد!

نیکبختی ، نیکبختی می‌آ وردوبد بدبختی . بدبختی. هنوز سه ماه.از مرگ حاجی والکو نگذشته بود که (را دول) شوهر (گانایلا) هم از دنیا رفت . گانایلای شوهر مرده مانند سایه‌یی در صحن حویلی قدم می‌زدو او سری سیاهر نگشس را سفید تر جلوه می داد .

درماند گیهای گانایلا کمترین رحمی در دل بژورا نیفگند ، او خود آنقدر درد می کشید که دیگر جایی برای همدردی با دیگران نداشت ، کولی جوان ، حالا به حرفهای که‌در روستا گفته‌میشد، دقت بیشتری‌می کرد، شا یعا تی پخش می شد که‌او را به جان رسانده بود . و روح شوریده اش را چنان می لرزا نیدکه هجوم توفان در ختان ده را تا آنکه روزی خبر یافت که واسیلچو باز می گردد .

و بدنبال آن شنید که با نیت عروسی با گانایلا بر می گردد او که آنهمه آوازه دروغ شنیده بود ، این بار دردل احساس کرد که شایعه‌بی پایه نیست !!

آنوقت به این فکر افتاد که پیش (گانایلا) برود ، خود را به روی این زن جوان بیندازد ، صور تش را چنگ بزند ، موهایش را بکند تا او را از پای در آرد !اما بیدرنگ در چنان موج نومیدی فرورفت که‌نیروی خود را از دست داد ، پس بی آنکه حرکتی از او سرزند ، که‌دلهره‌اش رانشان بدهد، خویشتندارو‌خاموش بر جای ماند ، سر را میان دستها گرفت و به زاری افتاد اشکها بر چهره تکیده اش فرور یخت ، با خود گفت گناه گانایلا چیست ؟ گانایلا دختری بزرگزاده است، گانا یلا ثروتمند است ، در حالیکه من جز کولی دختری نیستم !، گذشته‌ازین چیز ها واسیلچو می تواند ، این زن را بگیرد ، آنگاه آندو برای هم‌ساخته شده اند ، امامن‌باید پیش (گانایلا) بروم ، دستهای سپید و موها ی بورش را نوازش کنم، روی‌سنگ‌فرشها بیفتم وپاهای اورا ببو سم کاشکی گانایلا با این خواسته‌مخا – لفت نکند واودررا برویم نه بندد! سراسرشب‌نتوانست‌بخوابد، هرلحظه گمان میکرد ، صدای سم اسبی را که روی سنگفرش های کوچه ده می تازد، می شنودصبح فردا ازخانه‌بر آمد ، بچه یی را روی روش داشت همچون شبحی پیش می‌رفت ،خودش هم نمی دانست به کجا می رود –

(لطفاً ورق بزنید)

ناگهان صدای شیون زنی که مـــی گریست و تا آن سوی ده می دوید به گوشش رسید ، بژورا بخـــود لرزید ، زیرا این فریاد از خانه واسیلچو می‌برآمد واین مادرواسیلچو بود که گریه می کرد ، کولی جوان دچار سر ســام شــد و زانوانــش لرزید ، به زحمت توانست خود را به خانه برساند و کنار حـــصارش بنشیند . از آنجا او می توانســـت اشخاصی راکه می گذشتند ببینندو بگوش خود، غوغا ی آنهارا بشنود بی آنکه حرفهای که باهم می‌زدند تشخیص د هد مدت زما نی گذشت

تا او توانست ، چنانکه پنداری‌خواب می بیند ، صدای بلـــند کشیش‌ـ (منیدو) را بشنود ، وی خطاب بـــه خادم کلیسا می گفت :

ـ خواست خداست ، خواست ـ خداست، ما نمیدانیم چه سرنوشتی در کمین ماست ، بشر همین است، ماشین ظریفی است که با کمتر ین تکانی می شکند ، (حاجی والکو) را به‌بین دامادش «راول» را به بـــین، هردو از بین رفتند تا آنکه نوبت به واسیلچو رسید، کوآن اسپهای قشنگ ! کو آن معا شرات نیکو ؟... همه ماند و او رفت .

اسپ و کلاه پوست اش را به ده آوردند و می‌گو یند در «بلوطستان کشته شده است ، خواست خداست همه چیز خواست اوست !

این حرفها ، آنچه را بژورا بو ـ برده بود ، تایید میکرد ، حالا چنـــد لحظه دیگر روی چپر نشسته بود، هرگز قادر نبود ، بیاد آورد ، عاقبت بر خاست و برای خروج از ده ، نزدیکترین راه را بر گزید روز های آغاز بهار بود و دشت ها سر سبز می شد کوهستا نهای مقابل او ، از انوار آفتاب غروب ارغوانی رنگـــ شده بود، بژوراز گورستان گذشت و در میان قبر های که شعله شمع‌بر آنها می سوخت ، چشمش بـــــه (گانایلا) افتاد ، گانایلا گریه نمیکرد هیچکاری نمی‌کرد ، ولی مثـــــل صلیبی در میان آن صلیبهای سیـــاه راست ایستاده بود ، بژورا ، ازدیدار او نه احساس خوشحا لی بد خواهانه کرد و نه دلسوزی . غم و درد چنان روح او را آزرده بود که دیگر هیـــچ احساسی تکانش نمیداد به ســـوی دشت سرازیر شد ، گویی دستی نا پیدا او را رهنمایی می کرد ،کور کورانه اطاعت میکرد .

پس از آن همه بیاد می آود نـــد که بژورا نزدیکی صخره بلندی کـــه تنها میان کوهستان برافراشته است دیده اند ، او همچنان فرزند ش رابه پشتاره داشت .

و از همان سرا شیبی می رفت که‌رود خانه مار، پیچی پا یین می رفـــتو باز پس از آن زمانی که تاریکی بر جنگل ها افتاد و دره ها را سیاهـــی گرفت ، تنی چند او را دیدند کـــه روی صخره یی رفت که بالای گرداب (کوك) بود ،بی حرکت آنجانشست خم شد ، زانو ها را بغل گرفت ، و به آبهای تیره و سرد منحاك چشم دوخت ، باز هم تاریکی بر تاریکـــی افزود ، تا آنجا که دیگر کسی نماند که بتواند او را به بینید .

بژورا همچنان برروی تخته سنگ با سر تهی و چشمان پرده گرفتـــه باقی ماند ، دیگر نه آب را می دید و نه صدای شرشر آنرا می شنید، ناگهان کودك روی دو شش به گریه افتاد ،، بژورا لرزید دلهره یی که‌دراو آشیانه کرده بود و مثل گلو لـــه سینه اش راگرفته بود ترکید وسیل اشکش سردزیرشد، با این‌گریستن احساس کرد باری از روی دلش بر داشته می شود تاریکی های شبانه در برابر دید گانش از هم مـــی شکافت و آب روشن شده بـــود ، صاف و آرام همانند بـــلور آب در ژرفای خود آسمان آبی و ابر هـــای سفید را منعکس می کرد ، آنگاه‌بود که درین ورطه رخشنده دو تصو یر شناور گشت ، صورت او ،درکنار واسیلچو . او همچنان جوان است، زیبا است و لبخند زنان به او نگاه می کند .

حالا ، بژورا ، شادمانه نگـــــاه خویش را به این تصویر میدوزد به نوبه خود لبخند می زند ، بیشر و بیشتر به روی آبها خم میشود ... دیگر هیچگاه کسی او را ندید .

(ختم)

غ، صمیم

داستا یوسکی

داستا یوسکی

فئو دور میخائیلویچ داستایو سکـــی داستان نویس بزرگ روسی درسال ۱۸۲۱در مسکو پابه عرصه هستی نهاد. وی فرزنـــد پزسك نظامی بود. این هنر مند تحصیـلات خویش را در رشته مهندسی درسن‌پترزبورگ پیش برد. ۱۸ ساله بود که پدرش توســـط د هقانان عاصی کشته شد. در ۲۱ سا لگـی تحصیلات خودرا بپایان رسانید . درین موقع است که فقر، گرسنگی و بینوا یی‌دامنگیرش میگرددو مجبور شد به خاطر رفع گرسنگی‌به نویسندگی بپر دازد و قلم را وسیله معاش خود قرارد هد.

داستا یوسکی نخستین داستانش رابنام (مرد فقیر) نوشت و آنرا تقدیم هنردوستان کرد، این اثر به استقبال نهایت پرشوروگرم مردم مواجه شد . و لی و قتی که نویسنده دو مین اثر خویش را بنام «زن صاحب‌خانه شبهای سپید » بو جود آور د علی الرغم اثر او لی به نفرت شدید خوانندگان رو بـــرو گردید و این رو یداد هنر مند جیره دست‌را که در آغاز شهرت قرار داشت دلسرد کرد. ازین جاست که به جمعیت آزا دی خوا هان پیوست و فعالیت های سیاسی خودرا شروع کرد .

درسال ۱۹۸٤ وی به جرم قیام بـر ضد سلطنت و مخالفت با کلیسا دستگیرو محکوم به اعدام گردید ا ما ازین جرم بطور معجزه آسا امـان یافت وحکـم اعـدام به ٤ ســال تبعید در سیبری تعدیل یافت . درین مـوقـع دوران سخت راسپری کر د وروح و جســـم هنر مند متاثر و متالم گشت . ز مانیکه از تبعید آزاد شد در جنگی از ارتش سیبـــری بخدمت پذیرفته شد. در همان دوره بابیو ه فقیری از دواج کرد .

داستایوسکی بعد ازین تاریخ مجدداً حیات نویسندگی و تخلیق آثار هنـــــری ریالیستی آغاز کرد . خاطرات خانه‌اموات» و سپس «یادداشت های زیرزمینی» که بارزترین نمونه از آثار ریالیسم او است در میدا ن ادب بر آ مد و باپذیرائی عمو می شهر ن نویسنده دوباره سخت بالا گرفت . وبخصوص زمانیکه کتاب «جن زدگان »وی انتشار یافت افتخارش به اوج کمال رسید و از پو لی که به کف آورد توان آنرا دریافت‌که به روسیه برگردد . او وقتی که به روسیه بر گشـــت شاهکار بی نظیری رابنا م« برا درا ن کـــا امازوف »برشته تحریر درآورد وبدین ترتیب با تخلیق دیگر آثار متعدد ومتنـــوع شهرت بین المللی‌یافت داستایوسکی در ۱۸۸۱ جهـان درگـــذشت ولـی آثـار گرانبهایش او را برای همیش جاویدانه نگهداشت .

بقیه صفحه ٦

زن ایده آل

طوبی حساب شده و پردر خشش است وپایاو حبیبه عسکر نیز به خوبی قالب نقش خودرا یافته ودر آن فرو رفته اند .

لباس ودیکور که باتوجه به خصوصیت های زمان و قوع‌حوادث نمایش و محل آن تهیه شده ارزش نمایش را بلند میبرد و تماشا گر را در القای مفاهیم کمك میکند ،هم چنین اجزای نمایش با پیوست منطقی بیشتر از دیگر نمایش های افغان ننداری در آشنایی به تیاتر امروز ین مدد دهی میکند .

با آنچه گفته‌آمدنمایش زن ایده آل‌نمایشی است موفق مشروط به اینکه در پیاده کردن یك اثر کلاسیك به روش تیاتر آزاد امروزین توجه بیشتر میگردید چه در آثار کلاسیك ابعاد زمان ، مکان ، علیت و زبان یا نحو وکار برد بیان‌بوسیله کرکتر ارزش اساسی دارد ودر واقع پایه‌ی‌یك اثر کلاسیك بشمار میاید در حالیکه دراین نمایش دو بعد زمان و مکان به شیوه‌امروز ین تیاتر در نمایش‌ها کار گرفته شده و به عنوان نشاندهی فاصله های لازم میان دو زمان ودو مکان متفاوت‌ازهم نمایش زن ایده آل رابه افغان ننداری تبریك وجود ندارد .

میگوییم و امید واریم این موسسه در به سر آوردن آثار شناخته شده جهانی باز هم موفقتر از این باشد .

ژوندون

این تابلوی مینا توری نشان‌دهنده‌شبان بچهٔ رو ستائیست با رمه‌از گوسفندان در فصل بهار

کـــی امـمن ؟
چه کاره ام ؟
عاشقم من !عاشقم!
زسر تا پا ـ
بکلـــــی
عشقم ومحبتم .
من آب نوشیده ام
زچشمهٔ صداقت
تدریسم نموده اند
مرا درس محبت
در باره محبت
پند گرفتم مختلف
پند گرفتم‌گوناگون
نام استادان من
خسرو ـ فرهاد و مجنون

از: شاهین (فاضل)

من

ازوصایای طبی...

ابن سینا تو صیه نموده که خانه طرزی سا خته شود ویا انتخاب‌گردد که نورخورشید دران‌راه داشته‌باشد ونیز تصفیه آب را بخاطر عاری‌شدن از مکرو بهای مضره تو صیه نموده‌و دستور داده است که آب نوشیدنی‌از صافی گذ شتا نده شود وبهترازآن که جوش داده شود .

در مورد آبهای معدنی شیخ را عقیده بر آن بوده که چنین آبها برای سلامت آدمی بسیار مفید است ودر کتاب اول قانون اطلاعاتی در ین‌مورد وتصفیه آب هنگام مسافرت داده است .

فیلسوف متبحر ودا نشمندبزرگ مشرق زمین از ا همیت حفظ الصحه وجود و محیط بکلی آگاه بوده‌و هر دو را برای مردم مهم وسودمند خوانده است .

مدیر مسوول : راحله راسخ خرمی
معاون : محمد ز مـان نیکرای
آمر چاپ علی محمد عثمان زاده
آدرس: انصاری واټ جوار ریاست مطابع دولتی ـ کابل
تیلفون مدیر مسوول : ۲۶۸۴۹
تیلفون توزیع و شکایات ۲۶۸۵۹
تیلفون ارتباطی ژوندون ۲۱
سوچبورد مطابع دولتی ۲۶۸۵۱
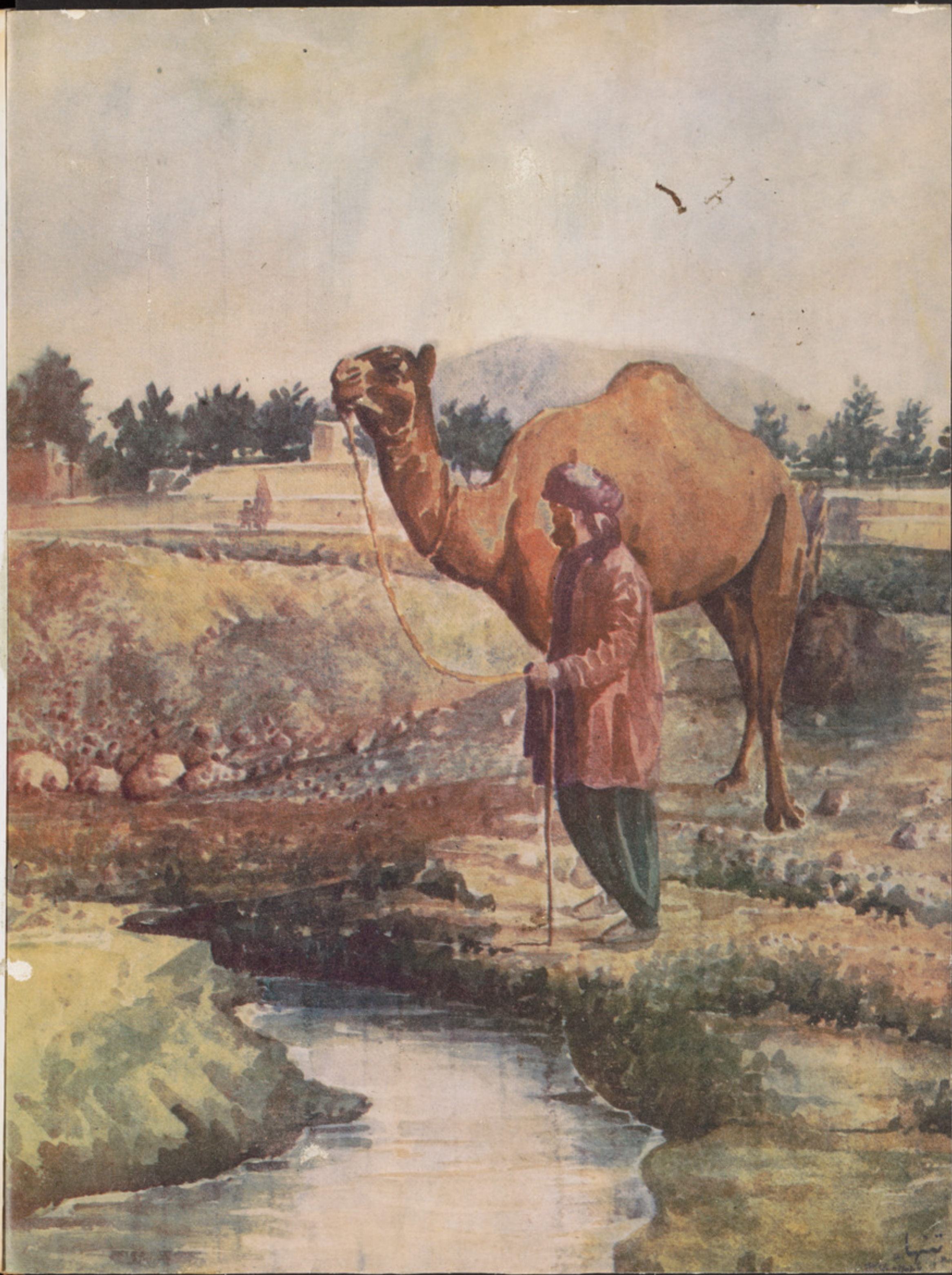
دولتی مطبعه